

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Magisterské kombinované studium

2010 – 2012

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Jméno a příjmení autora: Lucie Šmídová

Název práce: Moderátorské mistrovství Jana Krause
v pořadech Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause

Praha 2012

Vedoucí PhDr. Albína Měchurová práce: Diplomová práce

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERSITY PRAGUE

Master Combined (Part time) Studies

2010 - 2012

DIPLOMA THESIS

Name and Suriname: Lucie Šmídová

Title: The masterful moderator skills of Mr. John Krause in his talk shows Get relax, please and The John Krause Show.

Prague 2012

**The PhDr. Albína Měchurová Thesis Work Supervisor:
Diploma Thesis**

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Lucie Šmídová

.....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu Janu Krausovi za poskytnutí rozhovoru a statistik sledovanosti pořadu Show Jana Krause na internetu. V neposlední řadě bych ráda poděkovala PhDr. Albině Měchurové za vedení mé diplomové práce.

Anotace

Diplomová práce se zabývá moderátorskými dovednostmi a přednostmi Jana Krause, které uplatňuje v pořadech Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause. Seznamuje čtenáře s moderováním a představuje nejúspěšnější talk show vysílané v českých televizích. Na závěr poskytuje rozhovor, který vznikl právě pro tuto práci a výsledky dotazníku týkajícího se moderátorského mistrovství Jana Krause a pořadů Uvolněte se, Prosím a Show Jana Krause.

Klíčové pojmy

Late night show, moderátor, moderování, pořad, Show Jana Krause, talk show, Uvolněte se, prosím, žánr

Annotation

The intention of the theses is to present the strenghts and the skills of John Kraus, which he presents in his shows „ Get relax, please“ and „The John Krause show“. This theses also introduces the readers to the moderating and represents the most successful talk show aired on czech television. Work includes an interview with Mr. John Kraus which was created specifically for this work. Work also includes a questionnaire relating to Mr. John Kraus masterful moderator skills in his talk shows.

Key words

genre, Get relax, please, Late- night show, moderator, presenter , show, Talk show ,The John Krause show

Obsah

Úvod	9
Teoretická část	
1 Mediální žánry	10
1.1. Role elektronických médií v informační společnosti	10
1.1.1 Zábavná funkce médií	10
1.2. Žánr a rozdíly mezi audiovizuálními a publicistickými žánry	11
2 Talk show, jeho smysl a cíl	13
2.1. Talk show	13
2.1.1 Zahraniční talk show	13
2.1.2 Česká talk show	15
3 Moderátor a moderování	17
3.1. Historie moderování	17
3.2. Základní dělení moderování	20
3.3. Moderování v televizi a v rozhlase	24
3.4. Obsah moderátorského projevu	26
3.5. Styl moderátorského projevu	27
3.6. Image moderátora	29
3.7. Hodnocení individuálního výkonu moderátora	32
4 Jan Kraus moderátorem	33
4.1. Životopis Jana Krause	35
4.2. Moderátorské mistrovství v pořadech Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause	37
Praktická část	
5 Cíle a Hypotézy	43
6 Srovnání pořadů Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause	44
6.1. Metodika a realizace	44
6.2. Výsledky	45
6.2.1. Zhodnocení výsledku	47
7 Dotazníkové šetření	49
7.1. Metodika a realizace	49

7.2. Výsledky dotazníku	49
7.3. Grafická interpretace výsledků dotazníku Jan Kraus jako moderátor	50
7.4. Grafická interpretace výsledků dotazníku sledovanosti pořadu Show Jana Krause	59
8 Rozhovor s Janem Krausem	63
8.1. Metodika a realizace	63
8.2. Výsledky	63
8.3. Diskuse	64
Závěr	69
Seznam použité literatury a pramenů	61
Seznam obrázků a grafů	73
Seznam příloh	74
Přílohy	75

Úvod

Jméno Jana Krause dnes není pro nikoho neznámé. Posledních pár let nám dělá společnost při pátečních večerech u televizní obrazovky. Díky svému pořadu se dostal do širokého povědomí veřejnosti a patří mezi moderátorské profesionály. Někdo ho miluje, jiný uznává a je jistě i nemalá část těch, které neoslovil.

Teoretická část práce má za cíl představit v první části moderátorskou profesi, která je v České republice relativně mladá, ve druhé části pak, Jana Krause jako moderátora. Zaměřit se na jeho moderátorské schopnosti, dovednosti a nedostatky v pořadech *Uvolněte se, prosím* a *Show Jana Krause*. Měla by ukázat všechny moderátorské přednosti, které z Jana Krause udělali mistra talk show a profesní kariéru, díky které nasbíral své dovednosti. To vše zapříčinilo, že Jan Kraus vyprodává svá divadelní vystoupení a televizní diváci v pátek večer sledují kanál televize Prima. Aby byla práce objektivní, nabízela co možná nejvíce informací k pochopení výkonu moderátora, vychází v teoretické části z odborné literatury a internetových zdrojů.

Praktická část práce by měla vycházet ze tří druhů sociologických průzkumů. Jako první využijeme srovnávací analýzu. Ta nám pomůže najít rozlišnosti mezi pořady *Uvolněte se, prosím* a *Show Jana Krause*. Abychom získali ilustrativní veřejné mínění o Janu Krausovi, jako moderátorovi a sledovanosti jeho pořadů využijeme, jako další metodu průzkumu, dotazníkové šetření. To nám potvrdí či naopak vyvrátí předem stanovené hypotézy. K pochopení osobnosti Jana Krause a jeho pohledu na moderátorské mistrovství a na pořad *Show Jana Krause* poslouží nestandardizovaný rozhovor.

Práce by měla posloužit lidem uvažujícím o moderátorské profesi. Měla by jim představit jednoho z nejlepších moderátorů současnosti a nastínit problematiku práce v audiovizuálních médiích. Zároveň jim nabídnout jedinečný pohled Jana Krause na tvorbu pořadu a jeho postoj k moderování.

Teoretická část

1 Mediální žánry

1.1. Role elektronických médií v informační společnosti

Role elektronických médií v informační společnosti rozdělujeme podle obsahu či žánrových znaků na informační funkci, zábavnou funkci a komerční funkci. Informační funkce zahrnuje zprávy, komentáře, aktuality. Vše, co může rozšířit divákovu povědomí o určitém prvku reality. Zábavná funkce zahrnuje celou řadu různých forem zábavy. Řadíme sem například hudbu, hudební a filmové klipy, sportovní přenosy, dramatické formy a výtvarné formy, zábavu od vysoké kultury až po lidovou zábavu. Komerční funkce zahrnuje reklamu. Cílem reklamy je dosáhnout spotřebního chování diváků a zajistit ekonomické zájmy vysílatele. Jednotlivé funkce ovlivňují žánry. V dnešní době dochází ke stírání hranic mezi jednotlivými funkcemi, a to ovlivňuje i prolínání žánrů.

1.1.1 Zábavná funkce médií

Josef Musil (2004) uvádí, že se televizní zábava stále více diferencuje na specializovanou zábavu monotematických kanálů a masovou zábavu na plnoformátových kanálech, které se více či méně úspěšně snaží pokračovat v tradici původních národních televizních stanic, a to jak v provedení komerčním, tak jako vysílání veřejné služby. Popisuje, že specializace kanálů je trend na úrovni větších vyspělých států, který se rychle rozšířil za pomoci satelitní televize a stal se rychle hlavní formou vysílání v řadě rozvojových zemí, které přeskočily vývojová stadia plnoformátových stanic. Trend rovněž posiluje digitalizovaná televize. Nejčastější typ specializovaných zábavných kanálů jsou sportovní, filmové, hudební a erotické kanály. Televizní zábava začleňuje všechny zábavné žánry. Především film a nejlehčí jevištní formy. Ve filmovém průmyslu došlo k největší inovaci. Tou je vznik seriálu. Seriály jsou

celosvětově velice úspěšné a díky jednoduchému až primitivnímu dabingu (český dabing je na velice vysoké úrovni) je produkt také celosvětově použitelný.

Problém televizní zábavy se dá v brzké době očekávat především na specializovaných kanálech. Hrozí reálný nedostatek pořadů. Musil (2004) říká, že největší programová knihovna na světě (Kirchova knihovna v Unterföhringu nedaleko Mnichova) obsahuje 15 000 filmů a 50 000 hodin televizního programu. Tento obrovský balík pořadů by v Evropě teoreticky – pokud by jednotlivé kanály (před nástupem masivní digitalizace cca 1100 bez lokálních TV) měly mít vesměs odlišné programy – vystačil při trojím reprízování a maximálním zařazování reklamy nejvýše na 10 dní.

1.2. Žánr a rozdíly mezi audiovizuálními a publicistickými žánry

„Žánr je slovo francouzského původu –gente znamená druh, rod, zpracování informace podle obsahových a stylistických hledisek.“ (Verner, 2007, s. 31) „Výraz žánr odkazuje v kontextu mediálních studií k ustálenému, opakujícímu se typu či kategorii mediálních produktů, vyznačujících se společnými rysy (tematickými, kompozičními či formálními), jako jsou kupříkladu zpráva či špionážní román. Žánr tedy je stabilizovaný textový vzorec s očekávaným uspořádáním.“ (Burton, Jiráček, 2001, s. 160)

Klíčovými prvky žánrů jsou protagonisté a vedlejší postavy, zápletky a situace, ikonografie žánrů, prostředí a zpracování a témata. Prvky dohromady dávají vzorec, o jehož podobě musejí mít představu jak výrobci, tak publikum. Tato znalost pomáhá publiku snadno a rychle rozeznat příslušnost konkrétního materiálu k určitému žánru. Schopnost orientovat se je pro publikum přitažlivá. Předvídatelnost žánru je dalším důvodem obliby u publika. Vzhledem k tomu, že žánry se setkávají u publika s kladnou odezvou, dobře se prodávají. A to znamená, že jsou výhodné i pro mediální průmysl, který se tedy soustřeďuje na opakování a obměny téhož vzorce. Neprojevují se pouze ustáleným vzorcem,

ale mají také vlastní kód a konvenci, což určuje podobu očekávání u publika. Žánry jsou projevem sklonu médií k serialitě, jejich obsah, zpracování a poselství se opakováním posiluje. Mediální žánry přináší do příběhů i prvky mýtu a to je činí přitažlivými. Reprezentují tak určité základní představy a tužby typické pro vlastní kulturu.

Publicistika zkoumá a analyzuje realitu a obecné jevy. Měla by hodnotit situaci a vyjadřovat svůj názor. Může se snažit vybídnout posluchače k reakci a k postoji k probíranému problému. Cílem publicisty je diváka přesvědčit a zároveň získat zpětnou vazbu. Umělecká tvorba se zaměřuje na svět vymyšlený, kde jsou obecné jevy chápány přes individuální charaktery a konkrétní příběhy. Autor se snaží diváka nasměrovat.

Televizní pásmo je žánr na pomezí publicistické a umělecké tvorby. Základem je montáž různých samostatných částí do kompozičně uzavřeného, dramaticky stavěného celku. Tématy bývají aktuální společenské jevy. Televizní pásmo se může dělit dle tematiky, převažujícího žánru a dominující funkce. Styly televizního pásma jsou vědeckotechnické, cestopisné, portrétní a jiné. Dle převažujícího stylu jsou reportážní, dokumentární a jiné. Mezi dominující funkce patří vzdělávací styl, zábavný a umělecký.

Montáž je výsledek realizace rozhlasového a televizního pořadu. Spočívá ve skládání dílčích částí pořadu podle kompozičního, režijního a dramaturgického záměru do uceleného tvaru. Je to celek vzniklý sestavením něčeho z jednotlivých částí jiných celků.

Koláž je začlenění záběrů do nějakého obrazu jako celku. Je potřeba zachovat logickou následnost.

Hra například divadelní, kde se na pódiu pohybují postavy a probíhají dialogy, je rovněž audiovizuální žánr. Akce je osvětlena bodovým světlem.

Rozhlasové hry jsou dramatické formy mnohem jednodušší než u divadla, filmu a televize. Základním stavebním kamenem je slovo a hudba.

2 Talk show, jeho smysl a cíl

2.1. Talk show

Moderování talk show se dá považovat za vrchol moderátorské profese. Talk show je formát, kde se moderátor bez jisté dávky hereckého talentu a hereckých zkušeností jen velmi těžko objede. I to je důvod, proč jsou většinou moderátoři těchto typů programů velice často špičkovými herci. Dále se také uplatnili vyzrálí televizní žurnalisté, kteří svou pravidelnou komunikací prostřednictvím objektivů kamer rozvinuli částečně herecké schopnosti. Herečtí protagonisté talk show své potřebné nedostatky žurnalistické praxe nahrazují vypravěčským, hereckým talentem a přidávají nepostradatelné osobní charisma. Talk show nemusí být pouze zábavným formátem, je zde možné řešit i otázky politické, filozofické, estetické. Není nepravděpodobné, že se pořad tohoto typu po tzv. televizním vyhasnutí přenesou na pódia, kde dál může žít svým vlastním životem ještě celou další řadu let. I během televizního či rozhlasového vysílání může pokračovat jako specifický besední pořad, nabízený v nejrůznějších kulturních domech a divadlech. Talk show pochází z americké angličtiny a v překladu jde o jakési představení, mluvicí ukázkou, nebo něco, co se předvádí a mluví se o tom. V praktickém životě se jedná o televizní, pódiový nebo rozhlasový pořad, kde, interview s jednou nebo více osobami je hlavní součástí tohoto pořadu. Hosté mohou, ale také nemusí být předmětem veřejného zájmu. Po boku celebrit mohou být hosté neznámé osoby, ale jejich vlastnosti, nebo příběh, musí mít co říct široké veřejnosti. Jak je více či méně jasné, pozice moderátora v daném programu je velice důležitá. Ve většině případů se od osobnosti moderátora odvíjí konečný úspěch nebo neúspěch pořadu.

2.1.1 Zahraniční talk show

Jak již bylo řečeno, talk show má kořeny v zahraničí. Mezi úspěšné moderátory zahraničních show patří například David Letterman, Johny Carson,

Conan O'Brien, Howard Stern, Oprah Winfreyová, Harald Smidt a další.

David Michael Letterman je americký komik a moderátor talk show. Jeho show je známá pod jménem Noční show Davida Lettermana (vysílána stanicí CBS). Jeho první podobný pořad byl vysílán na televizi NBC a jmenoval se Late Night with David Letterman. Je vlastníkem společnosti Worldwide Pants, která produkuje jinou televizní show. The Late Late Show With Craig Ferguson (Wikipedie, David Letterman, *n.wikipedia.org/wiki/David_Letterman*, 15. 2. 2012)

Harald Franz Schimdt je německý herec, spisovatel, komik a bavič. V roce 1988 měl svou první televizní show. Od roku 1995 začal působit v noční talk show Die Harald Schmidt Show. Pořad byl ukončen 23. 12. 2003 Zhruba po roce, tedy v prosinci 2004, se Schmidt vrátil na obrazovku televize ARD, kde začínal. Jeho show se jmenovala Harald Schmidt. Od září 2011 se vysílá show Harald Schmidt Show, kterou je možné vidět na Sat. 1. (Wikipedia, Harald Schmidt, *en.wikipedia.org/wiki/Harald_Schmidt*, 15. 2. 2012)

Conan O'Brien je americkým bavičem. V letech 1993-2009 měl vlastní talk show s názvem Late Night with Conan O'Brien v televizní stanici NBC. Od roku 2009 do roku 2010 vysílala televize NBC nový pořad O'Briena The Tonight Show. Roku 2010 začal nový pořad Conan, který přetrval do současnosti. (Wikipedia, Conan O'Brien, *en.wikipedia.org/wiki/Conan_O'Brien*, 15. 2. 2012)

Oprah Gail Winfrey je nejznámější ženskou představitelkou talk show. Je mnohonásobnou držitelkou populární ceny Emmy a dokonce byla nominována na Oscara. Její pořad Oprah Winfrey show je známý i za hranicemi. (Wikipedia, Oprah Winfrey, *en.wikipedia.org/wiki/Oprah_Winfrey*, 15. 2. 2012)

Johnny Carson byl americký moderátor a komik. Mezi lety 1962 a 1992 působil ve svém pořadu The Tonight Show Starring Johnny Carson. Pořad se držel na televizní obrazovce úctyhodných 30 let. (Wikipedia, Johnny Carson, *en.wikipedia.org/wiki/Johnny_Carson*, 15. 2. 2012)

2.1.2 Česká talk show

Talk show nemá v naší zemi tak hluboké kořeny jako v zahraničí. Na televizních obrazovkách se objevuje posledních pár let pravidelněji. Objevuje se jak ve veřejnoprávním vysílání, tak i v programu komerčních stanic. Na obrazovkách se objevovaly například *Banánové rybičky*, *Krásný ztráty*, *Na plovárně*, *Pustit žilou*, *Mr. GS*, *Všechnopárty*, *Kolo plné hvězd*, *Otázky Václava Moravce*, *Paškál*, *Show Jana Krause* (dříve podobný pořad *Uvolněte se, prosím*) a jiné.

Banánové rybičky se vysílaly od roku 1999 do roku 2007. Jednalo se o zábavnou talk show Haliny Pawlowské. Pořad byl natáčen před živým publikem. Každý díl měl jasně dané téma a Pawlowská vedla se svými hosty rozhovor k tématu. Pro oživení pouštěla ukázky z komediálních filmů a recitovala básničky.

Krásný ztráty je televizní pořad, ve kterém si zve moderátor pořadu Michal Prokop vždy dvojici hostů do televizního baru. Rozhovor je velice uvolněný a zaměřuje se na život a životní příběh hostů. Pořad je vysílán již od roku 2000 na obrazovkách České televize.

Na kus řeči, byl pořad České televize, vysílaný v letech 2001 až 2005. Průvodcem pořadu byl Miroslav Donutil. Do pořadu byli zváni dva hosté. Většinou ze společenského nebo sportovního prostředí. O oživení pořadu se staral Lad'a Kerndl, který rozhovory prokládal hudební vložkou. Natáčení probíhalo v Branickém divadle.

Na plovárně je talk show vysílaná Českou televizí. První vysílání bylo roku 1998. Moderátorem pořadu je Marek Eben, který si do pořadu zve nejen české, ale i zahraniční hosty, a to napříč všemi obory lidské činnosti. Ze začátku se natáčelo na Občanské plovárně a později bylo natáčení přesunuto do klubu Avion.

Otázky Václava Moravce je pořad na hranici mezi politickým diskusním pořadem a politickou talk show. Moderátor Václav Moravec vede rozhovory a řídí diskusi se svými hosty. Těmi jsou především politici. Poprvé byl pořad vysílán v nedělních večerních časech a trval zhruba 45 minut. Velmi brzy bylo vysílání přesunuto na 12. hodinu a stopáž prodloužena přibližně na

hodinu. Natáčení probíhá v televizním studiu. V pořadu jsou používány video ukázky a video dotazy od diváků. Ti je mohou nahrávat na YouTube.

Pořad *Paškál* vysílaný v roce 2003 jsme mohli vidět na TV Nova. Zábavnou talk show moderovali dva moderátoři. Karel Šíp a Jaroslav Uhlíř, který měl na starosti především hudbu. Pořad běžel necelou hodinu a během jeho vysílání jsme mohli slyšet několik písní z repertoáru obou umělců a výjimečně i jiných.

Mr. GS byl pořad vysílaný TV Nova, která do role moderátorů obsadila dva komiky, Michala Suchánka a Richarda Genzera. Natáčení probíhalo v divadle Metro. O hudební doprovod se staral Václav Kopta u kláves. Cílem pořadu bylo pobavit diváky. Celý pořad neměl jasně daná pravidla a měl působit co možná nejuvolněji. Nezvyklé pro talk show je, že pořad má hned dva moderátory. Možnost zasahovat do dění měl i Václav Kopta, který se mohl a nemusel do rozhovoru zapojit. I to se vymyká zaběhlým pravidlům talk show.

Všechnopárty je zábavná talk show, kterou moderuje Karel Šíp. Natáčení probíhá v divadle Semafor. Tam si zve každý týden tři hosty. Během rozhovoru se probírají různá témata. Každý díl má jiné téma. Mezi hosty jsme již mohli vidět politiky, sportovce, lékaře i jinak společensky známé osobnosti. Pořad je dlouhý necelých 45 minut. Česká televize jej vysílá již od roku 2006. Už podle slova party, jenž název obsahuje, měl by pořad působit uvolněně, zábavně a nespoutaně.

Show Jana Krause vychází ze zahraničně ověřeného formátu Late night show. Moderátor v pořadu vystupuje pohotově a bezprostředně. Do pořadu si zve vždy tři hosty bez jakékoli souvislosti a ty vždy náležitě vyzpovídá. Vzhledem k jeho pohotovosti a ostrému vtipu se ho hosté obávají. I to diváky náramně baví. Pořad se natáčí v divadle Archa a diváci si po zakoupení vstupenky můžou užít show z hlediště. O hudební doprovod se stará David Kraus se svou kapelou. Show vysílá televize Prima. Předchůdcem tohoto pořadu byl pořad Uvolněte se, prosím, který vysílala Česká televize a který si získal velice silnou základnu diváků, kteří jsou pořadu věrni i na jiné televizi.

3 Moderátor a moderování

Abychom se mohli zaměřit na Jana Krause jako moderátora, je třeba znát a definovat pojem moderátor – moderování. Slovo moderátor má své kořeny v latině a znamená řidič, usměrňovatel, ten kdo něco řídí, krotí.

3.1. Historie moderování

„Moderování je kreativní činnost v přípravné i realizační fázi, která probíhá v reálném čase a prostoru před auditoriem přímým nebo technickými prostředky zprostředkovaným. Úkolem moderátora je, s vkladem osobní autenticity, naplnit poslání konkrétního žánru moderování, jako aktivní zprostředkovatel pozitivního vztahu mezi hledištěm a jevištěm, respektive mezi médii a recipientem. Vedle základní informační roviny předkládaného sdělení moderování se dále opírá o předem připravené i improvizované komentáře a glosy vzniklých situací a popisovaných událostí. Tím velmi často dochází i k určité pozitivní personifikaci programového titulu s konkrétní osobou moderátora.“ (Langr, 2005, s. 11)

Osoba moderátora provází lidskou společnost již od počátků vzájemné komunikace. Nesmíme si však představovat osobu moderátora, tak jak ji známe dnes. Cesta k moderátorovi, kterého známe z televize či záře reflektorů, byla dlouhá, vedla přes šamany, kmenové kouzelníky a věstce. I zde by se dali najít počátky moderování. Je důležité si také povšimnout, že v průběhu dějin měla osoba „moderátora“ do jisté míry výlučné či mimořádné postavení. Postavení moderátora bylo také velmi spjaté s vůdčím postavením, intelektuálním a mocenským. V tom je vidět ohromnost síly slova, která byla již od prvopočátku velmi citlivě vnímána.

„Typický předobraz moderátora můžeme najít v tzv. západní kolébce kultury, kterou byla bez pochyb antika. Za moderátory té doby lze považovat nejlepší řečníky. Hlasatel na shromáždění obce v Athénách a v podobně řízených demokraciích je první moderátor žánru profesního, případně

společenského moderování a jeho pozice je doložená už někdy kolem roku 450 před naším letopočtem.“ (Langr, 2005, s. 5).

Dalším milníkem v historii lze považovat i samotné římské konzuly. Ti museli v počátcích římské demokracie řídit senát. Na jeho půdě se scházela celá řada vynikajících řečníků. Ve středověku můžeme počátky moderování nalézt spojené s náboženskými obřady, ale také ve světské zábavě. V náboženských obřadech můžeme jistou inspiraci moderování nalézt při zpěvu žalmů. Postupem doby se žalmy nahrazovaly prosebnou modlitbou. Postupně se přecházelo z verše v rytmizovanou prózu. Předzpěvák nebo hlavní sólista měl pozici organizátora zpěvu a organizátora příběhu. „Středověké náboženské divadlo vzniklo z potřeby znázornit účastníkům latinsky zpívané katolické mše (gregoriánský chorál) při obřadu v chrámu některá místa ze života Ježíše Krista. Napomohl tomu zprvu dialog, pak i rekvizity a akce hraná zprvu duchovními.“ (Kazda, 1984, s. 32) I zde se dá nalézt jistá inspirace pro moderátorskou práci. Ve středověké světské zábavě se objevovali trubadúři a minnesängři. Ti byli interpreti vlastních nebo i převzatých textů. Jejich cílem nebylo jen zpívat na vznešených dvorech, ale také bavit. Především pak vtípnými průpovídkami. Nadsázka byla hlavním způsobem jejich interpretace. Dalšími, kdo se inspiroval, byli žáci, vysokoškolští studenti, vaganti a jokulátoři. S trochou nadsázky je můžeme přirovnat ke středověké moderátorské one man show. V našich zemích se pro tyto umělce, vžilo pojmenování žakěř. „Ovládali recitaci, hudbu, zpěv, tanec, pantomimu, kouzelnické triky, žonglování, akrobacii a drezúru zvířat. Ač byli společensky bezprávní, těšili se velké oblibě.“ (Kazda, 1984, s. 39) Kořeny moderátora můžeme jednoznačně spojit i s divadlem. Takovým předchůdcem moderátora by mohl být například Kašpárek, Škrhola.

Na konci 17. století se o rozvoj mluveného slova zasloužil především J. A. Komenský. „Tvrdil, že řečník, u něj kazatel, se musí svému umění neustále učit.“ (Buchtová, 2010, s. 33)

V 18. století by se daly nalézt jisté prvky moderování v kabaretech. Nejslavnější éra kabaretů začala v Paříži a odtud se rozšířila do celé Evropy. Podstatou kabaretu je zábava. Místo, kde se zpívá, tančí, recituje, s ironií

filozofuje a také glosuje politická situace. Předvádějí se scénky, zatímco host se může najíst a napít. Kabaret bylo místem, kde řečník komunikoval s hledištěm, organizoval zábavu, glosoval a samozřejmě i improvizoval. Dalo by se říci, moderoval.

70. léta 19. století je období salónů. „Vedle oficiálního divadla začínají v 70. letech působit předchůdci kabaretů v tzv. šantánech čili zpěvních síních.“ (Kazda, 1984, s. 158) S touto dobou je neodmyslitelně spjat pojem monolog. Monolog se stal časem neodmyslitelnou součástí veškerých pódiových vystoupení.

Další společné prvky s moderátorským umem můžeme nalézt například v historii cirkusu. Zde se uplatňovala stylizovaná dvojice ředitele a klauna. Dále také v pozicích vyvolávačů na poutích. Všechno propojují prvky humoru, dialogu s publikem, improvizace. Důležité bylo umět reagovat na podněty od diváků, aktivně je zapojit, nebo alespoň v nich podnítit obrazotvornost.

Nové vnímání moderátora přineslo 20. století. Století, ve kterém se rozvíjela televize a rozhlas. V počátcích byl moderátor ovlivněn a inspirován uvaděčem, respektive konferenciérem na jevišti. Dnes již je moderátor odvozován a inspirován od moderátora televizního či rozhlasového. Je to osobnost, která navazuje na práci hlasatelů a konferenciérů a dále rozvíjí svůj um, založený na individualitě, na schopnosti komunikace s publikem, originalitě a osobnosti každého moderátora, improvizaci, intelektu a samozřejmě také značné popularitě. Popularita je důvod, proč se na ně chodí do divadla, proč je na moderátorovi postavený program, proč si pravidelně pouštíme televizní obrazovku a kroužkujeme jednotlivé pořady v televizním programu. „Popularita moderátorů postmodernismu je průsečíkem hledání autenticity na jevišti, kdy se upínáme k intelektu, který je na druhé straně prezentován jako jistá forma plebejství. Moderátor přelomu 20. a 21. století je osoba, která v sobě může právem vstřebávat ohromné zkušenosti svých předchůdců, ale především musí být kreativním, aktivním hybatelem děje, jistým způsobem hvězdnou osobou, kterou však prostřednictvím kamery či mikrofону máme za mediálního přítele, důvěrníka a kamaráda.“ (Langr, 2005, s. 8)

3.2. Základní dělení moderování

Moderování můžeme dělit podle pozice moderátora, a to sice na sólové a partnerské. Moderování ve trojici a vyšším počtu je zvláštnost a vyskytuje se naprosto výjimečně. Sólové moderování vychází především z nepřímého dialogu mezi moderátorem a auditoriem. Pokud se dají odhalit moderátorovi lidské a profesní slabiny, tak je to právě u sólového moderování. Výhodou partnerského moderování je optické oživení programu, také oživení akustické. Rovněž partnerské moderování znamená menší zátěž na moderátory a samozřejmě možnost dialogu, který je základem každé komunikace. Problém však může vyvstat v souladu partnerů, rovněž v nevyváženosti textů a interpretačních stylů. Moderování ve více než dvou lidech je netypické a jedná se převážně o moderování stylizované, které využívá rozdílné charaktery moderátorů a často graduje v komické situaci.

Moderování můžeme rovněž dělit podle zvolené formy. Formy, do kterých moderování můžeme směřovat, jsou tři. Forma reálná, částečně stylizovaná a stylizovaná. Moderátor reálného moderování je do značné míry hybatelem, posunovatelem a organizátorem děje. Moderátor ve svém projevu používá prostředky komentující a glosující situaci. Tedy svůj osobní pohled. Prostředkem reálného moderování je zacílená práce s emocemi. To jak na jevišti, tak v hledišti. Prvky stylizace patří k odzkoušenému a stále vděčnému oživení moderování. Moderátor vystupuje z reálného moderování a nabízí publiku stylizovaný hraný moderátorský vstup. To může mít za úkol odlehčit, zpestřit nebo posunout děj programu. Obtížnost tohoto moderování spočívá v umu moderátora, aby dokázal diváka vést a ten se neztratil mezi realitou a hranou fikcí. Výhodou tohoto moderování může být nabízená pestrost, originalita a překvapivost. Forma stylizovaného moderování se spíše podobá hereckému projevu a jeho konečný efekt je právě na hereckých schopnostech postaven. Při stylizovaném moderování je možné de facto vše, ale je stále potřeba držet zvolenou formu stylizace. Stylizovaná forma moderování je vyloučena v některých moderátorských žánrech a naprosto jednoznačně v zpravodajském moderování. Bývá pravidlem, že moderátoři používající stále jen stylizovanou formu moderátorovým divákům často brzy zevšední.

Vklad moderátora do moderování ho dále dělí na autorské a interpretační. Jedná se o dva hraniční póly, moderátorského mistrovství. Převažuje přístup autorský. I v interpretačním projevu si moderátor v předem připraveném a dodaném textu sám upravuje některá slova, slovní spojení a celé věty. Při improvizaci, která se nazývá královskou disciplínou moderování, se dají očekávat značné originální vklady. Je naprosto přirozené, že od špičkových moderátorů očekáváme široký autorský vklad.

I osobnost a pozice moderátora dělí moderování do dalších celků. Moderátor uvaděč, moderátor průvodce (partner, hostitel) a talk show nebo one man show. Na postavení moderátora v programu má nemalý vliv typ programu, osobnost moderátora a osobnost režiséra popřípadě dramaturga a scénáristy. Při způsobu moderování a správné volbě typu moderátora je vždy důležité mít na paměti formát programu a žánr, který je třeba naplnit. Při hledání souladu pozice moderátora a formátu pořadu je značně rozhodující nabízená škála kvalifikačních předpokladů zvolené osoby. Je zde kladen veliký důraz právě na režiséra, scénáristu a dramaturga pořadu.

Způsob přípravy moderování je další fakt, který ho dělí. Můžeme sem zařadit moderování podle pevného scénáře, také moderování s prvky improvizace a v neposlední řadě improvizované moderování. Pro všechny moderátory je společná minimálně jedna část z přípravy k moderování. Tou je bodový scénář. Improvizace v projevu nemusí být pouze náhodné řešení vzniklé situace, reakcí diváků, nebo um pohotově něco vtipně okomentovat, glosovat. Improvizace může být i předem připravená a dopředu vhodně zařazená. Improvizace by se dala přirovnat ke koření. I s tím nejlepším kořením se dá výsledek pokazit. Moderování podle pevně daných pravidel neznamená, že by moderátor nemohl projevit svůj názor, originalitu. Dalo by se říci, že neexistuje moderátorský projev, který by se striktně držel daného textu. To už by se nejednalo o moderování, ale o hlasatelství.

Při moderování se používají dva možné interpretační prostředky. Moderátorský monolog a dialogizované moderování neboli rozhovor. Jedná se o komunikaci s recipientem. Recipient může být host, druhý moderátor, divák. Moderátorský monolog je text, jehož prostřednictvím se moderátor obrací

k divákům. Nesmí být příliš dlouhý, musí být svěží, musí zaujmout a obsahovat informace a v neposlední řadě musí být postaven tak, aby diváka zaujal. Moderátorský dialog může působit bohatěji a zábavněji, ale je nutno podotknout, že aby toto splnil, musí probíhat nejen na rovině verbální, ale také v rovině neverbální. Aby diváky bavil, nemusí být za každou cenu vtipný, inteligentní a nabitý informacemi, ale musí v průběhu jeho realizace gradovat a docházet k viditelným změnám postojů jednajících, rozmlouvajících postav.

Dělení moderování závisí také na místě realizace. Můžeme sem zařadit moderování komorní, moderování pódiové a moderování mediální. To by se dalo dále dělit na moderování rozhlasové a televizní. Dobrý moderátor by měl být schopen vykonávat svoji profesi na jakémkoliv místě. Vše je ale dáno naturelem jednotlivce. Pod komorním moderováním si lze představit uzavřené skupiny. Moderátor v tomto případě často nebývá profesionálním mluvčím, ale často profesionál v daném oboru. Často se jedná o firemní schůze, valné hromady, workshopy atd. Do komorního moderování patří rovněž trochu se vyjímající moderování tiskové konference. Moderování pódiové se vůbec nemusí odehrávat na pódiu. Může být například na sportovním stadionu, v klubu či na diskotéce. Může jít o výstavy, módní přehlídky, prezentace firem, atd. Moderování pódiové vyžaduje určité technické komunikační prostředky. Moderátor by měl mít možnost prohlédnout si a vyzkoušet akustiku v sále, světelné prostředky. Mediální moderování se týká televize a rozhlasu. Internet se do mediálního moderování nepočítá, protože nelze odpovídajícím způsobem využívat. Mediální moderování může přinášet značné stresové situace, je proto potřeba aby moderátor byl dostatečně silnou osobností. Výhodou mediálního moderování je fakt, že kromě moderátora se na pořadu podílejí často i jiní. Někdy celý organizační tým.

Moderování se samozřejmě dělí i podle žánru. Jedná se o moderování profesní, odborné, zpravodajské, publicistické, společenské zábavné a speciální. Podle jmenovaných žánrů by se dala dělit i osobnost moderátora. Často bývá s moderováním jednotlivého žánru nezpochybnitelně spjat. Moderování profesní většinou dělá osoba, která má k danému tématu vztah. Jedná se o komorní akce s menším počtem účastníků a zpravidla se nedostává

do elektronických médií. Průběh řídí předem známá pravidla. Moderování odborné nabízí celou škálu uplatnění. Může se objevit v komorním prostředí, rovněž i v pódiovém provedení a není výjimkou ho objevit i v médiích. Zásadně lze žánr charakterizovat jako besedu s odborníky, znalci. Cílem by mělo být rozšíření poznání odborníků. Patří sem i beseda. Moderátor může být odborníkem v daném oboru, ale i pouze průvodcem v tématu. Odborné diskuse patří k programovým stálým a to i přesto, že nesplňují představy nejvyšších čísel sledovanosti. Moderování zpravodajské je typické pro elektronická média. V moderování by mělo být vyloučeno glosování a komentování. Pozice moderátora ve zpravodajství by se dala připodobnit moderátorovi uvaděči. Moderování publicistické se nejčastěji vyskytuje v elektronických médiích. Ve výjimkách je možné jej zrealizovat i na pódíích. Náplní publicistického moderování je vytvořit co možná nejobjektivnější informace o zvoleném tématu, které budou pro diváky přitažlivou formou prezentovány. Moderátor využívá vlastní znalosti a zkušenost, zároveň také dostupné informace, živé vstupy nebo předtočené příspěvky. Využity mohou být i telefonáty, internet a samozřejmě nejdůležitější jsou hosté pořadu. Při publicistickém moderování může docházet i k jisté formě sloučení moderování zpravodajského a moderování zábavného. Společenské moderování nabízí veliký prostor pro kreativitu moderátora, jeho invenci. Do značné míry se na něm podílí i scénárista a režisér. Půdou pro tento typ moderování je pestrý. Vyskytuje se na pódíu, v komorních pozicích a v médiích. Zároveň se místa realizace mohou i prolínat. To může být pro moderátora veliká výzva, ale také hrozí veliká úskalí. Divák v hledišti má jiná očekávání než divák u televizní obrazovky, i když v dnešní době je již divák takových akcí poučen a zpravidla respektuje specifika televizní řeči. Velice podobné typově je moderování zábavné. Jak již je z názvu zřejmé, jedná se o vytvoření pořadu, který bude vtipný a bude diváky bavit. Nacházíme zde největší díl moderátorské invence a moderátorských talentů. Zábavné moderování je vždy závislé na cílové skupině. Můžeme jej nalézt jak na pódíu, tak v elektronických médiích. Největší podíl však patří velkým estrádám a zábavným pořadům, některým soutěžním pořadům a vyhlásování cen. Talk show a One man show rovněž

vyžadují typ zábavného moderování. Posledním stylem moderování je pro média netradiční speciální moderování. Do tohoto žánru můžeme zařadit smuteční řečníky, svatební obřadníky a rovněž i licitátory na aukcích. I ti do jisté míry mohou alespoň částečně naplňovat požadavky pro speciální moderování.

3.3. Moderování v televizi a v rozhlasu

Základem moderování je řeč. Ta je jednoznačně pojátkem moderování jak už televizního, tak rozhlasového. Moderátor používá ve vztahu buď k televizi, nebo k rozhlasu rozhlasovou nebo televizní řeč. Je v zájmu moderátora, aby znal jazyk média, ve kterém pracuje. Rozhlas i televize mají obrovský vliv na jazykovou kulturu posluchačů či diváků. Je to způsob, kterým se dá bezpochyby působit a ovlivňovat rozvoj kvality spisovného jazyka a jazykové kultury celkově. Je třeba během projevu zachovávat normy současného spisovného jazyka, ale zároveň se nesní opomíjet užívání hovorových prostředků. Ty zajišťují bezprostřední řečový kontakt. Deformace jazykové kultury se často vyskytuje v elektronických médiích. Důvodem je často nedostatek času. Do minima času je snaha dostat maximum informací. Výraznou výhodou pro moderátora televizního a rozhlasového vysílání je možnost autoreflexe. Sebereflexe by měla vést k zamyšlení nad chybami, které poznali diváci či realizační tým a samozřejmě samotný moderátor.

Moderátor v rozhlasu by si měl dát pozor na dýchání. Především pak na nádechy a přídechy. Ty jsou v televizi a zvláště pak na pódiu přehlédnutelné. V rozhlasu se ale považují za neprofesionální a nepříjemné. „Nejběžnější chybou při mluvních projevech totiž bývá, že mluvčí se nadechne a nasadí mluvenou větu bezděky co nejvýše a nejsilněji – jak to odpovídá plné zásobě nabraného vzduchu – jak ovšem stejně bezděky vzduchu rychle ubývá, intonační linka věty klesá i hlasitosti ubývá a věta končí takřka neslyšně a nesrozumitelně – jaksi do ztracena. K ovládní mluvního projevu tedy patří především ovládní výdechového proudu tak, aby ještě i poslední slabika

zazněla plně a srozumitelně.“ (Lukavský, 2000, s. 10)

Umět pracovat s očima respektive pohledem je zase nezbytné pro moderátora televizního. Rozdílná je práce pohledem u pódiového vystoupení, kdy by oči měly přecházet po divácích a u televizního, kdy by televizní divák měl nabýt dojmu, že se sdělení týká jen jeho. Dalším umem moderátora je práce s časem. V každém médiu se počítá (ubíhá) jinak. Naprosto odlišné vnímání času je u pódiového vystoupení. Naprosto zásadním rozdílem je v moderování televizním a rozhlasovém detail a gesta. Značný rozdíl je i u televizního a pódiového moderování. Moderátora zvyklého na velká gesta z jeviště, by stejný projev na kameru mohl zradit. Taková přemrštěná gesta by mohla na televizního diváka působit afektovaně, arogantně, nejistě apod. Platí pravidlo, že kamera a mikrofon jsou nesmlouvaví kritici. Velice brzy objeví moderátorovy vady a špatné návyky jak již v mluveném projevu, tak vizuálním. Mikrofon a kamera vždy nesmlouvavě vyrazí vnitřní vztah mluvčího k tomu, co říká. Zde má výhodu rozhlasový moderátor, který si při tlumočení libovolného textu může vypomáhat gestikulací či spontánní mimikou. Dociluje toho, aby projev zněl co možná nejpřirozeněji, zato televizní kamera je k podobným projevům nelítostná. I takové drobnosti jako podvědomé pokyvování hlavou nebo zvedání obočí, těkání očima, krabatění čela, velice rychle odhalí. Velice častým prohřeškem je přehrabování se v poznámkách, či přetrvávající hra s perem. Zkrátka nepřiměřený optický výraz, či slabá osobní kontrola mimiky je v televizi velice zrádná. Stoprocentní koncentrace moderátora na výkon je společná jak při rozhlasovém, tak při televizním moderování. Přesto televizní moderátor je vystaven většímu pokušení z koncentrace vypadnout. Kromě televizního moderátora je přítomen i realizační štáb a moderátor tak nesmí vnímat pohyby kamer, mikrofonů, světel a dalších technických složek, s nimiž během vysílání pracují technici. Je potřeba si uvědomit, že ruch kolem moderátora divák nevidí a neslyší, na rozdíl od takzvaných pazvuků, kterých se může moderátor dopustit. Moderátor by se měl umět vyvarovat parazitujících slovíček. „Jedná se například o různé jednoduché zvuky typu parazitních zvuků „...ééé...ehm...hm...“ nebo o chyby v řeči jako jsou přerušování, nedokončená slova či věty, různé formy opakování.

Také pauzy nemusí být vždy tiché, ale často bývají naplněné např. akustickým šumem při emocionálním napětí.“ (Žantovská, 2008, s. 62) Měl by mluvit tehdy, má-li co říct. Moderátorovi auditorium promine přeřeknutí, promine také opravený omyl, ale nikdy nepromine nezájem, povrchnost a přehnanou ležérnost.

3.4. Obsah moderátorského projevu

Obsah moderátorského projevu je bezpodmínečně spjatý s osobitým stylem. I zajímavý obsah sdělení bez osobitého stylu interpretace nemůže udržet pozornost diváků dlouho. Stejně je tomu i naopak. Jedinečný styl projevu bez myšlenkové náplně rovněž nemůže uspokojit potřeby auditoria. Při tvorbě obsahové stránky vystoupení je důležité nepominout tři základní kroky. Invence, kompozice a interpretace jsou klíčovými prvky obsahového sdělení.

Pokud jde o invenci, vždy platí zásada mít co říct. Rovněž je potřeba vycházet z požadavku odpovídajícího žánru, pozice v programu a místa realizace. Je třeba zvolit a akceptovat námět, mít jasně stanovenou základní dějovou linku a nashromáždit a náležitě vyjádřit potřebné informace. Jako snad v každé jiné profesi i moderátor se musí na své vystoupení řádně připravit. V první fázi příprav sbírá moderátor, či celý realizační tým, materiály, podklady, důležité informace, poznámky, nápady a připravuje si slovní spojení, které by mohl během výstupu použít. Pokud je moderátor již zkušený, zapisuje na papír jen hrubý náčrt či obrys svých moderátorských vstupů. Spoléhá se, že vhodná slova se dostaví sama. Když jsou všechny důležité podklady, jako například jména účinkujících, informace o obecnstvu, délka programu a jednotlivé vstupy známy, je dalším krokem kompozice – kompoziční řešení. Každé vystoupení by mělo nějak začít a postupně gradovat. I v moderování platí tři základní dělení výstupu – úvod, střed a závěr. Velice důležitá a nepostradatelná je osnova. Osnova neboli bodový scénář, jak se v praxi používá, by měl obsahovat očíslované jednotlivé vstupy a zvýrazněným zřeteltem upozorňovat na vstupy moderátora. Měl by obsahovat zkratkové

poznámky k tomu, co chce moderátor v daném vstupu sdělit publiku. Součástí by měly být i technické poznámky, týkající se změn kamer, změn scény, kostýmů či příchodů a odchodů. Dobrá příprava dodává sebejistotu moderátorovi. Pokud tomu tak není a moderátorovi nezbyvá než improvizovat, prověří se tak jeho moderátorský talent a intelekt. Improvizace je jednou z nejtěžších disciplín. Bývá zvykem začínat tématem, které je divákům blízké. V antice řečníci na úvod používali *captatio benevolentiae*. V překladu - mluvit o tom co auditorium rádo slyší. V rétorice platí pravidlo, že konec si nejděle pamatujeme, a že začátek musí zaujmout. Pro moderátora je nezbytné, aby byl po celou dobu projevu aktivním komunikátorem, a každý vstup ho svým obsahem musí bavit. Alespoň to z něho publikum musí cítit. Musí být vidět, že moderátor nesděljuje slova, ale obsah. V kompozici obsahu nesmíme opomenout logiku projevu. Logická posloupnost myšlenek sdělovaného projevu je pro posluchače nesmírně důležitá. Je třeba si uvědomit, že diváci neznají scénář a průvodce programem je pro ně právě moderátor. Protože logika je každému osobitá a logika moderátora se může být odlišná od logiky posluchače či diváka, je důležité, aby měl moderátor při přípravě na mysl právě diváky.

3.5. Styl moderátorského projevu

Platí zásada (nejde-li ovšem o záměr), že styl moderování by měl být konzistentní a to s ohledem na osobnost moderátora. Ten by měl být do jisté míry pro publikum předvídatelný. Podstatou úspěchu je osobní styl. I v něm se skrývají důvody úspěšnosti, či neúspěšnosti individuálního moderování. Co můžeme chápat jako moderátorův styl? Výrazové prostředky, které osobitým a vyhraněným způsobem moderátor využívá, jistý estetický a životní názor, v některých případech i politický názor, a v neposlední řadě také fyziologické dispozice moderátora. Ve verbální rovině to mohou být osobitá slovní spojení, používání přirovnání, metafory. Dalším důležitým prvkem ve stylu moderátorova projevu je komunikace. A to jak komunikace verbální, tak

komunikace neverbální. „V článku uveřejněném v časopise Psychology Today poukázal A. Mehrabian již v září 1968 na to, že pouze sedm procent komunikace probíhá verbálně, padesát pět procent prostřednictvím signálů řeči těla a třicet osm procent tónem a barvou hlasu.“ (Flume, 2005, s. 59) I sebevědomí je nepřehlédnutelné a utváří moderátorův styl. Sebevědomí moderátora by mělo být dostatečné a přirozené, zároveň ale nesmí překročit únosnou mez. V tomto případě by měla zafungovat sebekontrola. K sebevědomí patří nerozlučně i sebeúcta a pokora. Tato minimální trojkombinace by měla moderátorovi jasně stanovit hranice, kam může ve svém projevu zajít a kde jsou profesionální a etické hranice. Velikou výhodou pro moderátora je spontánnost. Spontánnost dokáže projev nevídaně oživit. Je ale rovněž potřeba ji mít alespoň částečně pod kontrolou a držet se povolených mantinelů. Tlak z vnějšku může bránit uvolněnosti projevu. Aby spontánnost byla spontánností, nelze ji v žádném případě vyprovokovávat. To ani ze strany dramaturga či režiséra. Někomu je vlastní, někdo se do ní musí alespoň trochu nutit, ale v každém případě ji nelze nahradit falešnou náhražkou. Ta bývá z pravidla velice rychle odhalena. Moderátor by se měl řídit dle moderátorského desatera a zásad úspěšné komunikace.

1. Spoléhejte především sami na sebe.
2. Mluvte jen o tom, co se od Vás požaduje.
3. Nezapomeňte na nezbytnou moderátorskou aktivitu.
4. Vypuštěné slovo nezastavíš ani párem volů.
5. Moudřejší vždy ustoupí.
6. Buďte vždy ochotní a vstřícní.
7. Buďte vždy ve střehu – pozor na protiútok.
 - Rozhovor otočený do proti-otázky
 - Pozor na diskuse na vysoce odborné na ostatní nesrozumitelné téma
 - Nepříjemné otázky podmiňujte obsáhlým nutným vysvětlením souvislosti
 - Stočte hovor zcela jinam
8. Pozor na krátké odpovědi ANO nebo NE .
9. Necítíte-li se fit – nehovořte, nevystupuje.

10. Nekritizujte uznávané osobnosti, firmy, autority.

3.6. Image moderátora

Pod pojmem image bychom si neměli představit pouze jen to, jak člověk vypadá, ale je to souhrn celých signálů, který člověk vysílá do svého okolí. Každý člověk je něčím výjimečný a charakteristický a od ostatních se odlišuje. Image každého člověka stojí na pěti bodech. Jsou to vzhled, řeč těla, pověst, vystupování a komunikace. Irena Žantovská (2008) říká, že tvorbu image je potřeba důkladně pěstovat, učit se potlačovat ty prvky chování, které člověka oslabují a naopak pěstovat ty, které mu pomáhají zvýrazňovat charismatické stránky jeho osobnosti.

Mezi prvními věcmi, kterých si na člověku všimneme, je bezesporu jeho vzhled. Můžeme sem zahrnout postavu, oblečení a upravenost. Důležité je, že vzhled není definitivní a dá se více či méně úspěšně měnit. Všechno dohromady utváří osobní styl. V případě moderátora se může jeho osobní styl stát identifikačním prostředkem celého programu. Na druhou stranu může program ovlivnit styl oblékání moderátora. Je ovšem potřeba odlišit, kdy je potřeba styl oblékání držet jen v čistě profesním a kdy je třeba se s ním sžít i v osobním životě. Právě naše oblečení mluví jako první. Ještě dříve než moderátor začne mluvit, vnímá auditorium vizuální vzhled moderátora a to i oblečení. Schopný vizážista a stylistka může významně ovlivnit přijetí moderátora. Pokud nemá moderátor stylistu a vizážistu k dispozici, je každý stylistou sám sobě. Podle Langra (2005) by se měl držet několika obecně platných rad:

- výrazná linie v oblasti ramen dodává na působivosti
- při vystupování mít zapnuté sako (neplatí v případě, že má moderátor vestu)
- oblečení by nemělo být příliš krátké a těsné
- vzory na šatech a u mužů na kravatě odpoutávají pozornost

- zvláštní pozornost by měla být věnována úpravě vlasů a vousů
- neopomenout vyžehlit oblečení
- důležitý je moderní vzhled
- vyleštěné a čisté boty a k tomu odpovídající barva ponožek
- drobné kosmetické vady by měly být zakryté
- učesané obočí směrem vzhůru zvýrazní pohled
- nehty by měly být krátké a upravené
- šperky omezit na minimum
- vyndat z kapes vše, co by mohlo dělat nepatřičné boule

Než moderátor sáhne do šatníku pro oblečení, měl by si položit několik zásadních otázek. Kdo bude přítomen? Kde se vystoupení koná? Jaká bude atmosféra? I další okolnosti mohou ovlivnit výběr oblečení. Například roční období, délka akce a samozřejmě počasí. Pozornost by neměla uniknout ani líčení. To se netýká pouze žen, ale i muž moderátor by měl projít rukama maskérky, která se o líčení zpravidla stará. Platí zásada, že líčení by mělo osobnost dotvářet a ne vytvářet. Zatímco ženy se líčením zkrášlují, muži by měli pouze odstranit nedostatky. Důležité je nezapomenout zkontrolovat svůj vzhled i zezadu.

Řeč těla je velice úzce propojena s neverbální komunikací. Držení těla, gesta, využívání komunikačních zón, to vše tvoří řeč těla. Vše, co nám není přirozené a je jen uměle naučené, prozradí nervozita. Ta nás podvědomě tlačí k přirozenému chování, které nemusí být vždy vhodné. „Experti tvrdí, že verbální vyjádření se používá především k předání věcných informací, zatímco neverbální komunikace přináší informace o postojích a pocitech lidí.“ (Maříková, 2000, s. 66)

Moderátor by měl umět pracovat s úsměvem, pohledem a mimikou, dokázat navázat vizuální kontakt, pracovat s rukama a jiné. Je dobré se zpětně podívat na své vystoupení a poučit se z vlastních chyb a příště se jich pokusit vyvarovat.

To, co všechny lidi a moderátora provází celý život je pověst. K pověsti patří i zkušenosti, kvalifikace a schopnost se prosadit. Když moderátor získá

pověst kvalitního moderátora, bývá mu leccos odpuštěno. V případě že takovou pověst nemá, je velice obtížné překročit vlastní stín. Aby zkvalitnil svou pověst, je dobré, se vhodně prezentovat, být dobře informován, vykonávat charitativní a dobrovolnou práci, publikovat, rozvíjet kontakty a dodržovat pravidla. Profesionálně působí vizitka a fotografie vhodná pro public relations.

Charisma, důvěra, sebejistota a sebeúcta, to vše vytváří vystupování moderátora. Většinou jsou to věci člověku vrozené a nedá se jim dostatečně naučit. Lidé, kteří takové vlastnosti mají, si jednoduše získávají sympatie ostatních. Sebedůvěra vzrůstá, pokud má jedinec obecné znalosti, znalosti v oboru, o kterém hovoří, zná zásady slušného chování, umí vystupovat na veřejnosti, je vždy dobře připraven a umí dobře snášet kritiku. Je dobré nikdy nic nepodceňovat.

Moderátor by si měl vybudovat svůj vlastní originální styl komunikace a způsob projevu. Měl by znát zásady veřejné komunikace slovem i písmem. Aby uměl nejen mluvit, ale i poslouchat. Není snadné najít s každým společnou řeč a téma, ale mistr ve svém oboru by to umět měl. Měl by umět svým projevem získat sympatie auditoria. Každý režisér, dramaturg a pořadatel si vybere moderátora, který nemusí mít ideální vzhled a postavu, ale který má energii, jiskru, nápady, charisma a svůj styl.

Na vybudování image se dá velice dlouho pracovat. Dá se ale také ve velice krátkém čase zničit. Image dokáže poškodit i sebedoceňování nebo naopak přeceňování. Také nedodržování termínů a nespolehlivost, špatné sebeovládání i špatné skrývání výkyvů nálad. Kromě těchto naprosto zásadních věcí to může být i neznalost, netaktnost. Člověk by neměl mluvit o svých nedostacích, protože na ně zbytečně upoutá pozornost ostatních.

3.7. Hodnocení individuálního výkonu moderátora

Hodnotit výkon moderátora můžeme podle jednotlivých kategorií, které chceme a můžeme v daný moment použít. Kategorie jsou rozdílné pro různé typy moderování. Už samotný fakt, že některého moderátora můžeme pouze slyšet, to v případě, že je za mikrofonem v rádiu a jiného naopak vidět, když moderuje pořad vysílaný televizí. Rozdílné je rovněž moderování například společenských akcí či moderování přímých televizních přenosů. Jak již bylo psáno dříve, moderátora posuzujeme podle kategorií. Celkem je kategorií, které můžeme posuzovat 20.

Dle Langra (2005) u hodnocení moderátora zkoumáme:

- Celkový vzhled
- Mimiku
- Gesta
- Postoj a držení těla
- Úsměv
- Oči – oční kontakt
- Oblečení
- Hlas (tón, zabarvení)
- Komunikace s partnerem
- Práce s mikrofonem
- Komunikace s hledištěm
- Obsah textu
- Emocionalita
- Způsob podání-autenticita
- Pozitivní energie – náboj
- Tréma
- Srozumitelnost projevu
- Slovník, klišé a fráze
- Improvizace
- Překvapení

4 Jan Kraus moderátorem

Jan Kraus se nejen vynikající herec, ale v poslední době se na televizních obrazovkách vyskytuje především jako moderátor. Moderátor zábavných pořadů a v posledních letech se našel v mediálním žánru talk show. Tato kapitola by nám měla Jana Krause představit právě jako moderátora.

Sauna (1999-2000)

V letech 1990-2000 účinkoval Jan Kraus v talk show, vysílanou televizí Prima, Sauna. Jan Kraus si zval své hosty do velké Sauny. Téma se pravidelně měnilo. Často se mluvilo o soukromí a běžném životě hostů. Divák se tak mohl dozvědět o hostech a jejich životech i nějaké perličky. Přítomné bylo samozřejmě i publikum, které odměňovalo hosty a moderátora svými reakcemi. Především spontánním živým smíchem. Pořad byl vystavěn vkusně a vtipně a byl to dobrý obraz talk show, jak má být.

Další, prosím! (2000-2001)

Dalším počinem Jana Krause, kde vystupoval v roli moderátora, byl pořad vysílaný na televizi Prima v letech 2000 až 2001 Další, prosím! Jednalo se rovněž o talk show, ale hosty v pořadu byli výhradně politici. Celkem se odvysílalo na 25 dílů.

Ok – Občan Kraus (2001)

Pořad vysílaný Českou televizí od roku 2001. Jednalo se rovněž o formát pořadu talk show. Satirický měsíčník, bez kterého řádný měšťák nemůže existovat.

Přesčas (2001-2002)

Jednalo se o týdenní pořad vysílaný Českou televizí, o talk show. Každý díl moderoval jiný moderátor. Moderátoři se v pořadu více či méně pravidelně střídali. Jan Kraus ukončil své působení v přímém přenosu pořadu Přesčas dne 26. 4. 2002 s odůvodněním nesouhlasu se zásahy vedení televize

do vysílání. Kraus chtěl do Přesčasů pozvat zástupce Rady ČT a zeptat se ho, proč bylo zrušeno již druhé výběrové řízení na ředitele brněnského studia ČT. Generální ředitel ČT Jiří Balvín totiž radním ve středu oznámil, že v konkurzu nenašel nikoho schopnějšího, kdo by mohl nahradit současného ředitele ČT Brno Zdeňka Drahoše.

Ze života zvířat (2001-2002)

Pořad *Ze života zvířat* vysílala Česká televize v letech 2001 až 2002 pravidelně každý týden. Jednalo se o pořad z veterinární kliniky. Jan Kraus nás tímto prostředím provázel a ukazoval jednotlivé příběhy zvířecích pacientů. Jednalo se o mediální žánr Docusoap. Důvod ukončení programu s Janem Krausem je spojen se vzniklou situací v pořadu *Přesčas*.

Taxi, prosím! (2002)

Zábavný pořad, reality show s Janem Krausem, coby moderátorem, vysílala Česká televize v roce 2002. V roli řidiče taxislužby se zde střídal společně s Jaroslavem Duškem. Moderátor zde vystupoval pod skrytou identitou a vedl rozhovor s cestujícími. Snažil se je vykolejit a uvést v rozpaky, což mu šlo náramně dobře. Stopáž pořadu byla zhruba 20 minut.

Bez obav, prosím! (2006-2007)

Jednalo se o obdobu českého velmi populárního pořadu: *Uvolněte se, prosím!*. Pořad vysílala TV JOJ od dubna roku 2006. Vysílání bylo pravidelné 1x měsíčně. Formát pořadu byl naprosto stejný jako v české verzi. Rozdílů byli hosté, kteří samozřejmě museli být pro slovenské diváky atraktivní.

Co vy na to, pane Kraus? (2003-2006)

Pořad Jana Krause běžel na rádiu Frekvence 1 pravidelně každý pátek zhruba 3 roky. Partnerkou v pořadu mu byla Kateřina Hamrová, která měla zastávat roli hloupé blondýnky. V pořadu vtipně komentoval dění okolo nás a vedl na dané aktuální téma rozhovor s blondýnou. V roce 2006 byla ukončena spolupráce s Kateřinou Hamrovou a pořad se mírně modifikoval.

Jan Kraus a blondýna (2007- 2011)

Pořad běžel pravidelně každý všední den a Jan Kraus v něm společně

s partnerkou Mirkou Roubíkovou komentoval aktuální dění v politice i showbyznysu. Pořad se těšil veliké oblíbenosti u posluchačů. Vzhledem k časové vytíženosti a dalším Krausovým aktivitám především na jeho nově vzniklém časopisu Kraus, se rozhodl, vysílání pořadu ukončit a věnovat svůj čas směrem k časopisu.

4.1. Životopis Jana Krause

Jan Kraus se narodil v Praze, jako předposlední z dětí spisovatele a novináře Oty Krause (1909 – 2001) a Boženy Krausové (1915 – 2008). Narodil se 15. 8. 1953 v Praze. Jeho nejstarší bratr Ivan Kraus (nar. 1939) se prosadil jako spisovatel. Sestra Eliška Krausová – Chavez (nar. 1946) působí na univerzitě v Bogotě v Kolumbii. Za hranice vedla cesta osudu i dalšího bratra Michaela Krause (nar. 1949). Ten přednáší politologii na Univerzitě v Middlebury v USA. Nejmladší z pětice sourozenců předčasně zemřelá Kateřina Krausová (1956-1990) působila na univerzitě v Princetonu, taktéž v USA. Jan Kraus je od roku 1979 ženatý s herečkou Janou Krausovou, rozenou Pehrovou. Manželství je již dnes pouze formalitou. Nyní žije s herečkou Ivanou Chýlkovou. Ze tří vztahů má celkem čtyři syny. Veřejnosti je nejlépe znám David Kraus (nar. 1980). Ten zdědil umělecké sklony a působí jako zpěvák, hudebník a příležitostný herec. Jméno Jana Krause se pojí s hercem, moderátorem, publicistou, dramatikem, režisérem, podnikatelem. Všechny tyto profese během života zastával. Již od šesti let působil v dabingu. V deseti letech se poprvé postavil na divadelní prkna. Byla to prkna jeviště Vinohradského divadla. Před kameru se postavil v už v roce 1963, když si zahrál malou roli ve filmu Káťa a Krokodýl. Druhá polovina 60. let mu přinesla další dětské role ve významných titulech. Zahrál si například v Noci nevěsty z roku 1967 nebo ve Spalovači mrtvol z roku 1968. Dodnes je divákům známé především Krausovo ztvárnění Mikyho Rouska v pohádkové komedii Dívka na koštěti (1971). Jedna z větších rolí přišla ještě rok před tím ve filmu Lišáci, myšáci a šibeničák. Spolupráci navázal s režisérem Václavem

Vorlíčkem a zahrál si v několika jeho filmech. Například ve filmu Bouřlivé víno, pohádce Jak se budí princezny nebo ve známé komedii Což takhle dát si špenát.

Jako scénárista se podílel na filmu Evžen mezi námi (1981). Ve stejném snímku si také zahrál hlavní roli. Snímek se ale kvůli cenzuře dostal do povědomí veřejnosti až po roce 1989. Mezitím hrál celou řadu větších i menších filmových rolí. Rovněž se objevoval i v různých seriálech. Jako divadelní herec vystupoval na předních divadelních scénách. Po Národním divadle a divadle S. K. Neumanna působil v letech 1986-1988 v divadelním studiu Bouře. V roce 1988 pak spoluzakládal Náhradní divadlo, od té doby pokračovala úzká spolupráce s Jiřím Ornestem.

Rok 1989 byl pro Jana Krause relativně zlomovým. Na pár let opustil hereckou dráhu a začal se věnovat podnikání. Na základě studijního pobytu v USA vedl vlastní firmu Ateliér Kraus. Rovněž působil jako daňový poradce. V letech 1992-1996 byl zástupcem Fiera di Rimini a Fiera di Bologna v ČR a na Slovensku. V letech 1992 a 1994 organizoval stavební veletrh Expoconstruct na pražském Výstavišti (společně s Fiera di Rimini a Fiera di Bologna). V polovině 90. let se vrátil zpět k herecké profesi a to rovnou vlastní hrou Nahniličko. Uvedena byla v roce 1995, ale již řadu let slaví úspěchy na divadelních jevištích. Hostoval v Činoherním klubu ve hře Kosmické jaro a v Divadle Na zábradlí ve hře Tragédie mstitele. Jednou z rolí, v současnosti nejvýraznějších, byla role v tragikomedii Musím tě svést z roku 2002. Zde si zahrál po boku své současné životní partnerky Ivany Chýlkové. S ní se později objevil i v seriálu On je žena z roku 2004. Svůj vlastní postoj k událostem přelomu 80. a 90. let obtiskl do scénáře filmu Městečko (2003). Zde se rovněž realizoval i jako režisér. Byl to jeho jediný pokus o tuto profesi. Na velkém filmovém plátně zazářil ve filmech Gympl (2007) nebo Tři sezóny v pekle (2009). V roli moderátora se prosazuje především v posledních letech. A to jako moderátor publicistických pořadů, tak především jako moderátor vlastních Talk show. Začínal v České televizi pořadem Dvaadvacítka, později se prosadil na televizní stanici Prima. Nejprve v pořadech Sauna a později Další, prosím!. Největší popularity však dosáhl s pořadem Uvolněte se, prosím, který si

vysokou sledovanost na České televizi držel více než pět let. Jako glosátor působil dlouhodobě na rádiu Frakvence1, kde ukončil koncem roku 2011 spolupráci. Psal i sloupky pro časopis Týden. V současnosti se věnuje svému vydávání svého časopisu Kraus. V letech 2002 až 2009 zastával funkci předsedy Českého filmového a televizního svazu. Tam ho vynesl zájem o veřejné dění a propojení kultury s politikou. Tohoto postu se vzdal kvůli sporům s Radou pro rozhlasové a televizní vysílání. Svůj veřejností oblíbený a populární pořad Uvolněte se, prosím nakonec přesunul v roce 2010 na televizi Prima. Zde je až do současnosti vysílán pod názvem Show Jana Krause.

4.2. Moderátorské mistrovství v pořadech Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause

Obrázek 1: Jan Kraus v pořadu Uvolněte se, prosím

Zdroj: Jan Kraus, Jan Kraus Media, [www. jankraus.cz/media/](http://www.jankraus.cz/media/), 15. 2. 2012

Že jde o moderátorské mistrovství, ukazuje již skutečnost, že pořad Jana Krause můžeme vidět v televizi již od 19. listopadu 2004. Pořad se během let měnil a vyvíjel a dokonce změnil televizní stanici a s novou stanicí došlo i výraznější změně pořadu. Z talk show se stala late night show s novým názvem. Když moderátor provází pořadem osmým rokem, je zřejmé, že ho práce musí naplňovat a bavit. „Je to jistý vrchol dobrodružství. Těžko se popisuje. Velkou roli tam hraje fakt, že se nemůžeš připravit. Nevíš na co. Není

jak (není nic strašnějšího a popletenějšího, než si připravit tzv. fóry). Pokaždé jdeš před lidi, před regulérní diváky, co si koupili lístky jako v divadle. To je vzrušující samo o sobě, to znáš. Ale nemáš nic nazkoušeného, nemůžeš se schovat za roli, za autora. Navíc z tebe létají poměrně velké chuchvalce vlastního já, protože není čas se stylizovat. Před pořadem cítím mírné chvění. Vzrušení. Když začne znělka, nahrne se mi do hlavy a těla adrenalin a jdu před lidi jako do čtvrtého rozměru. Neumím to popsat. Na rozdíl od divadla jsou tu kromě diváků (pokaždé jiných) ještě kamery, světla, kabely, vědomí koukajícího davu, to všechno vytvoří ohromný pocit vnitřního tlaku, který tě žene. Neznámo ovšem kam. Po pořadu jsem někdy více, někdy méně vyždímaný. Někdy mám šťastný pocit, protože jsem se dobře pobavil, někdy rozpačitý, protože to nešlo úplně tak, jak jsem myslel. Jedno krásné mi Uvolněte se rozhodně dává: Mohu poznat ohromnou řadu osobností, které bych jinak nikdy neměl šanci potkat.“ (Holubová, Kraus, 2006, s. 189) Kromě osobního elánu a chuti do práce na pořadu je třeba k úspěšnému moderování i moderátorské dovednosti.

Vzhled moderátora je to první, co divák spatří, jakmile se na pódiu objeví hostitel. Přestože se jedná o zábavný pořad a divák by mohl očekávat volnější šatník, drží se Jan Kraus téměř konstantně jednoho stylu. V počátcích vysílání pořadu míval pod oblekem tmavé triko. Moderátor tak působil mladistvě a svěže. Následně navázal na oblek s košilí. Toho stylu se drží až do současnosti. Oblek má vždy tmavý odstín, nejčastěji černý či šedý. Celý vzhled odlehčuje barva košile. Jednobarevná košile bez vzorů a rozepnutý první knoflíček působí seriózně, ale uvolněně. A uvolněnost je přeci jedna z věcí, o které v pořadu jde. Pro moderátora je nutné cítit se v oblečení sebejistě. To se pan Kraus jistě cítí. O jeho jistotě a odhodlání vypovídá i řeč těla. I tou má profesionální moderátor vládnout.

Řeč těla je nedílnou součástí neverbální komunikace. Při příchodu moderátora na pódium můžeme vnímat jeho chůzi a držení těla. Jan Kraus vždy před diváky přichází v dobrém rozpoložení a vzpřímený s jasným poselstvím, že dnes to bude zábava a z pravidla neopomene přidat svůj osobitý úsměv. Už jeho příchod naladí diváky do správné atmosféry. Občas přidá gesto

bubeníka, hrajícího na bicí, směrem ke kapele a někdy udělá menší taneční kreaci. Nejspíše mu taková gesta pomohou se uvolnit a nastartovat tu správnou atmosféru. Vzhledem k nespoutanosti a zábavné formě pořadu je takové krátké vystoupení vhodné a do pořadu se hodí. Pokud divák sleduje pořad pravidelně, možná si povšimne drobné mimiky, kterou Jan Kraus dělá výjimečně především na počátku pořadu. Jedná se o zapouštění spodního rtu do úst a předsunutí brady. Vzhledem, k tomu, že se grimasa objevuje občas na počátku pořadu, ještě před prvním moderátorovým slovem, je to zajisté projev nervozity, který z moderátora první větou opadne.

V neverbální komunikaci mají dominantní charakter ruce. Vzhledem k tomu, že většinu pořadu sedí Jan Kraus za svým stolem, který ho zakrývá zhruba od pasu dolů, můžeme Krausovy ruce pozorovat během vystoupení. Celosvětově nezaměnitelné gesto podání ruky, vždy napoví o povaze obou účastníků. Podání ruky musí být pevné, přiměřeně dlouhé a přímé. Na televizní obrazovce je patrné, že přesně takové je i podání ruky Jana Krause. Ruce dokážou vyjádřit nejistotu, nesouhlas, nadřazenost a suverenitu. U Jana Krause si můžeme povšimnout poměrně často se opakující gesto bezmyšlenkovitého tření si dlaní navzájem. Toto gesto je provázané s nejistotou. Suverenita či nadřazenost se projevuje například založenýma rukama za hlavou, lokty opřenými o stůl a zaměřeným ukazováčkem na partnera. Právě ukazováček Janu Krausovi občas ujede a zamíří na hosta. Stává se tak občas ve chvílích, kdy je rozhovor živější a host se staví do podřazené role. Hostitel tak podvědomě vycítí svou sílu a již nehlídá svou neverbální gestikulaci. Je evidentní, že když se moderátor přestane cítit sebejistě, přestane své ruce ovládat a ty jeho rozpoložení prozradí. Vzhledem k četnosti pořadů se ale dají tyto prohřešky považovat za nepodstatné. Mezi pozitivní neverbální signály, které Jan Kraus ovládá, patří náklon k mluvčímu či naslouchajícímu hostovi, pohled (oční kontakt) s hostem, uvolněná a nenásilná gesta, úsměv.

To, co dělá talk show, je řeč. Pozornost ostatních získává ten, kdo dokáže se svým hlasem pracovat. To znamená správně artikulovat, modulovat a má cit pro tempo a rytmus mluvy. Vždy je důležité odbourat počáteční rozpaky. Jan Kraus je odbourává glosováním aktualit, nebo děním, které

zrovna hýbe společností. Je to dobrý úvodní start, jak získat odezvu od diváků a udělat si tak alespoň malou představu o tom, kdo je přítomen v sále. Úvodní řeč odbourává pasivitu druhé strany. Každý člověk má dvě uši, které by měly sloužit k poslouchání. A to i partnera, v případě show hostů. Pro Jana Krause, který vede celý rozhovor, jsou informace, které mu hosté sdělují, zásadní. „U nás moderátoři obecně rádi zdůrazňují „přípravu“. Asi mají mindrák z té profese či co. Připravovat se musí moderátor politických debat, například pan Moravec. Že si přečtu, s kým si budu povídat, považuji za samozřejmé. Z velké části je to stejně k ničemu. Nejdůležitější je ležet na rtech hostovi a mít chuť najít něco zajímavého. Je to někdy vzrušující lov, někdy vysilující nádeničina. Na koordinaci, machrování, nějaké klíčky háčky stejně není čas. Mluvíš rychleji, než myslíš, cítíš, jak se ti chvílemi vaří hlava. Moc se ti vařit ale nesmí, protože musíš bedlivě poslouchat hosta.“ (Holubová, Kraus, 2006, s. 183) Správný poslech hosta navede moderátora ke správnému kladení otázek. To dohromady utváří rozhovor a ten je pro tento typ pořadu klíčový. Závisí na něm úspěch i neúspěch show a tím i úspěch a neúspěch moderátora. Jan Kraus je v tomto směru velice pohotový, vnímavý a dokáže vyfiltrovat z hostovy řeči to nejzajímavější a utvářet tak svou show. Vzhledem k aktivnímu zapojení hostitele do pořadu je důležité zůstat a udržet tuto roli a zbytečně se neexhibovat. Přestože je Jan Kraus výraznou osobností pořadu a celá show je na něm a jeho výkonu závislá, dokáže svůj exhibicionismus udržet na uzdě a nikdy se nepovyšuje nad své hosty a nesnaží se je zastínit. Může se zdát, že je v pořadu arogantní a na hosty si dovoluje, to je ovšem jen otázkou hostů, kam až pana Krause pustí. Je to právě tohle, co dělá pořad zajímavým a výjimečným od ostatních talk show. Při přípravě kvalitního vystoupení, je velice důležité téma, čas na přípravu, shromáždění materiálu, získání maxima informací a technické informace (místo a čas). Téma pořadu se nedá dostatečně přesně definovat, vzhledem k tomu, že Kraus tvoří spolu s hosty pořad na místě a ani sám neví, jak se bude program vyvíjet. Jediné, co může tvůrce nebo přímo moderátora trochu navést, jsou získané informace o hostech. Z těchto informací, si moderátor vybírá ty, které pravděpodobně využije a nastartuje jimi rozhovor. „Přečtu si rešerše o osobnostech hostů, případně se podívám,

jestli o nich nenajdu ještě něco zajímavého sám. Jsem docela dobrý internetový hledač. A pak mám takové rituální zvyklosti, jak má vypadat můj den, když večer točím Uvolněte se. Základním požadavkem je: nevykecat se přes den. Být odpočatý. Ta hodinka před diváky sežere strašně energie, někdy pak nemůžu do svítání usnout. Mám rozjetou hlavu.“ (Holubová, Kraus, 2006, s. 183)

Talk show by se neobešla bez úsměvu a ten umí vykouzlit humor. Humor je koření, které by nemělo nikde a nikdy v talk show chybět. Nejcennější je schopnost sebeironie. Ta vypovídá o inteligenci osobnosti člověka. Cílem pořadu Show Jana Krause a Uvolněte se, prosím je pobavit diváky. Humor je Janu Krausovi blízký. Vždy se snaží vést rozhovor tak, aby se pobavili nejen diváci, ale i host, se kterým je rozhovor veden a samozřejmě také sám moderátor. Hledá jinou cestičku, která by vedla k vtipu, než jsou veselé historky z natáčení a ze života. Vtip vychází z rozhovoru, z rozpoložení hosta, ale samozřejmě také z jeho osobnosti. To co, Jan Kraus umí, je sebeironie. Nebojí se dělat si srandu ze sebe samého a kolikrát se pustí s hostem i do vystoupení například pěveckého. To z jeho strany vyžaduje jistou dávku sebeironie a odvahy. Diváci to většinou ohodnotí minimálně živým úsměvem. I úsměv je pro moderátora tedy Jana Krause nesmírně důležitý. Vzhledem k tomu, že se jedná o zábavný pořad, dá se předpokládat, že se bude usmívat často. S úsměvem je spojena i image. Z toho důvodu je třeba o zuby, které jsou vidět, pečovat. Úsměv Jana Krause svědčí o nezanedbané péči o jeho chrup. Jeho úsměv je zářivý a zuby rovné. Je to příjemný pohled a divák se směje s moderátorem a není zaražen odpudivým úsměvem moderátora. Pro moderátora je auditorium a jejich reakce velice důležité. Moderátor podvědomě vnímá, s jakým zaujetím auditorium přijímá jeho výstup. Jan Kraus vždy na začátku pořadu si tzv. proklepne diváky v divadle. Pořad začíná glosováním situace a tak zjistí, s jakým tipem diváků se setkal. Již z počátku se dá odhadnout, zda budou diváci reagovat hlasitě či tiše, zda bude v hledišti někdo projevově výrazný atd. Během samotného natáčení se pan Kraus divákům představí ještě dříve, než je pak možné vidět na televizní obrazovce. Pan Kraus předstoupí před diváky, seznámí je velice stručně s průběhem natáčení a

oznáme, že za malou chvíli před diváky přijde ještě jednou. To celé vede ve velice uvolněném duchu se značnou dávkou humoru, který tato celá situace nabízí. I zde se moderátor dozví o svém publiku dostatečné množství informací. Stejně jako je důležitý začátek, tak je důležitý konec a s tím spojený odchod moderátora. Velikou chybou spojenou s trémou a nedostatkem zkušeností je ještě nedokončit své vystoupení a již utíkat pryč. Důležitá je neverbální ale i intonační tečka. Moderátor by měl odcházet se zpevněnou vzpřímenou postavou a zvednutou hlavou. Základem slušného chování je se rozloučit. Nic z toho Janu Krausovi není cizí. V každém pořadu se rozloučí jak se svými hosty, tak přítomnými diváky, tak nezapomíná ani na televizní diváky.

Praktická část

5 Cíle a hypotézy

V praktické části práce se zaměříme na rozdílnosti v pořadech Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause. Zjistíme, k jakým změnám v pořadu během let vysílání došlo, zda se jedná o totožné pořady jen s jiným názvem. Budeme si všímat image moderátora, scény, pomůcek, znělky, moderátorova projevu a osnovy pořadu.

Vzhledem k tomu, že Krausův pořad se již vysílá řadu let v televizi a divadelní hlediště má stále zaplněné, bylo by zajímavé zjistit ilustrativní názor veřejnosti na jeho osobu a jeho pořady. Vždyť právě pro diváky, veřejnost, pořad vzniká.

Abychom si udělali představu o Krausově oblíbenosti a oblíbenosti jeho pořadu veřejností, použijeme dotazníkové šetření. Zjistíme tak, jak veřejnost vnímá Jana Krause, zda ho mají v oblíbenosti. Dále pak zjistíme, jak lidé sledují Krausovy pořady a co všechno vnímají. Ilustrativní dotazníkové šetření by mělo potvrdit hypotézy:

- Jan Kraus je vnímán jako moderátor.
- Jan Kraus je oblíbený.
- Diváci nevědí, jak se Krausův pořad v současnosti jmenuje.
- Diváci pořad sledují podle účinkujících hostů.
- Diváci nevědí, v čem je oblečený Jan Kraus v pořadu.

Abychom získali i pohled Jana Krause, poprosíme ho o rozhovor. Ten by nám měl nabídnout jeho pohled na roli moderátora, uvést nás do zákulisní problematiky a v neposlední řadě představit samotného Jana Krause.

6 Srovnání pořadů

Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause

Obrázek 2: Jan Kraus ve znělce k Show Jana Krause

Zdroj: Jan Kraus, O televizi, [www. jankraus.cz/o-televizi/](http://www.jankraus.cz/o-televizi/), 15. 2. 2012

6.1. Metodika a realizace

K porovnání pořadů jsme využili srovnávací analýzu. Analyzovali jsme jednotlivé díly pořadů Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause podle předem připravených bodů.

Pro analýzu se podařilo získat většinu dílů vysílaných od prvního dílu do 16. 2. 2012. Hlavním zdrojem pořadů byl z větší části internet. Jako další zdroj jednotlivých pořadů byla domácí videotéka Lucie Šmídové, která pravidelně nahrávala jednotlivé díly vysílané po dobu květen 2011 až únor 2012. V každém díle jsme se zaměřili na úvodní znělku, projev moderátora, image moderátora, pomůcky, scénu a osnovu pořadu. Během přehrávání pořadů jsme hledali zásadní rozdílnosti v předem stanovených bodech.

Po důkladné analýze pořadů jsme zhodnotili zásadní momenty, kdy došlo k viditelné změně. Výsledek analýzy nám pomohl získat představu o vývoji a změnám pořadu. Informace, které jsme získali, využijeme jako ucelený text, který poskytne čtenáři informace o průběžné proměně pořadu.

6.2. Výsledky

Je zcela přirozené, že se věci, lidi v průběhu let mění. Není proto divu, že přirozeným vývojem procházel pořad *Uvolněte se, prosím!*. Kromě nejvýraznějších změn, kterými byla změna televizní stanice a změna jména pořadu, docházelo během let i k drobnějším změnám. Týkaly se divadla, scény, znělky, oblečení Jana Krause, ale i vody na stole.

V divadle Ponec pořad vydržel od prvního dílu 19. listopadu 2004 do letních prázdnin 2010. Dne 2. září 2010 se pořad již s názvem Show Jana Krause začal natáčet v prostornějším divadle, divadle Archa. Jedním ze znaků pořadu je červené křeslo pro hosty. To vydrželo do současnosti. Již od prvních dílů je na scéně, křeslo - gauč pro hosty, křeslo pro hostitele, hostitelův stůl. Od září 2007 je scéna ještě obohacena o plazmovou televizi. Společně s moderátorem je stálíci i kapela, která se stará o hudební doprovod pořadu a také o hudební předěly. Je to kapela Davida Krause.

Zadní stěna – dekorační kulisa, sice v pořadu nehraje jinou než estetickou roli, se v průběhu osmi let změnila pouze jednou. Z modrého pozadí plného světýlek evokujícího velkoměsto se změnila na fotografii Pražského hradu. Dominanta hlavního města je rovněž zahalena do modrých tónů a nijak nenarušuje ani nestrhává pozornost.

Celkem tři významné změny, mohli televizní diváci sledovat u znělky pořadu. První znělka byla pojata velice vtipně. Jan Kraus řídí autíčko z autodromu, projíždí Prahou a jede do divadla Ponec na své vystoupení. Zatímco mu u auta neustále probleskává tzv. elektrické vodítko, Jan Kraus nahlédne do letících novin. Druhá, nová znělka k pořadu Show Jana Krause byla úplně odlišná od té první. Jako kdyby zvažněla. Dominantní, seriózní Jan Kraus se během své cesty do divadla sám se sebou několikrát potká. Nejprve využije služby moderního výtahu, dále jede taxi. Druhý Jan Kraus jede do divadla na kole. Poněkud schizofrenní znělka vydržela v Show Jana Krause přibližně rok. Od září 2011 se pořad začal natáčet v divadle Archa. A vzhledem k tomuto faktu byla natočena i nová znělka, která je stále používaná. Znělka je barevnější na rozdíl od předchozích variant. Znázorňuje rovněž Krausovu cestu do divadla. Snad z důvodu, že je pořad točen v Praze, zachycuje znělka ty

nejznámější památky Prahy, kolem kterých Jan Kraus projíždí v taxíku, a se kterými tzv. laškuje. Do divadla mu otevírá dveře uklízečka, kterou ztvárnila Krausova partnerka Ivana Chýlková. Během vteřiny dojde k proměně obličeje Ivanina na Janův. Znělka je svěží a vtipná a podobně jako předkrm pobouzí a startuje chuťové buňky k aktivitě, startuje znělka v televizním divákovi chuť k zábavě.

Osnova pořadu je celá ta léta stejná. Úvod a přivítání diváků, aktuality a glosování současného světa, první host, pak druhý host a třetí host. Na závěr většinou zahraje David Kraus s kapelou píseň a pak už jen rozloučení. Aktuality, nebo později rubriku "Stalo se", většinou moderátor čte. V úplných začátcích měl aktuality na jednotlivých neatraktivních papírcích. Později již na destičkách, které zasouval do stojánku. Později se Jan Kraus vracel k papírovým podkladům, které mohl obrazně, ale i reálně házet za hlavu. V dílu vysílaném 3. 9. 2010 měl na stole notebook a aktuality četl z něj a divák je následně mohl vidět na obrazovce. Zapojení této techniky do programu vypadalo nepatříčně. Aktuality byly zbytečně dlouhé a notebook nenabízel žádný vizuální zážitek pro diváka. S vývojem a dostupností techniky v pozdějších letech začal Jan Kraus používat v pořadu tablet. Toto drobné leč funkční zařízení dodává pořadu na modernosti a šmrncu. Působí to velice efektně. V současnosti se střídá papírová klasika s nejnovějšími digitálními trendy.

Vývojem procházelo i ošacení moderátora a kapely. Jan Kraus v pořadu vždy nosí tmavý oblek. Tmavé sako a tmavé kalhoty vždy doplňuje košile různé barvy. Od pořadu vysílaného 2. 6. 2006 by se dala tato kombinace pomalu považovat za Krausův televizní kostým. Je velice vkusně a s rozvahou volen. V prvních dvou letech nosil do obleku jednobarevné triko nebo rolák. Košile, je známkou toho, že pořad dospěl a moderátor jasně ukázal svůj styl a směr, kterým chce pořad vést. David Kraus a jeho kapela měli na sobě v prvním díle kostým připomínající ošacení cirkusového orchestru. V průběhu let se oblečení uvolnilo. Muzikanti jsou nyní oblečeni civilně, slušně a oblečení odpovídá stylu kapely a jejich věku. Vzhledem k jejich doprovodnému úkolu jsou vždy oblečeni do tmavších tónů, které neruší.

Pořad během let získal hlavního sponzora. Tím se stala společnost Mattoni. V každém díle si může divák všimnout lahve s vodou stojící na Krausově stole. Vzhledem k tomu, že Kraus v každém díle nalévá vodu svým hostům, má tak Mattoni dostatečný prostor pro reklamu v tomto pořadu. Mattoni se ovšem v Show Jana Krause objevuje až od doby, kdy se vysílá na televizi Prima. Od prvního dílu Uvolněte se, prosím, měl Jan Kraus na stole skleničku s vodou a občerstvení poskytoval také hostům. K tomu ale vždy docházelo mimo záběr, nebo byl tento Krausův akt vystřížen. Divák tak mohl vidět, že se host již také občerstvuje, ale jakou vodu mu hostitel nalévá a jak, nikdy vidět nebylo. Rozhodně to pořadu neubíralo na atraktivitě.

Relativní novinkou v pořadu, jsou drobné dárečky, které hostitel rozdává hostům v závěru pořadu. V Show Jana Krause rozdává Jan Kraus sám sebe. Loutka, která je vyrobena přesně podle něho, je vtipným zakončením jejich setkání.

Moderátorský projev Jana Krause je od prvního dílu profesionální. Jeho přesně daná struktura pořadu, kterou moderátor dodržuje, mu neumožní utíkat do jiného žánru. Jan Kraus je veliký profesionál, který má obrovský přehled a smysl pro tuto práci. V průběhu let získával zkušenosti, které ho utužují a dodávají mu patřičnou sebejistotu a sebedůvěru. To co, se někomu mohlo zdát v prvních dílech na hraně, dnes již každý bere za samozřejmý způsob vedení rozhovoru či stylu moderátorovi řeči. Po osmi letech již diváci bezpečně vědí, co mohou od Jana Krause a pořadu očekávat.

6.2.1. Zhodnocení výsledku

Vzhledem k tomu, že pořad Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause jsou žánrově a formátově dva naprosto stejné pořady, je přirozené, že průzkum nepřinesl žádnou zásadní rozdílnost mezi pořady. Vzhledem k tomu, že každý díl je originální už jen díky jiným hostům a probíraným tématům, nezaměřovala se analýza na obsahovou stránku pořadu. Analýza ukázala, že rozdílnost není pouze mezi Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause, ale rozdílnosti byly prokázány i v průběhu vysílání pořadu na jednotlivých televizních kanálech. Průzkum prokázal, že v počátcích pořadu se teprve

budovalo image moderátora, která se, jak analýza ukázala, standardně ustálila. Největší změnou procházely během let moderátorovi pomůcky. Osnova a formát pořadu zůstaly zachovány. Průzkum přinesl materiál, který pomohl k ucelenému náhledu na vývoj a proměny pořadu.

7 Dotazníkové šetření

7.1. Metodika a realizace

Ke zjištění oblíbenosti Jana Krause jako moderátora a ke sledování pořadu Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause, byl zvolen primární sociologický průzkum dotazování. Dotazování probíhalo osobně a byly kladeny předem připravené standardizované otázky. Dotazování proběhlo v Praze dne 7. 1. a 8. 1. 2012. Dotazovaní byli oslovovali v nákupních centrech, knihovnách, kavárnách a na ulicích města Prahy. Dotazníky obsahovaly dohromady celkem 10 otázek. Otázka na věk a pohlaví byla společná pro oba dotazníky. Každý dotazovaný odpovídal na otázky týkající se Jana Krause a na otázky týkající se pořadů. Dotazník byl anonymní. Průzkum měl nastínit, jak mají lidé v oblíbenosti Jana Krause a zda sledují jeho pořad.

Dotazník byl sestaven v logickém sledu otázek, pro dotazovaného byl jednoduchý a přehledný, otázky navzájem nenaváděly ke zkreslování odpovědí. Dotazníkového průzkumu se zúčastnilo celkem 301 osob. Díky osobní formě dotazování, bylo možné vybírat si dotazované tak, aby škála osob, jejichž názory dotazníkové šetření získalo, byla co možná nejpestřejší a vyvážená.

7.2. Výsledky dotazníku Jan Kraus jako moderátor

Výsledky dotazníku jsou pro lepší přehlednost, názornost a srozumitelnost prezentovány v grafech. Každý graf obsahuje komentář, který seznamuje se získaným zjištěním. Výsledky dotazníkového šetření jsou rozděleny na dva samostatné oddíly. První se týká dotazníkového šetření oblíbenosti Jana Krause jako moderátora a druhý sledovanosti pořadů Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause.

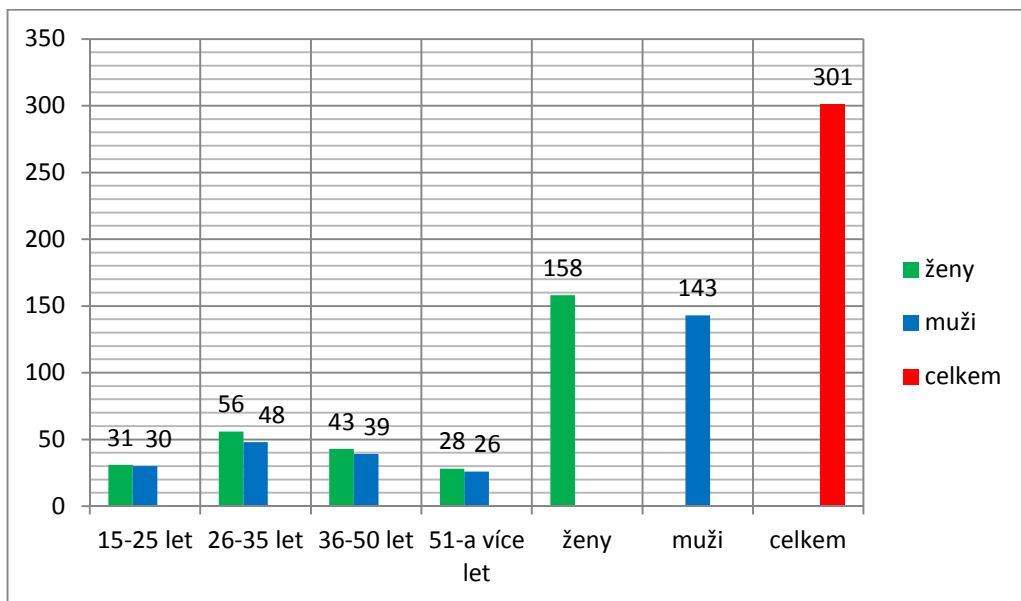
Průzkum potvrdil hypotézu, že Jan Kraus je vnímán jako moderátor. Krause jako moderátora vnímá 218 lidí z 301 dotazovaných. 237 lidí

odpovědělo, že jim je Jan Kraus sympatický, což potvrzuje druhou hypotézu, že je Jan Kraus oblíbený. 188 z 301 dotazovaných vědělo přesně jak se jmenuje v současnosti vysílaný pořad Jana Krause na televizi Prima. Vzhledem k nadpoloviční většině správných odpovědí se vyvrátila hypotéza, že diváci nevědí, jak se Krausův pořad v současnosti jmenuje. Nepotvrdila se ani hypotéza, že diváci pořad sledují podle účinkujících hostů. Dotazníkové šetření zjistilo, že 173 z 301 dotazovaných pořad sleduje náhodou. Nepotvrdila se ani poslední hypotéza, že diváci nevědí, jak je Jan Kraus oblečený. Přesně to vědělo 214 dotazovaných.

7.3. Grafická interpretace výsledků dotazníku Jan Kraus jako moderátor

Dotazníku zaměřeného na osobnost Jana Krause se zúčastnilo celkem 301 osob. Dotazování probíhalo osobně. To z důvodu zisku co možná nejpestřejší škály lidí. Jak už rozdílných věkově, tak vzděláním a sociálním postavením. Dotazování probíhalo na ulici, v nákupních centrech, knihovnách, kavárnách a zábavných hernách města Prahy.

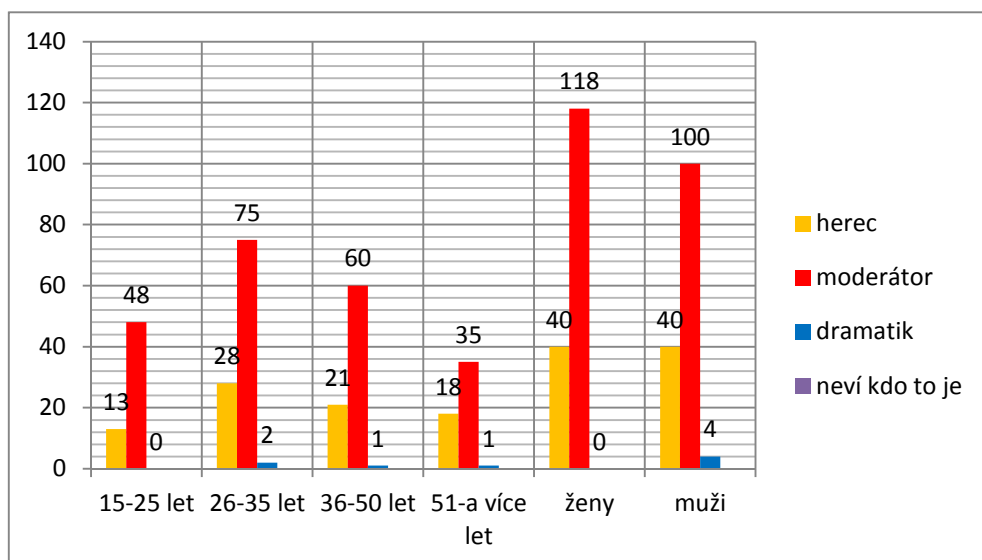
Graf 1: Rozdělení účastníků dotazníku

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Graf znázorňuje rozdělení dotazovaných. Celkem se průzkumu zúčastnilo 158 žen a 143 mužů. Jsou rozděleni do pěti věkových kategorií. Podařilo se získat přibližně stejný počet dotazovaných v každé kategorii.

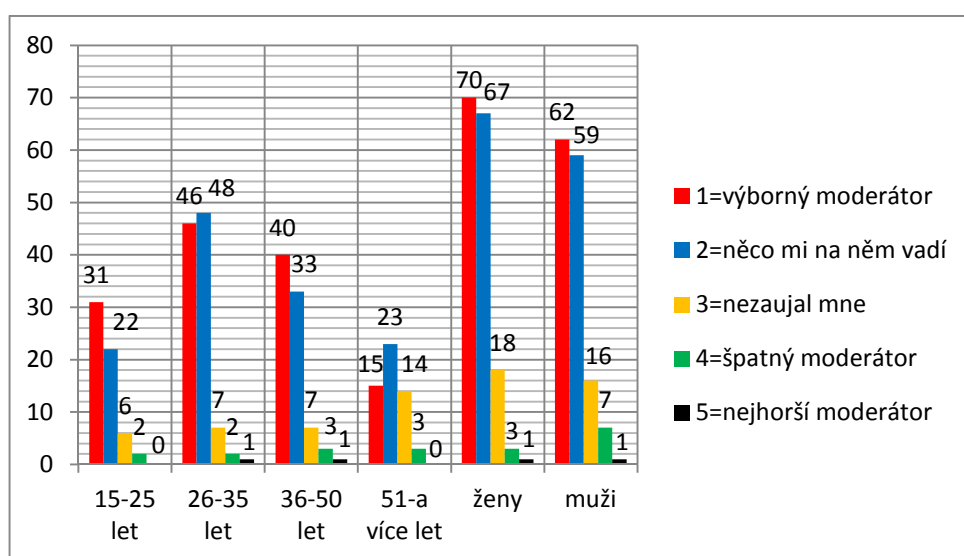
Graf 2: Jak vnímáte Jana Krause

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Dotazovaní odpovídali na otázku, jak vnímají Jana Krause. Na výběr měli 4 možnosti. Vzhledem k tomu, že Jan Kraus v posledních letech vystupuje jako moderátor na televizních obrazovkách, dalo se očekávat, že nejvíce odpovědí bude právě moderátor, což se potvrdilo. V každé věkové kategorii vnímali Jana Krause nejvíce jako moderátora. Na druhém místě skončil vnímaný Jan Kraus jako herec. Čtyři muži Jana Krause vnímali jako dramatika. Ženy vybíraly pouze z možností herec a moderátor. Všichni dotazovaní věděli, kdo Jan Kraus je.

Graf 3: Oznámkuje Jana Krause jako moderátora

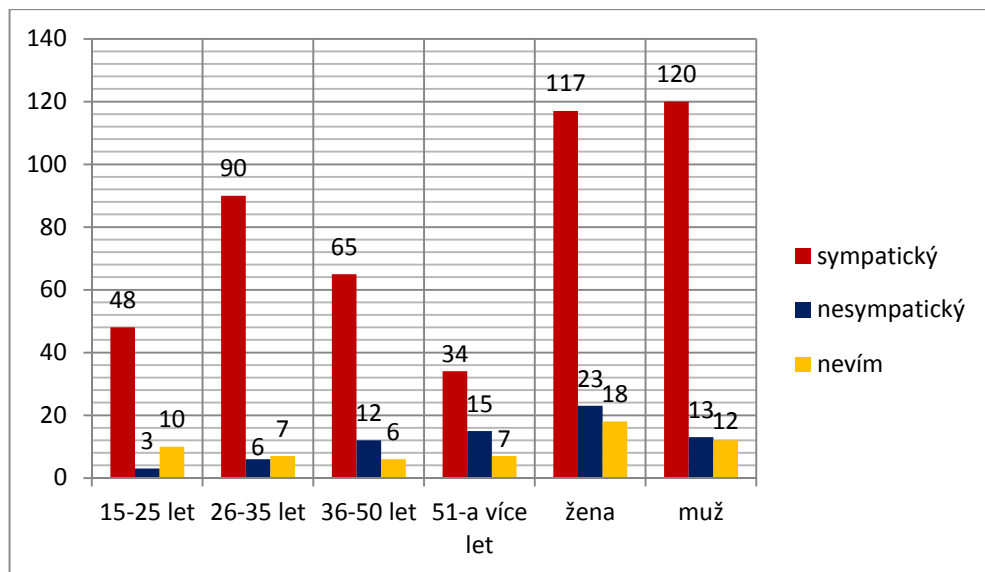

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Třetí otázka zjišťovala, jaký je Jan Kraus, podle dotazovaných, moderátor. Ve věkové kategorii 15-25 let dostal nejvíce jedniček, jen nepatrně méně lidí oznámkovalo Jana Krause dvojkou. Ostatní známky jsou v této kategorii zanedbatelné. Ve věkové kategorii 26-35 let byl výsledek velice vyrovnaný. Jen o dva hlasy dostal Kraus více dvojek než jedniček. Ostatní známkování je v této kategorii rovněž zanedbatelné. Věková kategorie 36-50 let dávala Janu Krausovi nejvíce jedniček. Celkem získal 40 jedniček a 33 dvojek. Rovněž se dá říci, že je to výsledek relativně vyrovnaný. Výsledek ve věkové kategorii 51- a více let ukázal, že lidé v této kategorii jsou více kritičtí a oznámkovali Jana Krause často i známkou 3. Nejvíce dostal dvojek. Jedničky a

trojky jsou hodně vyrovnané. Ženy i muži známkovali velice podobně. Jedničky jen nepatrně vyhrály nad dvojkou. Výsledek měl ukázat, jestli práce je nazvána oprávněně Moderátorské mistrovství. Vzhledem k výsledku dotazníku, je zřejmé, že Jan Kraus je veřejností vnímán jako výborný moderátor. Pouze 15 % dotázaných dalo známku od 3 do 5.

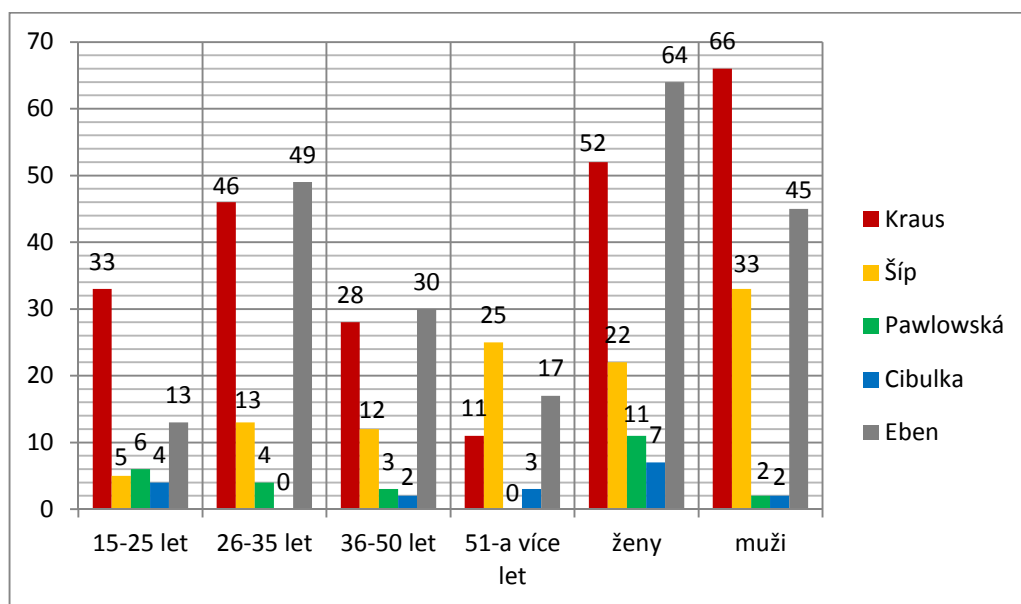
Graf 4: Jan Kraus jako osobnost

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Jan Kraus je pro většinu lidí sympatický. Zajímavé je, že vyrovnaně skončil názor, že je lidem Jan Kraus nesympatický a názor, kdy lidé nevědí a nemají osobní názor.

Graf 5: Oblíbenost moderátorů

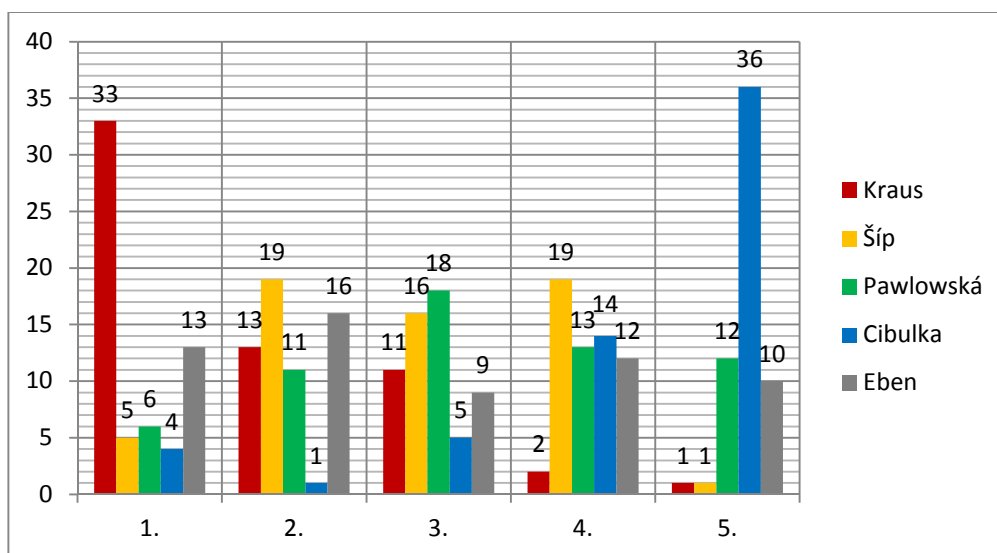

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Dotazovaní měli za úkol seřadit moderátory, podle toho, jak je mají rádi. Graf číslo 5 ukazuje počet, kolikrát konkrétního moderátora v dané kategorii umístili dotazovaní na první místo. Vybráno bylo 5 českých moderátorů, kteří se věnují nebo alespoň věnovali Talk show v televizi. Jan Kraus v pořadu Show Jana Krause, Karel Šíp v pořadu Všechnopárty, Halina Pawlowská v pořadu Banánové rybičky, Aleš Cibulka jako moderátor Kola plného hvězd a Marek Eben moderátor pořadu Na plovárně. Jana Krause na první místo nejčastěji umístili v kategorii 15-25 let. V ostatních věkových kategoriích se umístili na prvním místě jiní moderátoři. V kategorii 26-35 let a 36-50 let byl nečastěji na první místo umístěn Marek Eben, ale vzhledem i k vysokému číslu Jana Krause by se dalo říci, že výsledek v těchto věkových kategoriích byl velice vyrovnaný. V kategorii 51- a více let na prvním místě skončil Karel Šíp, o něco méně získal Marek Eben. Jan Kraus byl až třetí v umístění na prvním místě. Halina Pawlowská se vůbec neumístila. Je velice zajímavé, že v kategorii, kam věkově spadají Jan Kraus i Halina Pawlowská, neuspěli. Ženy umístily na první místo nejčastěji Marka Ebena. Druhý byl Jan Kraus jen s nepatrnou ztrátou. Mezi muži vyhrál jednoznačně Jan Kraus. Druhý se umístil Marek Eben a třetí s nezanedbatelným počtem Karel Šíp.

Halínu Pawlowskou na první místo moc lidí nezařadilo. Pokud ano, tak to byly nejčastěji ženy. Důvodem jejího neúspěchu může být fakt, že není na televizních obrazovkách už delší dobu vidět. Zde platí české přísloví: sejde z očí, sejde z mysli. Aleš Cibulka získal úplně nejméně hlasů. Během dotazování bylo zjištěno, že Aleš Cibulka je veřejnosti málo znám. Ve chvíli, kdy ho dotazovaný neznal, zařadil ho automaticky na poslední místo. To je důvod, proč Aleš Cibulka skončil ve většině případů na posledním místě. Výsledek dokázal, že je velice důležité pro moderátory být vidět. Jedině tak, vás diváci nepřestanou vnímat.

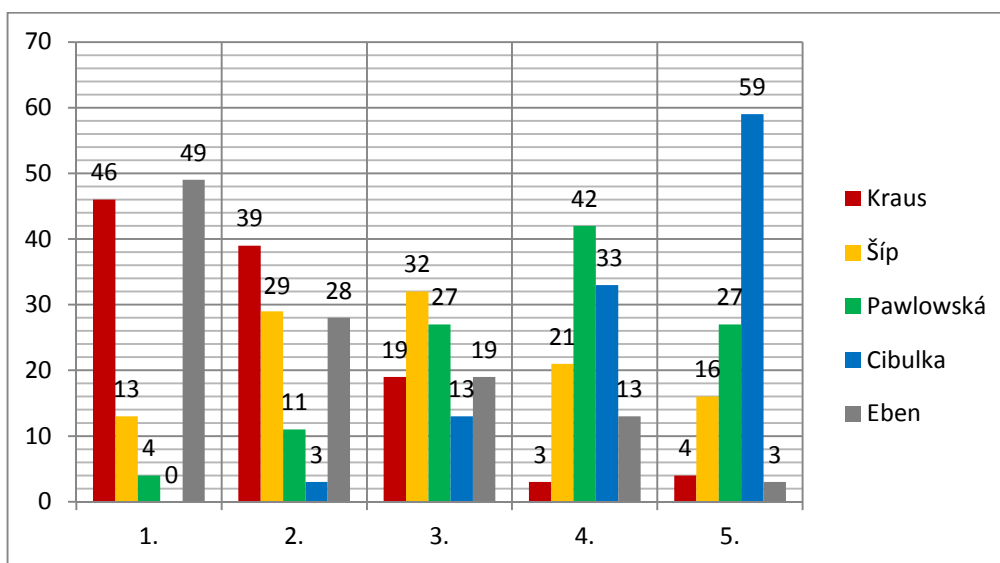
Graf 6: Pořadí moderátorů dle kategorie 15-25 let

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Graf číslo 6 zobrazuje, kolikrát byl který moderátor umístěn na 1. místo, na 2. místo, na 3. místo, na 4. místo a na 5. místo. Výsledek v této kategorii je jednoznačný. S naprostou převahou je touto kategorií jako nejoblíbenější moderátor označován Jan Kraus a nejméně oblíbený Aleš Cibulka.

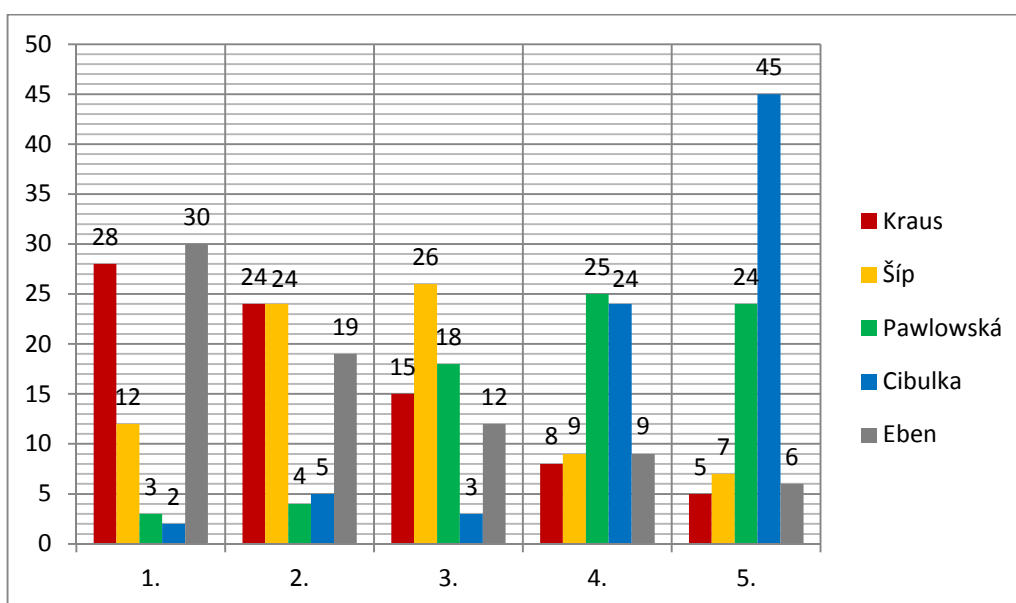
Graf 7: Pořadí moderátorů dle kategorie 26-35 let

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Věková kategorie 26-35 let jako své nejoblíbenější moderátory zvolila Marka Ebena a jen o nepatrný počet méně Jana Krause. Jako nejméně oblíbeného moderátora zařadili dotázaní Aleše Cibulku, z důvodu, že ho ani většina neznala.

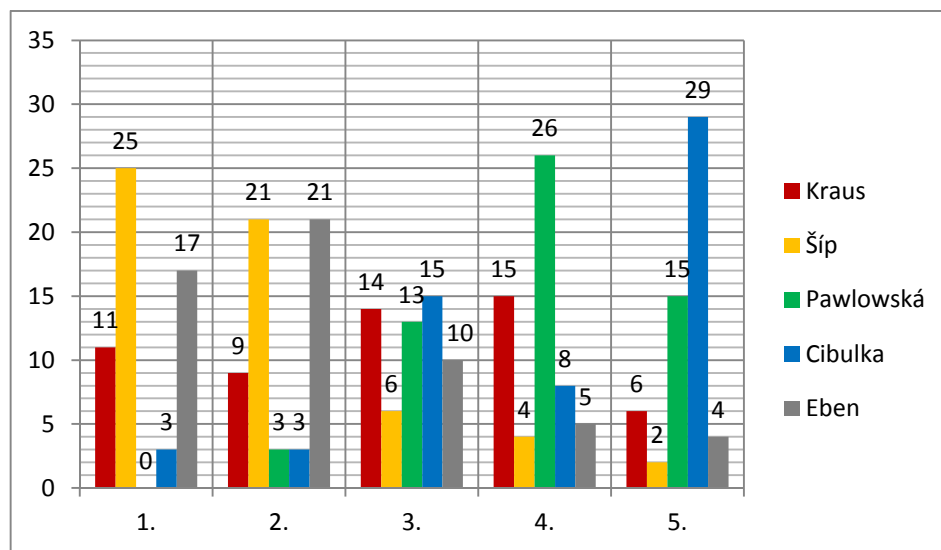
Graf 8: Pořadí moderátorů dle kategorie 36-50 let

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Pro lidi ve věkové kategorii 36-50 let patří mezi nejoblíbenější moderátory Jan Kraus a Marek Eben. Nejméně hlasů získal opět Aleš Cibulka. Špatně si v oblíbě nestojí ani Karel Šíp, jehož obliba, s věkem dotazovaných, roste.

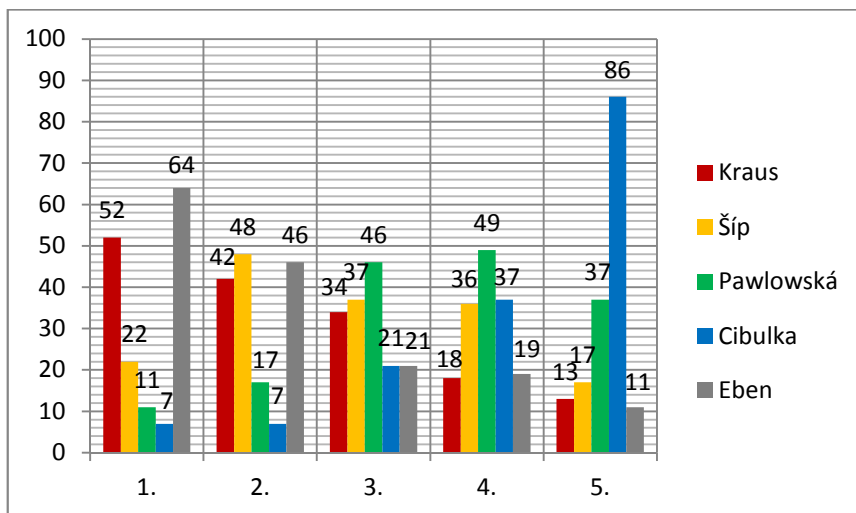
Graf 9: Pořadí moderátorů dle kategorie 51- a více let

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

V této kategorii se poprvé nejčastěji na první místo umístil Karel Šíp, který byl nejčastěji řazen na první a druhé místo. Jan Kraus byl nejčastěji umísťován na první až 4. místo velice vyrovnaně. Poslední zůstal s nejvyšším číslem Aleš Cibulka. I zde k umístění Aleše Cibulky na poslední místo přispěl fakt, že není veřejnosti dostatečně znám.

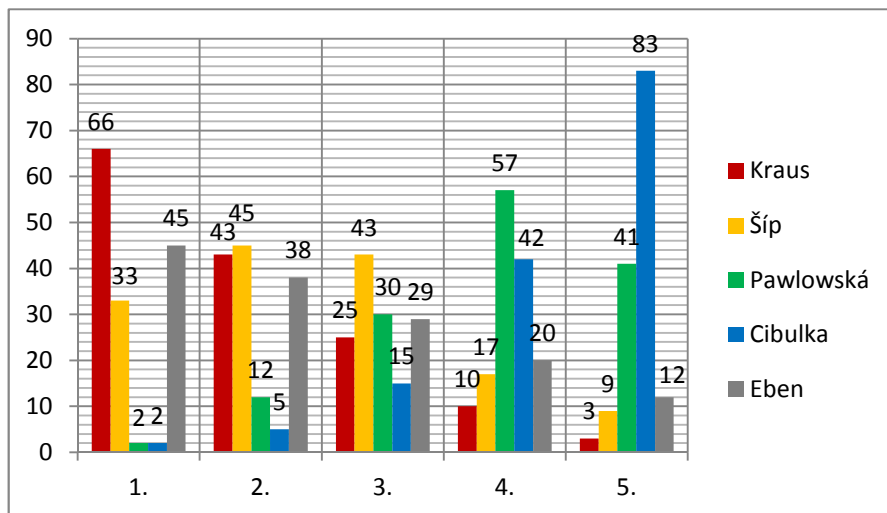
Graf 10: Pořadí moderátorů dle žen

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Ženy jako svého nejoblíbenějšího moderátora zvolily Marka Ebena. Jan Kraus byl označen jen o něco málo méně. Na druhém místě se prosadil již Karel Šíp, který byl na tomto pořadí označován nejčastěji. Na poslední místo byl opět nejčastěji umístěn Aleš Cibulka.

Graf 11: Pořadí moderátorů dle mužů

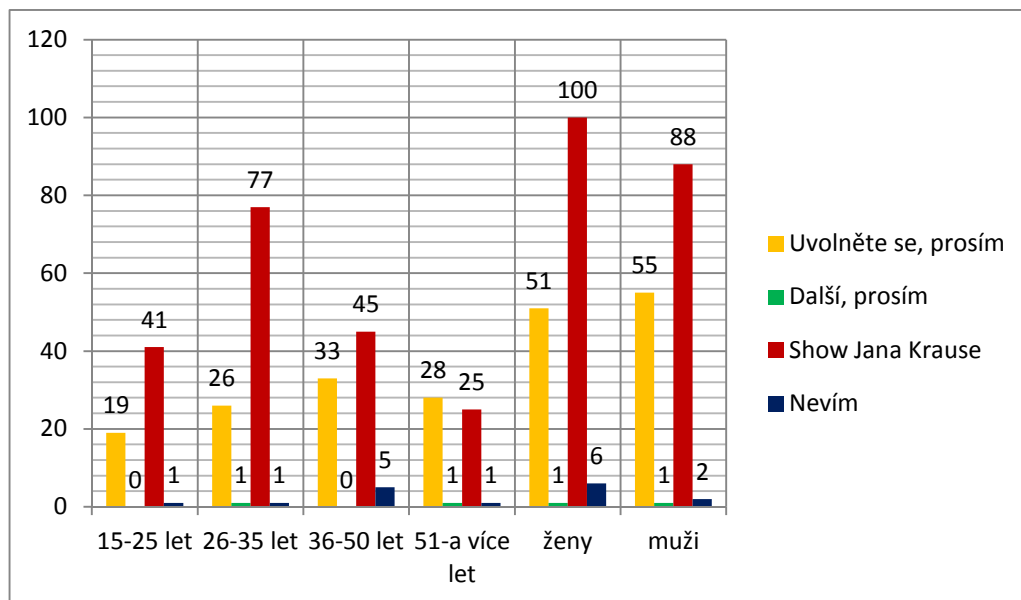
Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Muži s výraznou převahou nejčastěji na první místo umístili Jana Krause. Relativně vyrovnaná situace nastala na druhé příčce oblíby. Kde vedli vyrovnaný boj Jan Kraus, Marek Eben a Karel Šíp. Nejméně oblíbený byl Aleš Cibulka.

7.4. Grafická interpretace výsledků dotazníku sledovanosti pořadu Show Jana Krause

Dotazníku zaměřeného na vnímání Krausových pořadů se zúčastnilo celkem 301 osob. Dotazování probíhalo osobně. Dotazníku se zúčastnili stejní lidé jako u dotazníku zaměřeného na Jana Krause.

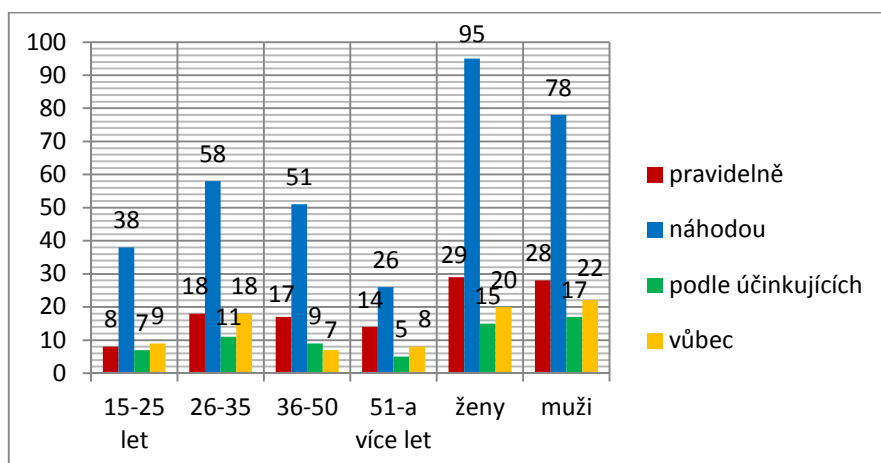
Graf 12: Název pořadu Jana Krause na televizi Prima

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Vzhledem k tomu, že Jan Kraus změnil televizní stanici a s ní změnu názvu pořadu, bylo zajímavé zjistit, zda si diváci pořad pamatují stále pod starým názvem. Ukázalo se, že v kategorii 15 -25 let si diváci změny názvu všimli, a tak nejčastěji odpověděli správně. 19 osob si myslelo, že se pořad jmenuje stále stejně, což není zanedbatelný počet. V kategorii 26- 35 byl výsledek nejpřesvědčivější. 77 lidí vědělo správný název a 26 lidí bylo přesvědčeno, že se pořad stále jmenuje Uvolněte se, prosím. Dotazovaní ve věkovém rozmezí 36-50 byli se svými odpověďmi velice vyrovnaní. Stejně si vedla i kategorie 51- a více let. Zhruba polovina věděla, že pořad se jmenuje Show Jana Krause a druhá polovina si myslela, že se pořad stále jmenuje Uvolněte se, prosím. Ženy a muži odpovídali prakticky shodně.

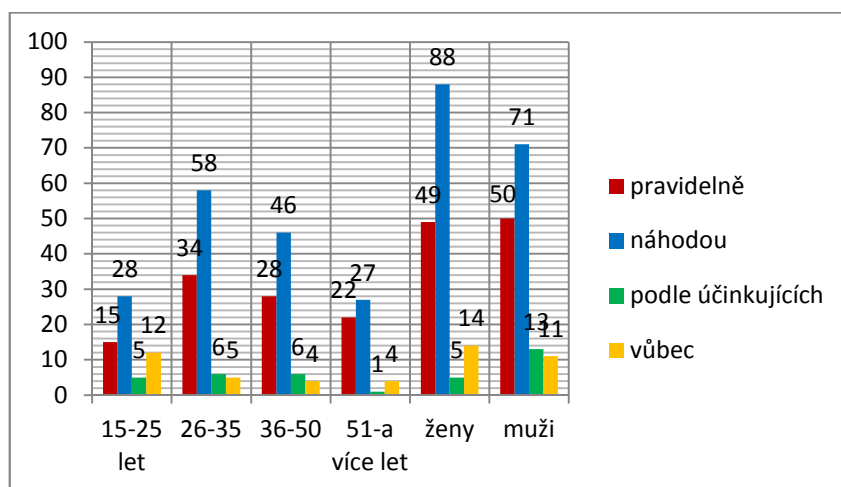
Graf 13: Jak sledují pořad Show Jana Krause

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

S naprostou převahou odpovídali dotazovaní, že pořad Show Jana Krause sledují náhodou.

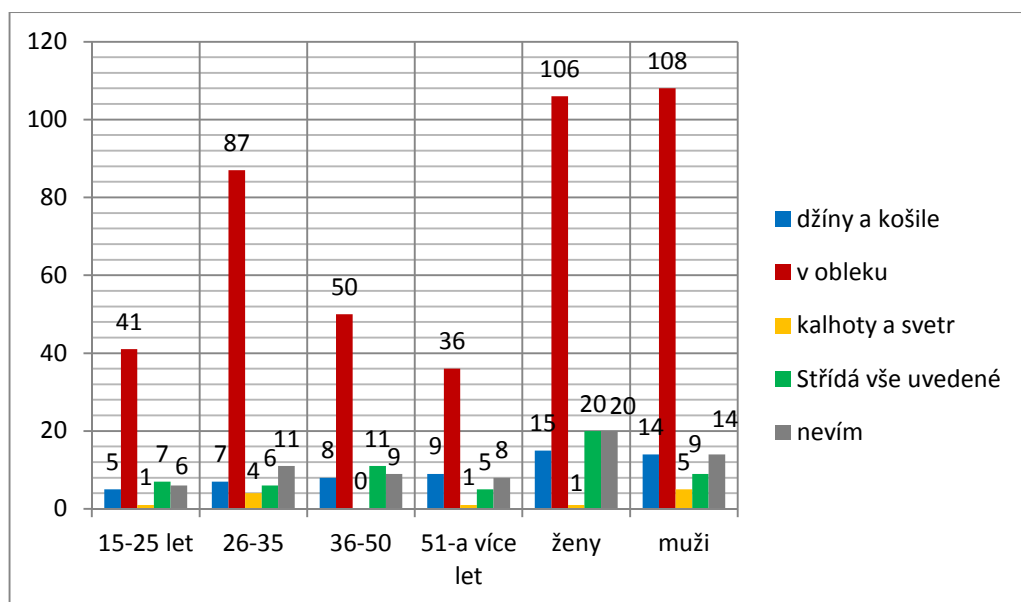
Graf 14: Pořad Uvolněte se, prosím jsem sledoval

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

Když se pořad vysílal ještě na České televizi, sledovalo ho více lidí pravidelně. Podle účinkujících si pořad vybíral stále podobný počet diváků. Nejčastější odpověď byla, že pořad sledují náhodně, ale jak již bylo zmíněno dříve, vzrostla i odpověď, že pořad sledovali pravidelně.

Graf 15: V čem je oblečen Jan Kraus v pořadu Show Jana Krause

Zdroj: Lucie Šmídová vlastní šetření ze 7. 1. a 8. 1. 2012

V kapitole věnované moderování bylo zmíněno, že je pro moderátora důležitý styl a image. Otázka na oblečení Jana Krause měla dokázat, zda jsou diváci i k tomuto vnímaví. Vzhledem k tomu, že ve všech kategoriích vyhrála správná odpověď, je tedy potvrzené, že si televizní diváci všímají i image moderátora a že je to i jedna z věcí, která tvoří žánr pořadu.

8 Rozhovor s Janem Krausem

8.1. Metodika a realizace

K tomu, abychom získali, co možná nejpestřejší škálu informací o samotném pořadu Show Jana Krause a o moderátorovi samotném. Využili jsme metody nestandardizované rozhovoru s Janem Krausem. Díky jeho ochotě jsme mohli uskutečnit hloubkový rozhovor bez pevné struktury. Rozhovor poskytl detailní rozbor problematiky pořadu a moderátorských dovedností ze všech stran. Před samotným rozhovorem bylo potřeba kontaktovat Jana Krause a domluvit si termín pro rozhovor. Kontaktovat se ho podařilo po natáčení jednoho z dílů a následně se dohodl termín rozhovoru na 16. 2. 2012 v 16:00 hodin před natáčením pořadu. Dalším krokem k přípravě na rozhovor bylo studium materiálů o Janu Krausovi. Jednalo se o informace a rozhovory dostupné především na internetu a v časopisech. Následovala příprava osnovy otázek, které měly pouze přípravný charakter a na samotný rozhovor brány nebyly. Díky této osnově si tazatel udělal představu, co od rozhovoru očekává a jaké informace se pokusí od Jana Krause získat. Posledním bodem bylo zajištění diktafonu a nácvik práce s tímto záznamovým zařízením. Samotná realizace rozhovoru proběhla ve sjednaný den v tematickém prostředí. V divadelní kavárně divadla Archa. Jan Kraus dorazil v dobré náladě a bylo evidentní, že ho rozhovor baví. Díky příjemné atmosféře rozhovoru, trval rozhovor přes dvě hodiny. Povídání bylo ukončeno odvoláním Jana Krause na technickou zkoušku, při které se zkouší kamery, světlo, ozvučení a záznamová a zvuková technika.

8.2. Výsledky

Pořízený více než dvouhodinový záznam byl přepsán do textové podoby. Následně byl zkrácen. Byly vybrány jen ty pasáže rozhovoru, které se týkají tématu diplomové práce a cílům, který si tento rozhovor zadal. Pro

pochopení osobnosti Jana Krause prošla gramatická a stylistická úprava rozhovoru jen drobnou úpravou. Jan Kraus, jak vyplynulo z rozhovoru, si zakládá na svém mluveném a vyjadřovacím projevu.

Výsledky rozhovoru budou prezentovány jako faktografický text, zjištěná fakta budou podepřena citacemi právě z rozhovoru s Janem Krausem. Výběr z dvouhodinového rozhovoru je přílohou této diplomové práce a čtenář tak má možnost seznámit se s prostředím a zákulisní přípravou Show Jana Krause a s myšlenkami samotného moderátora.

8.3. Diskuse

Vzhledem k tomu, že se práce jmenuje Moderátorské mistrovství Jana Krause, bylo důležité zjistit, zda se Jan Kraus za moderátora opravdu považuje. Během rozhovoru bylo zjištěno, že Kraus pro své označení slovo moderátor vůbec nepoužívá. Svou pozici v pořadu označuje slovy hostitel a komik. „...používá se hostitel a komik.“ (viz příloha této diplomové práce, s. X)

Jako základní dovednosti a vlastnosti hostitele Jan Kraus považuje především pohotovost či netrpělivost, životní energii, rychlost, vzdělanost a všeobecný přehled a především komunikativnost. „... nesmíte být nějaká lenivá. Já totiž nejsem ani tak pohotový jako netrpělivý. Já jsem totiž netrpělivý člověk. Nemám rád nic, co trvá dlouho. Proto taky, když mě nudí host, tak si říkám, že tohle poslouchat nebudu. Prostě jsem jako člověk netrpělivý, to říkám sebekriticky. Ona ta rychlost je tady potřeba. Televizní čas totiž teče jinak.“ „Člověk, který má určitý kontext a přehled, ten má někde docela dobrou práci. Měla byste ho hledat na určitých pozicích, které jsou spojeny s komunikací, má dobrou pověst v rámci komunikace, ví se, že umí dělat firemní věci docela vtipně, nebo i obchodní, proti ostatním.“ (viz příloha, s. XV)

Pro samotnou přípravu k natáčení, potřebuje Jan Kraus vědět, kdo budou jeho hosté. Následný sběr informací o hostech mu pomáhá k zahájení rozhovoru. Ten dostává přirozený vývoj díky tomu, že host ani samotný

hostitel předem nevědí, o čem si budou povídat a kam se jejich rozhovor stočí. Aby rozhovor byl přirozený, není možné, aby se moderátor s hosty předem domlouval tématu rozhovoru a zároveň si schvalovali jeho jednotlivé body. „Oni údajně, alespoň si to tedy myslím, dostanou vysvětlení, že nic takového nepovedeme. A ono to ani nejde. Je to něco, co je proti té přirozenosti lidského komunikačního mechanismu.“ (viz příloha, s. XI)

Hosty si do pořadu Jan Kraus nezve sám. Výběr hostů má na starost Simona Matásková. Té může Jan Kraus sdělit svá přání, ale samotný výběr je na ní. Tato struktura může umožnit mluvit Janu Krausovi s hostem i o věcech, které mohou být pro hosta nepříjemná. Vzhledem k tomu, že host jde do pořadu dobrovolně, může i on dát jasně najevo, že o některých tématech se odmítá v rámci představení bavit.

Během představení má hostitel hned několik úkolů. Musí vnímat publikum a jeho případné reakce, empaticky vnímat, zda se diváci baví, či je rozhovor nezaujal, dále musí vnímat délku rozhovoru, protože během 90minutového představení se musí vystřídat tři hosté a v neposlední řadě poslouchat hosta a vést rozhovor. Všechny tyto aspekty dělají pořad a vzhledem k tomu, že samotné natáčení probíhá v rámci veřejného divadelního představení (platící diváci v hledišti), je na moderátora kladen veliký tlak. „Každé publikum je jiné. To tak je, bylo a bude. Nikdy není stejné a nikdy nemůžete dopředu vědět, jaké bude. Já, než to začne, jim jdu říct: „Dobrý večer, jsem rád, že jste přišli zrovna na to, za chvíli to začne.“ To je ta chvíle, kdy si je otypujete. To máte v divadle zrovna tak.“ (viz příloha, s. XII)

Divadelní představení trvá přibližně 90 minut. Takto natočený díl, se ve střížně zkracuje pro televizní vysílání. Přestože se jedná o show Jana Krause, není samotný hostitel přítomen ve střížně. Jeho úkolem je být na pódiu a zajistit materiál, který následně režisér s týmem sestřihává pro televizní podobu pořadu. Jan Kraus sám připustil, že rád přenechává práci odborníkům, když se za něj sám nepovažuje. „**Jste pak i ve střížně, když se pořad stříhá?** Ne, vůbec. To ne. **Přitom ty rozhovory vedete, tak byste si chtěl třeba vybrat, co uvidí televizní diváci?** Tak to bych vybíral ten první díl ještě dnes. A druhá věc je, že si nejsem jistý, že bych to dělal dobře.“ (viz příloha, s. XX)

Během rozhovoru jsme zjistili, že Kraus svůj pořad téměř nesleduje. Na případné chyby v jeho projevu ho upozorňuje Simona Matásková. Při zpětném sledování pořadu, kontroluje Jan Kraus především technické náležitosti. Scénu, střihy, kamerové záběry. Zjištěné informace pak probírají se štábem a snaží se vyvarovat filmovým chybám. „Já se tak jednou za dva měsíce na to podívám, a pokud možno, tak raději na computeru, abych mohl přeskakovat. No tak není větší utrpení než se na sebe dívat. A já se na to dívám hlavně kvůli tomu technickému pohledu. Vždycky se ohromně naštvu. Vždycky je pak tady z toho schůze, jde mi o to, jak se to snímá, jaké jsou velikosti záběrů, úhly atd. Jestli je to v pořádku. Nikdy to není v pořádku.“ (viz příloha, s. XX)

Jako hostitel má Jan Kraus právo zasahovat prakticky do všeho. Každá věc na scéně má své opodstatnění. Důležité je i umístění sedačky a hostitelova stolku. Úhel, který spolu svírají je vhodný jak pro samotné rozmístění kamer a možnostem snímání pořadu, tak pro vedení přirozeného rozhovoru. Nesmí se opomenout ani na diváky v hledišti, kteří tak mají dobrý přehled o účinkujících a stávají se tak pocitově součástí celého rozhovoru, i když se do něj ve většině případů aktivně nezapojují. Pozorný televizní divák si může všimnout toho, že je Jan Kraus o něco málo výš než jeho hosté. Je to účel, který má za úkol zvýšit pocit ataku na hosta. „Kdysi jsem měl křeslo, které vyjede do výšky během rozhovoru. Představoval jsem si, že když mě to bude nudit, tak si budu jezdit. Nikdy na to ale nedošlo. Ale být trošku výš je dobré, také proto, že malinko to zvyšuje ten atak na hosta, ale jako ironicky.“ (viz příloha, s. XXII)

Po dobu dlouhých let, co se pořad vysílá, se již na červeném křesle vystřídalo ohromné číslo hostů. Nesplněným přáním Jana Krause je mít v pořadu Miloše Formana. Jan Kraus přiznává, že k tomuto typu pořadu patří i to, že některé osobnosti do jeho show nikdy nepřijdou. Říká, že osobnosti může rozdělit do dvou extrémních skupin. První skupina jsou zájemci, kteří se do pořadu hlásí dobrovolně a druhou skupinou jsou ti, kteří by do show nikdy nepřišli. „Já mám díky tomuto pořadu ohromnou šanci poznat spoustu lidí, se kterými bych se normálně nesetkal a jsem za to vděčný. Pak máte také šanci divákům ukázat lidi, které máte ráda a oni je nemohli poznat. Kdybych mohl mít sen a říct: „Dneska mám hosta, to je něco a jsem šťastný, že tu je.“, tak by

to byl třeba Miloš Forman.“ (viz příloha, s. XXX) „Údajně je taková fronta těch, kteří sem chtějí, a ona je sem nechce a druhá, co ona sem chce a oni ne.“ (viz. příloha, s. XVIII)

Základní dělení vidí Kraus také v publiku. Je přesvědčený, že tento pořad nelze dělat bez reálného platícího publika. Publikum pro něj představuje hnací motor a zároveň i velice potřebnou zpětnou vazbu. Navíc publikum a následně televizní diváci jsou ti, pro něž pořad vzniká. „Dělal jsem to i s komparesem. Ne tohle, ale něco jiného. Ale u tohoto pořadu to vůbec nepřichází v úvahu. Komparsista vás jednak vnímá jako kolegu, oba jste tam v práci, takže když vy přijдете a řeknete dobrý večer, tak on se podívá na hodinky, aby věděl, v kolik asi tak půjde domů. No a to vy vidíte, že se dívá na hodinky. Druhý komparsista vedle usne do 10-ti minut, protože už byl dnes na třech takových zábavných pořadech. Takže ten chrápe jako dudek. Také to často dělají lidi, kteří jsou v nějaké sociální nouzi, důchodci apod., čili není to zrovna reprezentativní výběr publika, které se chce bavit. Protože oni se chtějí žít. Takže kompars ne.“ (viz příloha, s. XIII)

Díky k nasbíraným zkušenostem, které Jan Kraus za svůj život získal, by rád v budoucnosti pomohl novým moderátorům či hostitelům, při tvorbě nové talk show. Pomohl by předat trochu ze svého know-how. Již má nějaký nápad na formát nového pořadu a díky předchozím zkušenostem si troufá říci, že by byl schopný odhalit nový talent. Zatím je však toto přání nerealizované. První pokusy o objevení nového talentu byly neúspěšné. „Bylo by to rajcovní už jenom proto dokázat, že to jde. Ale je to hrozně pracné a taky musíte mít trochu kliku na takového člověka padnout. Musí být hned na první pohled jasné, že to je on a že se mu dá trochu pomoci.“ (viz příloha, s. XXVI)

Kromě televizního vysílání, se Jan Kraus začal zaměřovat i na internetového diváka. Vedle televizní sledovanosti kontroluje i sledovanost jednotlivých dílů na internetu. Vzhledem k zjištěným informacím, zjistil, že přestože hosté pořadu nehrají u televizních diváků kardinální roli (své opodstatnění ale bezpochyby mají), u internetových diváků je host hlavní důvod, zda si video pustit či nikoli. Abychom si mohli udělat představu o sledovanosti Show Jana Krause na internetu, osobně poskytl pro diplomovou

práci Jan Kraus přehled sledovanosti Show Jana Krause na internetu za období od 3. 5. 2011 do 16. 2. 2012. Celý tento přehled je v příloze diplomové práce.

Závěr

Diplomová práce se měla v teoretické části zaměřit na moderování a představit Jana Krause především jako moderátora. Měla vycházet z teoretických poznatků, odborné literatury a jiných zdrojů. V praktické části měla přinést tři druhy sociologických průzkumů, které měly posloužit k důkladnější analýze moderátorské osobnosti Jana Krause a porovnat a představit pořady Show Jana Krause a Uvolněte se, prosím.

V první teoretické části diplomové práce se podařilo v dostatečném rozsahu, seznámit s teoretickými poznatky týkajícími se moderování, zároveň seznámit čtenáře s životním příběhem Jana Krause. Informace, které zde čtenář získá, může využít k inspiraci a přípravě na moderátorskou profesi, nebo se jen čtivou formou s touto problematikou seznámit.

Druhá praktická část práce nabízí čtenáři srovnávací analýzu pořadů Show Jana Krause a Uvolněte se, prosím. Ukazuje zlomové momenty, kdy pořad procházel změnou. Podařilo se vystihnout vývoj pořadu od prvního dílu po současnost. Dotazníkovým šetřením jsme některé hypotézy potvrdili a jiné vyvrátili. Vzhledem k nasbíranému vzorku dotazovaných se nám podařilo získat ilustrativní veřejné mínění o Janu Krausovi a sledovanosti jeho pořadů.

Obsáhlý rozhovor s Janem Krausem, který se vyjadřuje téměř ke všemu, co tato diplomová práce popisuje a přináší jeho osobní názor, je čtenářům k dispozici v příloze této práce. Díky rozhovoru jsme získali faktografický text, který odpovídá na všechna témata, které jsme s Janem Krausem chtěli probrat. Díky analýze sledovanosti, kterou poskytl sám Jan Kraus, se čtenář může seznámit s výsledky sledovanosti pořadu Show Jana Krause na internetu. Diplomová práce tak získala kromě jedinečného rozhovoru i originální demografický rozbor sledovanosti pořadu na YouTube.

Práce ukazuje, že je Jan Kraus jako hostitel jedinečná osobnost. Svůj žánr dělá naprosto profesionálně a nemá v současnosti žádného konkurenta. Vzhledem k zjištěným skutečnostem vyplývajících z rozhovoru, by se práce měla spíše jmenovat Mistrovství hostitele Jana Krause v pořadech Uvolněte se,

prosím a Show Jana Krause. Ať už je Jan Kraus oblíbený nebo ne, zaslouží si pozornost. Jedním z důvodů je fakt, že jeho pořad se vysílá téměř bez přestávky pomalu devět let a vysílací čas je pro Late night show stále atraktivní. Vzhledem k zvyšující se oblibě sledování pořadu na internetu, se do budoucna bude jistě zaměřovat i tímto směrem. Bylo by jistě zajímavé se zaměřit i na diváky, kteří pořad sledují na internetu a na internet jako médium a na přípravu pořadů pro internetového diváka. Mohl by internet do budoucna ohrozit televizi? Nebo by mohl být internet rodištěm nových moderátorských hvězd?

Seznam použité literatury a pramenů

Monografie

Buchtová, B., *Rétorika, vážnost mluveného slova*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. ISBN 978-80-247-3031-8.

Burton, G., Jirák, J. *Úvod do studia Médii*. 1. vyd. Brno: BARRISTER & PRINCIPAL, 2001. ISBN 80-85947-67-6.

Flume, P., *Rétorika v praxi*. 1. vyd. Praha: Rudolf Haufe Verlag, 2005. ISBN 978-80-247-2216-0.

Holubová, E., Kraus, J., *Pravdu, prosím!*. 1. vyd. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s.r.o., 2006. ISBN 80-87021-33-9.

Kazda, J., *Dějiny divadla*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1984.

Kousalová, H., *Talk-show! Aneb 7 dobrých důvodů, proč vystoupit v televizi*. 1. vyd. Praha: Mc. DalGLISH, 2001. ISBN 80-238-7759-3.

Kraus, I., *Má rodina a jiná zemětřesení*. 1. vyd. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0678-8.

Kraus, J., *Uvolněte se, prosím...* 1. vyd. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s.r.o., 2005. ISBN 80-86864-37-5.

Kraus, J., *Uvolněte se, podruhé...* 1. vyd. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s.r.o., 2006. ISBN 80-87021-01-0.

Langr, L., *Moderování*. Skripta pro Vyšší odbornou školu hereckou. Praha: 2005.

Lukavský, R. *Kultura mluveného slova*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2000. ISBN 90-85883-61-9.

Maříková, M., *Rétorika Manuál komunikačních dovedností*. 1. vyd. Praha: Profesional publishing, 2000. ISBN 80-86419-03-7.

Musil, J., *Úvod do sociální a masové komunikace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2004.

Roth, J., *Mediální výchova v Čechách*. 1. vyd. Praha: Tutor, s.r.o., 2005. ISBN 80-86700-25-9

Stehlíková, E., *A co když je to divadlo?*. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav a Koniasch Latin Press, 1998. ISBN 80-7008-069-8.

Stehlíková, E., *Antické divadlo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1105-8.

Thiel, E., *Mluvíme tělem*. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 1997. ISBN 80-7176-511-2.

Verner, P., *Mediální výchova*. 1. vyd. Úvaly: Albra, spol. s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7361-042-5.

Verner, P., *Vývojové trendy v českých médiích po roce 1989*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-007-5.

Žantovská, I., *Rétorika teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008. ISBN 978-80-86723-57-0.

Elektronické zdroje

Česká televize, *Porady*. [cit. 2012-02-15]. Dostupné z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1176221164-uvolnete-se-prosim/209522161800001/?vso=oporadu>

Kraus, Jan, *Jan Kraus herec, moderátor*. ©2011 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z WWW: <http://www.jankraus.cz/>.

Prima family, *Show Jana Krause*. [cit. 2012-02-15]. Dostupné z WWW: <http://www.iprima.cz/showjanakrause/jan-kraus>

Uvolněte se, prosím, *Uvolněte se, prosím*. ©2008 [cit. 2012-02-17]. Dostupné z WWW: <http://uvolneteseprosim.over.cz/>

Wikimedia Foundation, *Wikipedie otevřená encyklopedie*. [cit. 2012-02-16]. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

Seznam obrázků a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Jan Kraus v pořadu Uvolněte se, prosím

Obrázek 2: Jan Kraus ve znělce Show Jana Krause

Seznam grafů

Graf 1: Rozdělení účastníků dotazníku

Graf 2: Jak vnímáte Jana Krause

Graf 3: Oznámkuje Jana Krause jako moderátora

Graf 4: Jan Kraus jako osobnost

Graf 5: Oblíbenost moderátorů

Graf 6: Pořadí moderátorů dle kategorie 15-25 let

Graf 7: Pořadí moderátorů dle kategorie 26-35 let

Graf 8: Pořadí moderátorů dle kategorie 36- 50 let

Graf 9: Pořadí moderátorů dle kategorie 51- a více let

Graf 10: Pořadí moderátorů dle žen

Graf 11: Pořadí moderátorů dle mužů

Graf 12: Název pořadu Jana Krause na televizi Prima

Graf 13: Jak sleduji pořad Show Jana Krause

Graf 14: Pořad Uvolněte se, prosím jsem sledoval

Graf 15: V čem je oblečen Jan Kraus v pořadu Show Jana Krause

Seznam příloh

Příloha A - Dotazník oblíbenosti moderátora Jana Krause	I
Příloha B – Dotazník k pořadům Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause	II
Příloha C – Týdeník Rozhlas (29. 11. 2004) o pořadu Uvolněte se, prosím	III
Příloha D – Lidové noviny (27. 11. 2004) o pořadu Uvolněte se, prosím	IV
Příloha E – Lidové noviny (27. 4. 2002) o odchodu Jana Krause z pořadu Přesčas	V
Příloha F – Sledovanost Show Jana Krause na YouTube	VI
Příloha G – Rozhovor s Janem Krausem	X

Přílohy

Příloha A - Dotazník oblíbenosti moderátora Jana Krause

Věk	
15 - 25 let	
26 - 35 let	
36 - 50 let	
51 - 70 let	
71 a více let	
Pohlaví	
muž	
žena	
Jak vnímáte Jana Krause?	
jako herce	
jako moderátora	
jako dramatika	
nevím, kdo to je	
Oznámkujte Jana Krause jako moderátora známkou	
1 -výborný moderátor	
2 - chvalitebný, něco mi vadí	
3- průměrný nijak mě nezaujal	
4 -špatný moderátor	
5 -nejhorší moderátor	
Jan Kraus je mi jako osobnost	
sympatický	
nesympatický	
nevím	
Seřadte moderátory podle vaší oblíbenosti od 1 do 5	
Jan Kraus	
Karel Šíp	
Halina Pawlowská	
Aleš Cibulka	
Marek Eben	

Příloha B – Dotazník k pořadům Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause

Věk	
15 - 25 let	
26 - 35 let	
36 - 50 let	
51 - 70 let	
71 a více let	
Pohlaví	
muž	
žena	
Jak se jmenuje pořad vysílaný televizí Prima a moderovaný Janem Krausem?	
Uvolněte se, prosím	
Další, prosím	
Show Jana Krause	
nevím	
Pořad Show Jana Krause sleduji	
pravidelně	
náhodou	
vybírám si díly podle účinkujících hostů	
nesleduji vůbec	
Pořad Uvolněte se, prosím dříve vysílaný Českou televizí jsem sledoval/a	
pravidelně	
náhodou	
vybíral/a jsem si díly podle účinkujících hostů	
nesledoval/a jsem vůbec	
V čem je oblečen Jan Kraus v pořadu Show Jana Krause	
džíny a košile	
v obleku	
kalhoty a svetr	
střídá vše uvedené	
nevím	

Komunistický režim jistě pronikal do všech oblastí kultury, takže ani pohádky nezůstaly stranou (ostatně tolik oblíbená Pyšná princezna byla postížena přímo exemplárně, stačí se pečlivěji zaposlouchat, jaké výroky v ní znějí). Ale mějme na

kteřá ke Krkonošským pohádkám poskytla námět. Zcela obešla třináctidílný loutkový seriál o Krakonošovi, v téže době natáčený přímo v koprodukcí česko-(východo)německé. Nehodily se jí do vytvářené konstrukce?

JAN JAROŠ

TELEVIZNÍ GLOSAR

Třetí pokus

Zbavit se nápadu bývá daleko těžší než nápad dostat. Známy tvůrčí paradox převzápivě platí i v žánru tak chudém na invenci a myšlenku, jakou je televizní zábava. Aktuálně to dokazuje Česká televize v „nové“ talk show Jana Krause **Uvolněte se, prosím**.

Pravděpodobnost, že se někomu podaří originálně oživit úhor televizních (ne)veselostí, odpovídá zhruba šanci na milionovou výhru v loterii. Jan Kraus to přesto před časem dokázal. Lekce satiry, které na přelomu tisíciletí udílel svým kolegům, divákům i politikům na Primě v pořadu **Další, prosím!**, jsou dodnes nepřekonanou ukázkou profesionality, zastřešující nejen nevidanou pohotovost a osobitý smysl pro humor, ale i potřebnou dávku asertivity, zdravého rozumu a vkusu. Veřejnoprávní kvality pořadu, ve své době navíc umocněné

opozičně-smluvním pokusem o politickou zteč Kavčích hor, tehdy poměrně logicky vyústily v přestup Jana Krause na obrazovku ČT. Kromě účinkování v živých dialogích **Přesčas** a „doku-soap“ **Ze života zvířat**, byl součástí nového Krausova angažmá i pokus adaptovat komorní podobu alternativní satiry pro potřeby sobotní večerní zábavy. Inventura osvědčených postupů v podobě angažované estrády s názvem **O. K. - Občan Kraus** však nevyšla. Plánovaný měsíčník začal a skončil premiérou.

Touha navázat na někdejší úspěch je zřejmě silnější než utrpená zkušenost. První setkání s třetím pokusem vzkřísit původní nápad v pořadu Uvolněte se, prosím mělo k legendárnímu originálu daleko. A nic na tom nemění ani fakt, že ze setkání s Mirkem Topolánkem, Ivanou Christovou a Liborem Halíkem by zjevně nic nevytěžil ani v inspirovanějších časech.

JAN SVAČINA

LOUZ OKRESU

Cen

Neděle 12. Evropské myšleny jako su, měly sou ně hodnotné tlaky. Postu

Prosadí se Špatná výč

lára?
není nabídka, není co volit.
To není ani tak zřevava, jako práce.
s touhou rozzejdu.”
lav Klaus”?
to možná bude rušit.

Napoprvé bylo volnosti až moc

Jan Kraus je lhybou silou pořadu Uvolněte se, prosím, který vysílá Česká televize každý pátek večer. První díl sledovalo přes sedm set tisíc diváků. Přesto se pořad zatím ještě hledá.

Marcel Kabát

Provokující Jan Kraus, žvýhá hndba jeho otázkového spym Davida, hosté z politiky, ze showbiznisu i z ulice: tak zněl slib před uvedení prvního dílu pořadu Uvolněte se, prosím v České televizi. Světázny „drtavý“ měla i vyznalné zlatilka upoutávka. V paměti diváků se bezpečně dohodla uchořovala také talkshow Daňk, prosim! televize Frnta, kde Kraus podroboval otázkám z řad politika zntujícím křizovým vystěchm, při nichž někdy mohl usněv na řeck. Skutečně podoba nové talkshow Uvolněte se, prosím mohla publi-

kun Aklamat. To hlavně, totiž Krausovo divočinění do známých osob, se odehrávalo často jen v rovně jedno- duchých výpř (eloro Valach dokaza- lo moderátora skutečně rozkazžit).

Pro pořad (i)ono typy je jistě ne- xistence pevného scénáře spíše vy- hodou, ne se osvěm nesmí přehnat. Ačhivní mláčka z volby českoslo- venské miss nepostrádala půvab, Ptal se ale Ivany Christové, proč po- řád nabívil, jen o Přesově, když i v nabídnutém záznamu zaznělo, že šlo o soutěžní zadání, byl skuteč- ne nezaký zřpsok, jak ji zaskeči. Smutná úloha připadla Davidu Krausovi, který až po ústí zapadl do stop vystáých Leškem Senekou v nekdějším pořadu 5 politiky nean- žin. Hudebně nejvzrostnější oka- nžik, který bohužel zdůlal jen kom- sem pro diváky v síle přičel, když na tlet soupravu zntechome spadl uvolněný kabeč a rozčežal činel.

Dřívá většina nakousnutých napá- dň a tenat v permeterom díle vysí- mla do přázdu - i to byl možná dí- sledek až přílišného uvolnění.

Jan Kraus si zve do pořadu Uvolněte se, prosím tři hosty z různých oblastí. Rozhovory s nimi jsou čistě improvizace.

Foto: Ct. D. Hájová

Foto: Ct. Hájová

Příloha E – Lidové noviny (27. 4. 2002) o odchodu Jana Krause z pořadu Přesčas

te možnosti využívají a na scho-
u, diště před obřadní síň pokládají
květiny.

Jaroslav Sauer

Kromě hercových dětí Marka a Terezy s
Jiřina Jirásková

Herec Jan Kraus náhle skončil s uváděním pořadu Přesčas

PRAHA - Herec, moderátor a šéf
Filmového a televizního svazu Jan
Kraus včera v závěru pořadu Přesčas
oznámil, že s moderováním reface
končí. Rozhodl se tak podle svých
slov kvůli tomu, že vedení televize
nepříjemně zasahuje do vysílání.

„Loučím se s vámi z vážných dů-
vodů,“ řekl divákům z obrazovky.
Krausovi vadilo, že mu vedení ČT
zakázalo pozvat do pořadu členy Ra-
dy ČT s tím, že jde o vnitrotelevizní
záležitost.

„Jsem moderátor, a ne lokaj. Rada
není žádná vnitrotelevizní záležitost,
rada je zástupce koncesionářů,“ ko-
mentoval poté.

Kraus chtěl do Přesčasu pozvat
některého z členů Rady ČT, aby vy-
světlil, proč akceptovala zrušení vý-
běrového řízení na ředitele brněnské
pobočky ČT. Šéf televize Jiří Balvín
totiž tuto středu radě oznámil, že vý-
běrové řízení ruší a ve funkci pone-
chává Zdeňka Drahoše. Ten vede ČT
Brno už deset let a předchozí vedení
televize odhalilo v jeho hospodaření
závažné machinace.

„Odmítám se účastnit hrátek, že
se brněnský ředitel vybere až v září
po volbách. Nevěřím tomu, že tady
není nikdo lepší než Drahoš.“

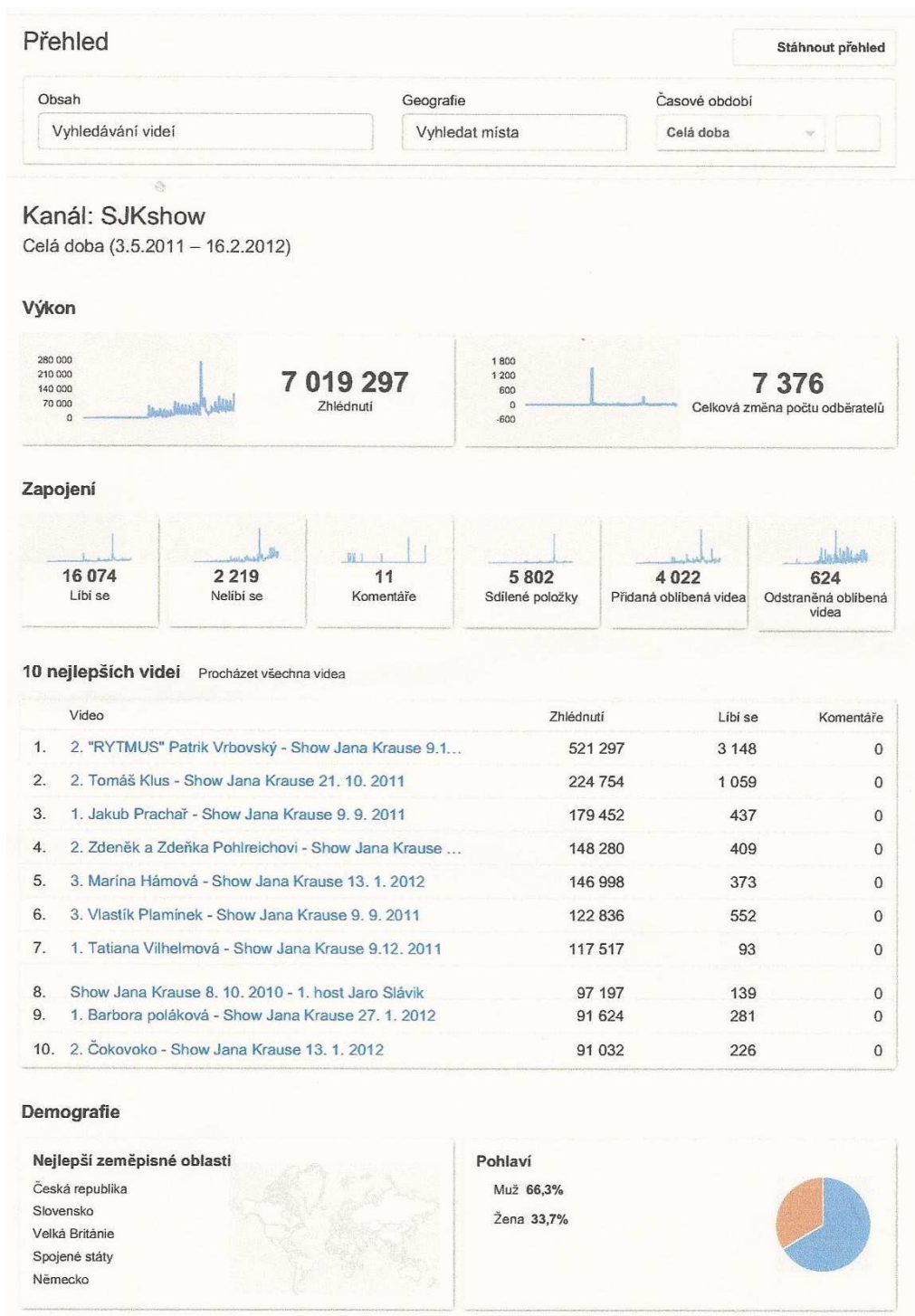
Jen několik minut poté, co tým
Přesčasu oslovil šéfa Rady ČT Jana
Mrzenu s pozvánkou, šéfredaktor
publicistiky Martin Bouška účinko-
vání členů rady na téma Drahoš na
obrazovce ČT zakázal. Bouška LN
odmítl svůj krok vysvětlil a odkázal
na ředitele zpravodajství Zbyňka
Honyse. Ten měl okamžitě obsazený
telefon a poté už mobil nezvedal.

O několik dnů dříve chtěla scená-
ristka Přesčasu pozvat členy Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání,
aby komentovali zahájení správního
řízení vůči ČT kvůli vysílání nesluš-
ných výrazů. Předseda rady Martin
Muchka i místopředseda Petr Žan-
tovský její pozvání odmítli s tím, že
s Krausem do pořadu nepůjdou.

Kraus v ČT uvádí ještě relaci Ze
života zvířat. Jak už ale řekl pro
internetový deník radiotv.cz dříve,
do konce roku ukončí práci i tam.

Jana Ciglerová

Příloha F – Sledovanost Show Jana Krause na YouTube

Přehled › Demografie

[Stáhnout přehled](#)

Obsah

Vyhledávání videí

Geografie

Vyhledat místa

Časové období

Celá doba

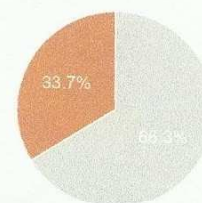
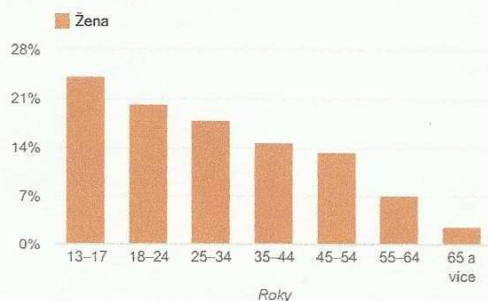
Kanál: SJKshow

Celá doba (3.5.2011 – 16.2.2012)

Vše
100,0%

Muž
66,3%

Žena
33,7%

	Nejčastější místa podle počtu zhlédnutí	Přibližný počet zhlédnutí	Roky 13-17	Roky 18-24	Roky 25-34	Roky 35-44	Roky 45-54	Roky 55-64	65 a více	Pohlaví
1.	Česká republika	1 800 000	27,4%	21,1%	16,6%	13,3%	12,0%	6,9%	2,7%	
2.	Slovensko	330 000	19,0%	21,3%	16,8%	16,2%	18,8%	6,5%	1,4%	
3.	Velká Británie	59 000	7,2%	16,2%	33,0%	14,7%	11,7%	12,3%	4,8%	
4.	Německo	29 000	3,8%	16,1%	30,9%	22,4%	21,6%	4,5%	0,8%	
5.	Spojené státy	23 000	11,6%	6,8%	13,2%	28,7%	20,6%	15,8%	3,2%	
6.	Rakousko	19 000	1,6%	9,6%	20,9%	19,1%	32,8%	15,5%	0,5%	
7.	Francie	14 000	3,9%	14,2%	33,4%	30,2%	16,9%	0,4%	1,1%	
8.	Švýcarsko	11 000	1,7%	8,9%	37,4%	41,7%	6,3%	1,1%	2,9%	
9.	Kanada	9 400	2,9%	5,3%	28,7%	11,7%	34,9%	14,4%	2,1%	
10.	Irsko	9 200	4,5%	16,6%	50,2%	15,7%	10,8%	0,0%	2,2%	

K dispozici je pouze 10 nejčastějších umístění.

1 – 10 z 10

Přehled › Demografie

[Stáhnout přehled](#)

Obsah

Vyhledávání videí

Geografie

Vyhledat místa

Časové období

Celá doba

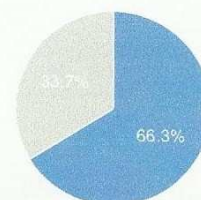
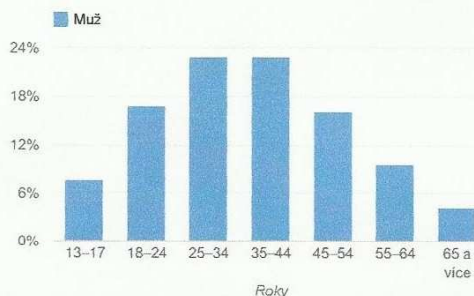
Kanál: SJKshow

Celá doba (3.5.2011 – 16.2.2012)

Vše
100,0%

Muž
66,3%

Žena
33,7%

Nejčastější místa podle počtu zhlédnutí	Přibližný počet zhlédnutí	Roky 13-17	Roky 18-24	Roky 25-34	Roky 35-44	Roky 45-54	Roky 55-64	65 a více	Pohlaví
1. Česká republika	3 600 000	8,2%	17,5%	22,3%	22,0%	16,0%	9,4%	4,5%	
2. Slovensko	620 000	8,0%	19,7%	24,7%	24,3%	13,9%	6,3%	3,1%	
3. Velká Británie	120 000	1,3%	8,5%	29,1%	28,8%	22,0%	8,4%	1,8%	
4. Spojené státy	51 000	0,4%	3,5%	12,9%	27,7%	24,2%	25,7%	5,5%	
5. Německo	44 000	1,3%	7,1%	22,4%	33,5%	20,2%	11,8%	3,6%	
6. Irsko	32 000	0,1%	3,9%	37,8%	23,5%	25,1%	5,7%	4,0%	
7. Švýcarsko	20 000	0,3%	4,9%	25,1%	17,7%	15,3%	20,6%	16,0%	
8. Kanada	18 000	0,8%	3,5%	8,0%	22,8%	12,7%	47,2%	5,0%	
9. Rakousko	15 000	1,8%	13,4%	29,4%	20,5%	19,4%	10,5%	5,0%	
10. Francie	10 000	3,3%	12,8%	27,0%	39,8%	15,1%	1,6%	0,5%	

K dispozici je pouze 10 nejčastějších umístění. 1 – 10 z 10

Přehled › Demografie

[Stáhnout přehled](#)

Obsah

Vyhledávání videí

Geografie

Vyhledat místa

Časové období

Celá doba

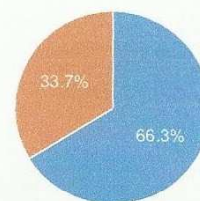
Kanál: SJKshow

Celá doba (3.5.2011 – 16.2.2012)

Vše
100,0%

Muž
66,3%

Žena
33,7%

	Nejčastější místa podle počtu zhlédnutí	Zhlédnutí	Roky 13-17	Roky 18-24	Roky 25-34	Roky 35-44	Roky 45-54	Roky 55-64	65 a více	Pohlaví
1.	Česká republika	5 395 592	14,6%	18,7%	20,4%	19,1%	14,7%	8,6%	3,9%	
2.	Slovensko	949 823	11,9%	20,3%	21,9%	21,5%	15,6%	6,4%	2,5%	
3.	Velká Británie	176 641	3,3%	11,1%	30,4%	24,1%	18,6%	9,7%	2,8%	
4.	Spojené státy	73 278	3,9%	4,5%	13,0%	28,0%	23,1%	22,6%	4,8%	
5.	Německo	72 277	2,3%	10,7%	25,8%	29,1%	20,8%	8,9%	2,5%	
6.	Irsko	41 293	1,1%	6,7%	40,6%	21,8%	21,9%	4,4%	3,6%	
7.	Rakousko	34 421	1,7%	11,3%	24,6%	19,7%	26,9%	13,3%	2,5%	
8.	Švýcarsko	30 328	0,8%	6,3%	29,4%	26,1%	12,1%	13,8%	11,4%	
9.	Kanada	27 655	1,5%	4,1%	15,1%	19,0%	20,3%	36,0%	4,0%	
10.	Francie	24 278	3,6%	13,6%	30,6%	34,3%	16,1%	0,9%	0,8%	

K dispozici je pouze 10 nejčastějších umístění.

1 - 10 z 10

Příloha G - Rozhovor s Janem Krausem

Rozhovor s Janem Krausem se uskutečnil dne 16. 2. 2012 na půdě divadla Archa. Pan Kraus si pro rozhovor udělal prostor před natáčením dalšího dílu pořadu Show Jana Krause. Byl velice milý a nebyť technické zkoušky, na kterou musel jít, povídali bychom si snad celý večer.

V knížce Pravdu, prosím, kde s vámi dělá rozhovor Eva Holubová, jsem se dočetla, že nemáte rád, pojmenování - moderátor. Jak byste se tedy pojmenoval ve vztahu k Show Jana Krause?

Tak Američani na to používají hostitel a komik. Ještě bylo období, kdy používali talk master. Tady to o sobě řekl poprvé Michal Prokop. Řekl, že je talk master, oni ty lidi jsou tady nějaký narušený. Ale používá se hostitel a komik. Komik má samozřejmě svůj význam. V Česku větší než tam, řekl bych. V Americe, nevím, jestli jste to někdy viděla, se celkově v rámci toho, že je to jiná země a jiná mentalita, tak tam host přijde a mluví. Některý tedy až tak, že bych s tím měl problém. Přijde a dělá vám stojku na stole. Je rozburácený. Ale Česko to je země zarubaná. Tady přijde doktor, docent, kandidát vět, sedne si a odpovídá ano – ne nebo je zticha (*smích*).

Nemůže to být dané tím, že pořad ve spoustě hostů evokuje pocit strachu z vás?

To je strach z nich, jak vždycky říkám. Já jsem tady ještě nikdy nikoho nijak nezničil. Tady se když tak každý oddělal sám. Já jsem tady přece nikdy nikomu neudělal něco, co by v rámci mé iniciativy a invaze vůči němu způsobilo katastrofu. Možná s Březinou, protože tomu už jsem chtěl dát naposledy do držky. Tak to možná. Taky jsem mu říkal, že to je prasárna. Všichni Češi vám řeknou, abyste volila výrazy a já na to, že je volím a volím právě prasárnu. Jak jsem říkal, opravdu jsem tady nikdy nikoho nezničil.

Mají hosté tendenci se s vámi před pořadem domlouvat na tématech, o kterých chtějí a nechtějí mluvit?

Oni údajně, alespoň si to tedy myslím, dostanou vysvětlení, že nic takového nepovedeme. A ono to ani nejde. Je to něco, co je proti té přirozenosti lidského komunikačního mechanismu. My spolu také budeme za čtvrt hodiny mluvit jinak. A to samé je tam. Když si s někým řeknete nazdar, jak se máte, tak on vám hned v druhé větě může říct: “Prosím tě, mně pošel pejsek. Buďte tak laskav, kdybyste o tom nemluvil.“ A vás do té doby nenapadlo, že má psa. Já bych měl pak ohromné nutkání...

Zeptat se na to?

No, začít se ptát na toho psa, ale to nechci. Nechci to také proto, že je to neregulární vůči hostovi a vůči mně. Já o něm vím pouze, co je zač, to on o mně taky, jsme na tom v zásadě stejně. Tak jako lidé bývají. To máte jako když jdete na poštu. Když jdete na poštu, máte nějakou koncepční přípravu, co tam budete prodiskutovávat?

Vím, s čím tam jdu...

To jsem vám právě chtěl říct. Vy víte s čím tam jdete, víte co chcete a v podvědomí máte takovou nějakou chatrnou představu, jak by to mohlo proběhnout. Když bude u okýnka drzá bába, tak všechno bude jinak, že jo. Tak to je úplně stejný princip. Proto také ta příprava nemá takový význam. Protože je to stejný, jako když jdete na poštu. Také vás ve snu nenapadne, že se tam pohádáte. Jdete tam pouze vyřídit poštu nebo složenky, ale že se vrátíte rozcuchaná a bez sebe s tím, že jste nic neposlala a nezaplatila, protože se odehrálo něco jiného, jste předem nepočítala. Tak to je podobný. Vznikne to z komunikace. Tady to moc nehrozí, protože nezapomeňte, že tady je publikum. Tam, kde je publikum, to je jiný svět.

To jste mi úplně nahrál, s tím publikem. Určitě musíte vnímat publikum ve chvíli, kdy přijdete a divákům se představíte. Vnímáte ho dál i během rozhovoru?

No jasně. To vnímáte pořád.

Sportovci to tak přeci nemají. Během výkonu...

Ale mají. Je to jiné prostředí. Říkal mi Čech sám (je to nejlepší brankář na světě), že právě je to stejné jako s divadlem. Říkal, že to velké prostředí, třeba v Anglii, myslím ty stadiony. Jsou jako ohromné kulisy a nemá to komorní charakter, kde jsou slyšet konkrétní výroky. V Česku, když hraje reprezentační zápas na menším stadionu, stačí, aby přišel, dostane míč a vezme ho do ruky a ozve se: „Hraj ty hovado“! Říká, že to slyší. No a zní mu to v hlavě během zápasu třeba hodinu. Tím jsem chtěl jenom říct, že i sportovci vnímají publikum. Ale je pravda, že záleží na prostředí, ve kterém jste. Jinak herec, i já vnímám publikum pořád. Pořád! To vám stojí na mozku.

Když přijdete a seznámíte se s publikem, prozradí vám publikum, jako hostiteli, něco o sobě?

Jo. To je tradiční. Každé publikum je jiné. To tak je, bylo a bude. Nikdy není stejné a nikdy nemůžete dopředu vědět, jaké bude. Já, než to začne, jim jdu říct: „Dobry večer, jsem rád, že jste přišli zrovna na to, za chvíli to začne.“ To je ta chvíle, kdy si je otypujete. To máte v divadle zrovna tak. Jenomže to má několik zádrhelů. Je publikum, které je hrozně veselé, ale jenom na začátku. Pak to udělá takhle (*naznačí rukou klesající tendenci*) a jsou ticho. A pak je publikum, které se nesměje na začátku, ale pak se rozhřeje. A pak je také publikum, které je jak mrazák a samozřejmě také publikum, které vříská pořád. A teď zase. Je publikum, které vříská na pitomosti, nebo které se směje vám, myslím tím sympaticky. Je toho vlastně nekonečná škála.

Cílem tohoto pořadu je především bavit lidi, že?

Ano, to bych rozhodně rád (*smích*).

Když tedy vedete rozhovor s hostem a publikum je delší dobu ticho, vnímáte to? Přemýšlíte nad tím, že byste měl vymyslet nějakou srandu, někam rozhovor posunout?

No to vnímáte výborně. Jednak čas se vám zdá asi stokrát delší, než je ten reálný. Říkáte si: “Pane bože to je nuda, to je tisíc let!“ Teď host začne

něco říkat a vy si říkáte: “Ježíši, tohle bude ještě nudnější, než to, co jsi říkal před tím!” (*smích*) Druhá věc je, že jedna z těch pouček, kterou získáte zkušeností je, že vy nesmíte do toho začít dupat. Já to nenávidím. Jsou herci, kteří, když se lidi nesmějí, začnou dělat stojky a zničí hru. Myslím, že to je jedna z nejtěžších věcí, kterou jsem se musel naučit. Nepřidat. Vy si nemůžete říct, budu klidná. Klidná nebudete, prostě víte, že to nejde. Ale ta zkušenost vám dá časem rutinu. Říkáte si, že se ještě chvíli budeme trápit, a pak toho necháme (*smích*). Ale přidat nesmíte. On totiž podvědomě mozek chce stejně přidat. Takže se vy si pro sebe musíte říkat: “Ne, klid.” Tady máte ještě jednu výhodu a to, že v divadle je to živě, ale do televize se to pak krátí.

Další výhoda je, že diváci přišli dobrovolně a zaplatili si vstupenku. Přišli se bavit ...

Ano, to je moc důležité. Dělal jsem to i s komparzem. Ne tohle, ale něco jiného. Ale u tohoto pořadu to vůbec nepřichází v úvahu. Komparzista vás jednak vnímá jako kolegu, oba jste tam v práci, takže když vy přijdete a řeknete dobrý večer, tak on se podívá na hodinky, aby věděl, v kolik asi tak půjde domů. No a to vy vidíte, že se dívá na hodinky. Druhý komparzista vedle usne do 10-ti minut, protože už byl dnes na třech takových zábavných pořadech. Takže ten chrápe jako dudek. Také to často dělají lidi, kteří jsou v nějaké sociální nouzi, důchodci apod., čili není to zrovna reprezentativní výběr publika, které se chce bavit. Protože oni se chtějí žít. Takže komparz ne. To byla první moje podmínka už v České televizi, že to bude pořad s živým publikem. Máte to ale ohromná úskalí. A to, jestli to prodáte. To je velký nervák.

Stalo se vám někdy, že jste měl málo diváků?

V životě se mě to stalo mockrát (*smích*).

Myslela jsem teď během natáčení.

Ne, v průběhu natáčení ne, ale stalo se, že když jsme skončili v ČT, ale nadále jsme zůstali s programem v divadle Ponec, tak pro lidi to bylo, jako že to skončilo a v divadle prodávali 150 lístků asi měsíc. A pozor, já mám online

přístup k prodeji lístků, protože to je to první a poslední, co mě zajímá. Když je prodáno, tak je všechno dobré. A když ne, tak já vždycky říkám: „Tak toho necháme, to bude rychle“. Jestli nebude obsazená jedna nebo dvě řady, čert to vem, ale jestliže nejsou lidi, tak to nejde.

Už jste měl někdy, jak bych to řekla, výstředního diváka? Někoho, kdo měl tendenci se zapojovat hodně aktivně do natáčení, rozhovorů?

Neměl zatím. Ale měl jsem ho v divadle. A tam já si to tedy nenechám líbit.

Během divadelního představení?

Jo. Mezi diváky v první řadě seděl kluk s holkou a on jí říkal, co děláme. Normálně jí popisoval lineárně ten děj, který viděla. Říkal: „Hele teď jdou dozadu, má takovýhle kalhoty...“. Nejdřív jsem si myslel, že ji chce bavit, to bych i pochopil, ale pak jsem pochopil, že je tak blbý. Mluvil dost nahlas, jen o malinko tlumeněji, než já s Holubovou na jevišti a popisoval, co my děláme. Pak k němu došel a zeptal se ho, jestli bude ticho. Odpověděl mně velmi tlumeným hlasem, zeptal jsem se ho tedy znova, jestli už bude ticho, dokonce jsem mu i tykal, byl totiž dost mladý, a musel říct nahlas před celým divadlem, že bude ticho. Pravda je ta, že pak bylo ticho celé divadlo dvě hodiny, přestože to je komedie. A když už se začalo smát, tak jenom do doby, než jsem přišel já (smích). Já vždycky přišel a oni ztichli. Báli se, že tam jdu dělat pořádek.

Je pravda, že do divadla se to tedy moc nehodí, ale tady by se to dalo využít ...

To jo, to jo. Ale nesmí být ožralý. Druhá věc je, že je tady ochranka. Takže ono by to šlo rychle.

Myslela jsem si, že to k pořadu dokonce patří. Někde jste uváděl, že jste rád v kontaktu s diváky i po natáčení a získáváte tak od diváků zpětnou vazbu. A že i toto zapojení by vám...

Mně by to nevadilo, když je to vtipné, nebo to má nějaký nápad. Ale nesmí být ožralý, to pak neví, co dělá a je to neregulární. A mohl by zničit

zážitek celému publiku a vám to taky nabourá. Jinak, když jde někdo čurat nebo podobně, tak já to s ním většinou proberu. Když se vrátí, řeknu: "Tak co, dobrý, o nic důležitého jste nepřišel." Nebo telefon. Řeknu: "Si ho vezměte, my počkáme." Mám na tom rád, že to není divadelní hra. Tady si můžete dělat, co chcete. To je ta magie toho formátu. Ale zatím se mi taková katastrofa nestala, že by tu byl takový rozvraceč.

Na to, abyste mohl takto reagovat, musíte být pohotoví. Jaká další vlastnost vás, tedy alespoň podle mě, řadí na špici moderátorského umu?

Pohotová asi jo, nesmíte být nějaká lenivá. Já totiž nejsem ani tak pohotový jako netrpělivý. Já jsem totiž netrpělivý člověk. Nemám rád nic, co trvá dlouho. Proto taky, když mě nudí host, tak si říkám, že tohle poslouchat nebudu. Prostě jsem jako člověk netrpělivý, to říkám sebekriticky. Ona ta rychlost je tady potřeba. Televizní čas totiž teče jinak. Pro diváka doma je to línější. I když je tempo v divadle dobré, tak doma může působit líněji.

Ano, to je vidět i u divadelních záznamů. Jinak se dívá na představení v divadle a jinak na záznam v televizi.

Ano. Tady diváci pravidelně říkají, že to v televizi bylo hnusné proti tomu, jaké to bylo tady. Což mě hrozně těší, ale na druhou stranu je to ta nepřenosnost divadla. Druhá věc je to, že musíte mít zkušenost s divákem. Nejenom s divákem, ale i s divadlem. To říkám natvrdo. Nic nemá tak blízko k divadlu jako televize. I ve formátech. Ve všem. Divadlo má řadu mechanismů, které jsou za ta staletí vyzkoušené. Těžko do nich dostanete návod, jak dělat umění. V divadle se dělá vtip většinou na tři doby. Ostatně v tom vždycky byl můj brácha divadelní Ornest, který to ovládá úplně mistrně. Přijdete jednou a neřeknete to, přijdete podruhé a neřeknete to, přijdete potřetí a už to řeknete. My milovali to, že potřetí to neřekl a po čtvrtý to řekl jinak. Že si s tím můžete hrát. To je krásná zábava. Ale musíte ji pochopit, nebo vám ji musí vysvětlit, anebo vám ji musí předvést v divadle. Myslím si, že tohle je hrozně důležité. Jako empatie, empatie k publiku. Ta je buď vrozená a vy to cítíte, anebo to necítíte. Co chtějí, co nechťejí. Oni vás také zavedou, protože vy můžete mít v první řadě tři holky, a ty se budou řezat tomuhle a za nimi sedí

dva penzisti a ti jsou zhnusení. Nemůžete mít v sobě to, že se vydáte s těmi holkami, nebo s těmi penzisty. Musíte mít takový nějaký univerzální pocit, který vás vede intuitivně. Nemáte čas si v hlavě říkat, že teď dáte pár těžkých vtípů, jako pro starší. Kde bych je nabral (*smích*).

Vy nemáte esa v rukávu? (*smích*)

Ne, to je jako co kdysi říkal Krampol, že když vidí, že to půl hodiny chrápe, tak musí jít na tutovku. To jde u těch komponovaných věcí, kde za ty roky máte vyzkoušené, čemu se lidi smějí. Když jezdíte na besedy, kde říkáte nějaké historky, tak víte, která zabere, která míň, která nikdy a která skoro vždycky. Ale to tady není. Já se neděším, když se lidi tady nesmějí, to není totiž první ukazatel maléru. Ukazatel maléru je nuda. Host totiž může říkat věci, které jsou vážné nebo zajímavé, takže zábava není jenom legrace. Zábava je, když je člověk zajímavý. Zkrátka nepřítel je nuda. A nuda je, když zabrousíte do klišé, do frází, do floskulí. Existuje celá řada lidí, jazykovědců, která sdílí stejný názor jako já, že jazyk je kultura. A kultura má také svůj základ ve folklóru. A vyjadřuje nějaké emoce. Spisovná řeč je něco, co slouží jako archiv jazyka, při zpravodajství a při zprávách.

Takže i při show záleží na tom, jak rychle se umíte vyjádřit nebo jaký použijete výrazový prvek v řeči. Dával jsem to vždycky jako příklad - když vám tam posadí poslance a víte z rešerše, že měl autonehodu a způsobil velkou škodu a byl podnapilý, tak můžete takhle začít: „Vy jste měl autonehodu, havaroval jste a byl jste údajně v podnapilém stavu!“ a když řeknete „Vy jste prý rozflákal nějaký auto vožralej!“ no tak to je jiná věta, ne?

Tak to určitě.

No tak pojd'me k tomu, ne? Ale blíž k tomu, co si řeknou lidé a poslanci dvakrát. Ať to má tu podlahu i v tom vyjádření. Proto oni říkají, že dospěli ke konsenzu. Protože to vypadá, že dělali něco tajemného. Když řeknou, že se dohodli, tak je to celkem jednoduché. Já miluji, dohodli jsme se a rozflákal jste vožralej auto, prej, hodně jako, prej až na maděru. Jo maděra, to je to, co se má říct a úplně rozšlehal. A ještě se v tom trošku povozit. To je kus té radosti ze života, v tom jazyce. Kdežto hovořit jaksi mrtvolně, to mě nebaví,

a diváky by to asi také nebavilo.

Musíte být odolná na jednu věc, která je v tom unikátní a netrvá moc dlouho. Čím jednodušší jste, tím rychleji to jde. Vy tady sebe totiž úplně odkryjete. Lidé vás znají, jak kdybyste byla z jejich rodiny. Tedy ti, co se na vás dívají.

Myslíte sebe?

Ano. Oni vás prostě poznají. Vy tady nehrajete Rýbrcoula, s tím že pak se dohadují jaký je ten, kdo ho hraje. Diváci za ty roky a díly vědí, co si o čem myslíte, na co jste alergická, co máte ráda. Oni vás znají. Dobře vás znají. Takže vás na ulici potkávají lidé, kteří vás dobře znají, a vy je ne. To je poměrně zvláštní vztah. A vždycky vás to zaskočí, jak vás úplně cizí člověk dobře zná.

Stává se vám často, že vás lidé oslovují?

Poměrně ano. Ono je vám to něčím milé, protože to jsou ti vaši diváci. To je to vaše štěstí, ten úspěch, že se s vámi vůbec baví. A pak jsou ti, co se na vás jenom podívají.

Je více těch, co vás chválí nebo těch, co se mračí?

Kdyby bylo více těch druhých, tak bych to nedělal. To je jednoduché.

Ono se ale špatně říká do očí druhému, že ho nemáte rád.

To on vám neřekne. Ale podívá se tak, že to pochopíte. Dává najevo, že mu je úplně špatně. (*Smích*)

Mě to také mockrát pobavilo. Třeba v kavárně. Jdete a on udělá úplně takhle dramaticky (*grimasa totálního znechucení*) a já to na něho udělám také: „Ježíš fuj.“ (*Smích*)

Existuje někdo, koho se snažíte dostat do svého pořadu a on se brání zuby nehty?

Já tohle vůbec nevyřizují. Mám to jenom zprostředkovaně od Simony.

Myslela jsem si, že si je sám zvete.

Ne, to nejde. Zkuste si to představit. Já mu zavolám a on mi řekne, že se

mu nechce. Řeknu mu, aby přišel, a jemu se nechce. Tak ho budu přemlouvat, a když přijde, tak mu řeknu, že vožralej rozšlehal auto a on mi řekne, že jsem žebral, aby přišel, a teď mu tady budu dělat tohle.

Dáváte alespoň náměty, typy?

Typy dávám. Ty dávám Simoně Matáskové, a i když na to zatlačím, tak ona mi sem toho člověka nevezme. Je hrozně panovačná. Je dokonce tak panovačná jako já (*smích*). Když začnu, že bych někoho chtěl, tak ona řekne: „Chtít můžete, ale stejně ho nemáte.“ Na oplátku mi řekne: „Můžete si vybrat. Chcete tam Vojtíška nebo Lucku“. Já řeknu, že Lucku a ona řekne, že dobře, že Lucku a Vojtíšek bude příští týden. Umí to zcela grandiózně. Je to totiž příšerná robota. Každý týden tři lidi. Do toho já mám pořád své poznámky, že mám pořád doktory a chtěl bych Nedvěda – fotbalistu. Proč mě ho neseženete? A za 14 dní ho mám. Nebo ještě na ČT jsem chtěl a měl chlapa, co vyhrál vábení jelenů. To mě úplně fascinovalo. Říkal jsem, že bych chtěl v pořadu laň. Bez Simony by to zkrátka nebylo. Od ní dostanu tu a tam nějakou zprostředkovanou informaci, že se někdo zuby nehty brání. Údajně je taková fronta těch, kteří sem chtějí, a ona je sem nechce a druhá, co ona sem chce a oni ne. Žasnu nad tím, že si někdo obvolává sám hosty. Protože ten rozhovor je tím, jak by se řeklo zdvořilou češtinou – determinovaný. Buď jste ho užebrala, nebo sám volal, tak je to tím poznamenané. A je to vidět. Jeden z nich je tam vždycky v gardu. Já jsem za každého hosta vděčný. To je automatické. Druhá věc je to, že vám jako první řekne, že by nerad, aby se mluvilo o tom nebo o tomhle. Vždycky říkám, že to můžou říct v pořadu také. Můžou tam suverénně říct, že o tomhle se tady se mnou nebudou bavit.

Což se stává.

To je normální. Když se mnou chtějí třeba dělat rozhovor a chtějí mi říct dopředu otázky, říkám jim, ať mi to řeknou až při tom. Proč by mi je říkali dopředu, mě už by to potom ani nebavilo.

Je přirozené, že s někým se vám lépe povídá a s někým hůř. To znamená, že byste mohl mít tendenci vést dlouhé rozhovory...

Oni tady se mnou mají trápení.

Já jsem se samozřejmě byla podívat i na natáčení a vůbec jsem si nevšimla, jak vám dají najevo čas...

Nedají. To oni nemůžou.

To není možné, přeci nemůžete mít hodiny v hlavě?

Mám tam hodiny, které svítí, ale to je úplně jedno, protože když mě to baví, tak je mi čas jedno a jsem šťastný a oni jsou zoufalí. Protože pak mají hrozného materiálu ke zpracování, vzadu si říkají, ať mi jde někdo říct, ať už jdu do prdele nebo já nevím co. To je jedna věc a zrovna tak obráceně. Když mě to nebaví, tak to vezmu rychle. A to pak na mě tedy dělají gesto (*ukazuje prstem na hodinky*). Míval jsem tendenci, že jsem se těšil na toho třetího. Třeba na toho, co vyhrál to vábení jelenů. Někdy mám hrozně silný nutkání, už aby tam ten třetí byl. Třeba když tam byl mistr světa ve vábení jelenů, tak jsem ty první dva vzal švihem, protože už jsem chtěl třetího. Z toho jsou pak ti ostatní na nervy, protože to samozřejmě získá takovou disproporci. Je tam slavný, mluvím s ním 10 minut, pak je tam další slavný, zase 10 minut, a pak přijde třetí. No jo, on ale taky může být k ničemu.

Je to risk.

Risk. Přijde někdo a je třeba úplně k ničemu. A vy jste měla očekávání a on je nudný a blbý. Jediné, co pak platí, a to je stejné jako v divadle, že nic neplatí.

Když je host nudný, tak to je asi blbé, ale když je blbý, tak to přeci musí být materiál!

Někdy to může být dobré. Když je dobře blbý. I když pozor, nemyslete si, stačí málo, a je to velká laboratoř v hlavě, kde vám v těch setinách vteřiny lítají otázky a hned pod nimi lítá: „To ne, ty blbče. Jenom to ne. Na tohle se raději neptat.“ (*smích*) To by byla katastrofa. První, co mozek vymyslí, alespoň u mě, je: „To nemůžu ty vole, to by byla devastace.“ A teď jsou tam ty varianty a z vás najednou něco vyletí a je to tak, že ta věta už letí a vy teprve koukáte, co v ní je. To je ale hrozná věc. Samozřejmě miluji tu hranici nebo rád testuji tu hranici, kdy vy jaksi můžete dát najevo, že ten člověk se vám nezdá úplně chytrý a neprojevíte mu nezdvořile, že je blbý. Pokud si nehraje na chytrého.

Tomu to můžete projevít.

Moc rád vzpomínám na paní Špinarovou, když byla v tomto pořadu a mluvili jsme spolu o computerech. Nevěděla o nich nic, ale byla to strašná sranda i pro mě, jak to popisovala. A potom hodně lidí říkalo, jak je blbá. A já jim říkal, že ona vůbec není blbá, jenom neví nic o computerech. A proč by taky o nich měla vědět. Ale vy jste blbí. S určitou rozšafností si to ještě dávala. Mohla říct, že už o tom nebude mluvit a hotovo, ale neudělala to. Já sám jsem se z toho mohl umlátit smíchy, jak to popisovala. To mě rozesmává hodně, tyhle typy lidí. Teď tady byl nedávno Semelka. Moc mě rozesmálo, když jsem se ho ptal na telefon. Něco tady propočítával. Říkal jsem mu, že to může spočítat na kalkulačce v mobilu. A on říkal, že to je pravda, a já říkal, co tam má ještě za funkce v mobilu? A on na to: „Mám tam plus, mínus.“(smích) Tak tohle mám rád. To je pro mě kus poezie, zábava. A to nemůžete vykoumat. To prostě vznikne.

Jste pak i ve střížně, když se pořad stříhá?

Ne, vůbec. To ne.

Přitom ty rozhovory vedete, tak byste si chtěl třeba vybrat, co uvidí televizní diváci?

Tak to bych vybíral ten první díl ještě dnes. A druhá věc je, že si nejsem jistý, že bych to dělal dobře. Protože já nejsem televizní divák. Myslím si, že to mají dělat lidi, kteří víc reprezentují televizního diváka. A třetí věc je, že já se na to hlavně nedívám, protože to by mě úplně zabilo.

A to mě právě zajímalo, jestli se zpětně pozorujete, hledáte chyby, které děláte nebo na to máte někoho, kdo vám říká, čeho se vyvarovat?

Ne, nemám. Já se tak jednou za dva měsíce na to podívám, a pokud možno, tak raději na computeru, abych mohl přeskakovat. No tak není větší utrpení než se na sebe dívat. A já se na to dívám hlavně kvůli tomu technickému pohledu. Vždycky se ohromně naštvu. Vždycky je pak tady z toho schůze, jde mi o to, jak se to snímá, jaké jsou velikosti záběrů, úhly atd. Jestli je to v pořádku. Nikdy to není v pořádku. Můžu se zbláznit. Dokonce doma, když si to Ivanka pustí vedle v pokoji, tak jí prosím, abych se neslyšel,

protože to je úplné utrpení, slyšet se z vedlejšího pokoje, jak tam halekáte, jste v úplně jiném rozpoložení tam než tady, je to něčím hnusné. Zkrátka dívat se na sebe a poslouchat se je hrozné.

Takže vůbec žádné rozbory, kde byste se na sebe zaměřil?

Ona na to kouká Simona.

Je něco, co vám vyčítá, že byste měl něco omezit, nebo zaměřit se na neverbální komunikaci?

No to bylo kdysi, to psali ti kritici furt něco. Jak skáču do řeči. Já na to říkal, já vůbec rád skáču a do řeči taky. A jestli vy máte představu, že tenhle pořad se dělá tak, že se každý vymluví tak, jak potřebuje, tak jste úplní diletanti. Podívejte se na vzory z venku.

Mohl jste mluvit také do toho, jak bude vypadat scéna?

Jo, do všeho. Já mluvím do všeho.

To by mě zajímalo, host sedí v sedačce, vy v křesle, proč je to takhle koncipované? Mohli byste být proti sobě?

Ne, nemohli. Americká Late nihgt je prostě takhle. My tam máme jeden rozdíl, který je docela důležitý a tady si ho nikdo nevšimne. Oni mají dvojkřeslo pro hosty. Aby to jedno, které je u toho kecala, bylo trošku výš. Kvůli obrazové kompozici. A když domluví, tak si sedne na to druhé křeslo, které je trošku níž a jsou oddělené, aby se mohli hýbat. Ale my jsme v době, kdy jsme to dělali, na to neměli peníze a dostali jsme nějaké zlevněné křeslo z Primy. Bylo takhle rudé. Říkali, že mají jen rudé kanape a my jsme se tenkrát shodli, že to bude vlastně jako ten bláznivý moment, že bude takhle rudé. Tím že to je gauč, s tím máme problémy. Drží jednu linii a ono to není pro ty hosty dobré. Američani to mají dobře a my blbě. Ale u nás se už to stalo nějak standardem.

Ten červený gauč může v hostovi evokovat pocit pekla a nervozitu.

No to si myslí všichni. Všichni si myslí, že to tak má být, ale to není pravda.

Jste vyvýšený na stupínku?

Nenenene, já mám trochu...

Výš křeslo, že ano, všimla jsem si ...

Nedávno jsem zjistil, že ho mám výš o půl metru. Tak jsem jim to řekl a snižovalo se to. To je trapas.

Zajímalo mě, zda je to úmysl?

Ne. Máte být trochu výš nebo stejně, ale nemůže to být hodně. A je to jedna z věcí, kterou neustále zmiňuje Gott. Nepůjde sem, protože já sedím výš. Tak jsem mu říkal, ať si vezme polštářky, anebo že mu je dáme. Může být klidně metr nade mnou. Kdysi jsem měl křeslo, které vyjede do výšky během rozhovoru. Představoval jsem si, že když mě to bude nudit, tak si budu jezdit. Nikdy na to ale nedošlo. Ale být trochu výš je dobré, také proto, že malinko to zvyšuje ten atak na hosta, ale jako ironicky. Vždyť přeci ten atak tady není seriózní. (*Smích*) Na to zvýšení jsme přišli asi před dvěma měsíci a museli jsme to upravit. Nehlídám to. Vznikne to tak, že mi jí připraví, já si na ni sednu v rámci technické zkoušky, a to mi nepřijde, protože se nacvičuje jen technicky. Když děláte rozhovor, tak si to neuvědomíte a pak na to koukám v televizi úplně fascinovaný, že jsem o metr nad nimi, jak nějaký idiot.

Nebo, že host moc vyvrací hlavu. A pak se musí často rovnat záběry. V Česku je zvyk snímat to, jako se dělají Krásný ztráty. Detaily, záběry, jako že je to nějaká výtvarná informace, ale to není. Snímání má lidem vytvořit iluzi, že tam sedí také. A každý stříh je z toho vyvede. Kdysi jsem i počítal počty stříhů v Americe a u nás.

Věnujete se ještě moderování něčeho jiného?

Moderování ne. Dělal jsem nějaké Miss, kde jsem měl ten slavný pád a to myslím stačilo.

Byl ten pád inscenovaný?

No nebyl. Já jsem tam zahučel.

Nepoznala jsem to.

To nejde takhle zinscenovat, to by vypadalo jinak. Kdybyste to mohla

vidět dobře a z blízka, tak byste viděla, že to je čist'oučké. Nemám potuchy a jdu a řach. Kdežto kdyby to bylo zinscenované, tak bych tam juknul okem. Určitě. Protože si musíte hlídat, kde to je. Prostě tam bude znak, který vám to prozradí. Kdežto tady je to nádhera, to je úplný křišťál. Jdete a beng ho.

Takže tuhle Miss jste moderoval a ještě něco jiného?

Ne, já totiž nechci. Vždycky říkám, že tohle stačí. Nechci a ani to není zábava. Říkat, teď přijde Jarda a předá zástupci železáren něco. Třeba na tom Slovensku jsem to dělal také proto, že to hodně obslouží voice over a já měl 4 nebo 5 vstupů a mohl jsem si říct, co jsem chtěl. Oni akorát řekli, že je důležité, abych řekl, že přijdou holky, které něco... Máte docela dobrou míru svobody. Ale v Česku, tady jedou pořád bolševický systém. Tady chodíte na značky a dávají vám scénáře. Říkám: „Tak si to řekni sám, když jsi to napsal. Přece já nebudu říkat tvoje vtipy.“ Není to zábava, je to hnusné. To, že je to svázané tou formou a vším. No a pak jsem si tady dal jednou ten talent (*Česko – Slovensko má talent*). To bylo takové dobrodružství a také to bylo spojené s tím, že jsem přešel na Primu.

Tam jste nebyl úplně v roli moderátora.

No to jsem nebyl. Mě totiž moderování jako takové nebaví. Moderování je, že furt říkáte, co bude, co bylo a vedete ty formální řeči. A to by mě nebavilo. Mě baví to, že tady je to určitý adrenalin, tady něco může vzniknout, je to s pravými lidmi, a to je nenahraditelné. Třeba v té Miss, to není publikum, to jen nějaká smetánka nebo pozvaní. To je tragédie. Nebo v soutěžích. Tam sedí ti z těch profesí celí vynervovaní a mají v ksichtě takovéto - tak se předved'. Člověk, který za vstup dá třeba jen 10 Kč má úplně jinou hodnotu, než člověk pozvaný, který je vůbec rád, že přišel.

Uvažoval jste někdy, že byste předal své zkušenosti dál, ať už herecké nebo moderátorské?

Já si myslím, že jedině, co bych mohl, je pokusit se poznat, kdo by to mohl dělat. Protože velická část lidí, které znám od televizí to určitě nedovedou. Pokud se takový talent před nimi objeví, tak oni ho nepoznají. Párkrát jsem to zkoušel se Simonou, protože Simona je v castování výborná. To je ta, co si

kdysi vybrala mě. Tak vidíte, že to je úplná ultrahvězda. *(Smích)* Ta má ohromný talent. Myslím si, že společně bychom to měli poznat a párkrát jsme udělali takový konkurz třeba na holku. Bylo jich tam třeba 200 nebo 300.

Na holku? Že by dělala nějakou talk show?

Ano, takovou ranní talk show. Měli jsme takovou americkou předlohu, americký formát a hledali jsme ženské v různých věkových kategoriích a nenašli. Zkoušeli jsme to na tvrdo, z ulice, a to není dobré.

Přitom jste na začátku říkal, že si myslíte, že moderátor potřebuje trošičku toho hereckého kumštu?

Divadlo je dobrá a vynikající zkušenost pro práci v televizi. A další věc je kontext věcí, kdy musíte umět mluvit o všem a s kýmkoliv. Vám se nesmí často stávat, že řeknete: „, Tak to nevím, pojdte se vrátit, to nevím, v tom já se nevyznám.“ Zkrátka je tam pár takových předpokladů, které jsou vrozené jako že člověk v sobě ten talent má, ale třeba se stydí. To se dá odnaučit, aby se styděl. Musí mít tedy alespoň kuráž. Protože i já, když jsem šel poprvé před diváky, tak jsem tam málem nedolezl. To se pamatuji.

Myslím si, že by se určitě dal najít člověk nadaný. Na tom je zajímavé i to, že to ženské moc nedělají. Ženské dělají jiný show, ty podvečerní a ranní, které zase nedělají chlapi. Hledat talenty tady neumí nikdo. Což vidíte výborně z toho, jaké osobnosti ty televize objevují. Poznat toho talentovaného je také kumšt a na to bych si tak troufl. Myslím si, že bych ho poznal, a že bych mu uměl trochu pomoci technicky. V tom, co ta práce sebou nese rutinního. Ona má určité ceremonie. Ale ty jsou podobné tomu, co je v divadle, kde si každý herec najde svůj způsob. Některý se soustředí hodinu někde ve tmě, druhý do poslední chvíle klábosí s kamarádem. Každý má ten způsob jiný. Nemůžete to, jak se to dělá, dávat jako pevnou instrukci. Ale bylo by i zábavné ho hledat. Tady už to zkusil kde kdo a často se to zkouší s herci, stejně tak s herečkami, ale nejenom tohle, jakýkoliv formát. Oni už totiž ti, co je vybírají, mají takovou iluzi, či nevědomost, či nevzdělání. Mají pocit, že to zahrají. Jenže tady se nic nehraje. Tady se vám může stát, že se za měsíc zjistí, že jste lidem tak protivná, že to nemůžete dělat. Že máte názory, které je popuzují nebo jim lezou na

nervy nebo že máte něco, a neví se co, že to nejde. To je jako když se říká, že je někdo sympatický a nesympatický. Také je někdo pro médium snesitelný, na někoho si postupně zvyknou a někoho začnou nesnášet. To je prostě mezi nebem a zemí. To nikdy dopředu nevíte.

Když jste tedy hledali lidi z ulice, myslíte si, že by tedy mohl dělat talk show někdo, kdo je lidem úplně neznámý?

Mohl. Ale nemůžete ho hledat na ulici. Ten člověk má zcela jistě takové schopnosti a vlastnosti, že pracuje na docela dobrém místě. To byl náš omyl tehdy. Člověk, který má určitý kontext a přehled, ten má někde docela dobrou práci. Měla byste ho hledat na určitých pozicích, které jsou spojeny s komunikací, má dobrou pověst v rámci komunikace, ví se, že umí dělat firemní věci docela vtípně, nebo i obchodní, proti ostatním. Jít se za ním podívat, jestli to není právě on, protože on má určitý předpoklad. Zřejmě umí formulovat, má pojem o věcech v širším kontextu. Nejlepší je představa, že se naučíte na jeden díl všechny souvislosti, pak se mě ptají, jak se připravuje, a já říkám, že se na to nemusíte připravovat. Důležitých je těch 30 let před tím. Tak to zkrátka je. To že jste si nastudovala problémy fašismu a šla tam mluvit s někým, v domnění, že byste tam uplatnila to, co jste se našprtala. Tak to nejde. Myslím si, že lidi by se našli, ale musí se hledat jinde a je těžké je hledat. Musela byste na to být profesionálně angažovaná, placená, abyste tomu věnovala plno času a práce.

Podle toho, jak o tom mluvíte, tak z vás cítím, že byste do toho měl docela chuť?

Mě by to něčím rajcovalo. Už jenom proto, že je v tom ta velká výzva, ukázat těm neschopům, že ty lidi tady jsou. Vždycky někoho vyberou a já si říkám, to jste vedle a ještě mu ublížíte. Nepovedený mediální pokus je drahý, to vás vždycky stojí dost a dáte si přestávku. To si všimněte, že v Česku se to tak ještě dělá. Je tady asi 50 lidí, kteří se motají pořád dokola. Vždycky někoho vezmou, dělal už támhle, pak tadyhle, tohle a onohle, přičemž tohle mu nešlo, tamto mu nešlo, tohle mu šlo, ale už to není a tamto mu taky šlo a oni ho vezmou na něco úplně nového a říkají, že si myslí, že je nejlepší. Nakonec

řeknou, bohužel, nesplnil očekávání. Nebo na to nekoukají diváci.

Bylo by to rajcovní už jenom proto dokázat, že to jde. Ale je to hrozně pracné a taky musíte mít trochu kliku na takového člověka padnout. Musí být hned na první pohled jasné, že to je on a že se mu dá trochu pomoci. Může se také stát, že na to je, ale že selže před lidmi. To se také musí vyzkoušet. Jak se říká u divadla: „Komik do za 5 minut půl“. V šatně vypráví, ale jak vlezou na jeviště, tak je úplně dřevěný. A takových je polovina. Do za 5 minut půl hýří vtípem a mohli by bavit salóny a vlezou na jeviště a jsou tuhé a křečák. Musí se to vyzkoušet s publikem. Pak je také důležité, že nemůžete dát na jednotlivý moment. Nemůžete s někým natočit pilota, který trvá 20 minut, ale musíte natočit přinejmenším tři, a to s různými lidmi. To se u nás nedělá. A když se to dělá, tak to u nás posuzují lidé, kteří nejsou schopni to poznat. To je můj názor. Mám z toho takový dojem, že většina lidí, co se točí v televizi, tomu moc nerozumí. A ani těm televizím ne. U nich je výhoda, že tam není tak veliká zodpovědnost. Budou vidět jen na titulcích. Když to bude blbé, tak řeknou, že to moderátor neutáhl. Tak ho vymění a oni tam zůstanou.

Kdybyste mi měl říct nějakého jiného moderátora talk show tady v ČR, kdo dělá nebo dělal svůj pořad dobře, kdo by to podle vás byl?

Dobře ho dělají Šíp, Eben, ale to jsou jiné pořady, ale dělají je určitě dobře. Eben dělá pořad, který má nejmenší divácký ohlas, ale na druhou stranu má jaksí z hlediska hostů určitou noblesu. Šíp dělá to, co lidé milují. Vzpomínky, historky a dělá to dobře. Proto se na to také lidé koukají. Také Krampol dělá to svoje dobře, protože to je maniakální vypravěč vtípů. Umí je říkat dobře, což je také obdivuhodné.

A co třeba Halina Pawlowská a pořad Banánové rybičky?

Halina má pro mě trochu podobný příběh jako Petr Novotný. To byli lidé, co měli v určité době veliký boom a on se přežil určitou generační proměnou. U Haliny bych řekl, že už je vždycky hodně pomalá na dnešní televizi. To, co dřív působilo jako zajímavá stylizace, je dneska nesnesitelný life time. Je to sekané a pomalé. A druhá věc je, že je to připravené. Myslím si, že se to hodně změnilo. Vím to docela dobře z rádia, protože jsem dělal řadu

let v rádiu. Dělal tam pořád průzkumy a zkoumali nás, koho lidi poslouchají a proč ho poslouchají. Vždycky jsem se snažil tajně šmírovat, i když se to nesmí.

Když jsem studoval diváckou skupinu, tak jsem byl spokojený, protože to byli vesměs lidé spíš vzdělaní, spíš mladí atd. Mě ty skupiny diváků zajímají. A to proto, že v kategorii 50+ mám problém, přestože jsem sám 50+. Sice nechci být moc bavitel dědoušků a babiček, chci mít ambici zaujmout diváka v kategorii 15 – 54, jejichž průměrný věk by měl být 37. Věk 37, to je moje cílová skupina. Mám svůj kanál na YouTube, protože tam to můžu sledovat více, podrobněji. Je to pro mě něco krásného, zatím je to za legrační peníze. Vidíte demografii, vidíte, z kterých zemí se na vás ty Češi dívají, je to strašná sranda, protože najednou začne vzestup sledovanosti z Řecka a to znamená, že tam asi byly nějaké zájezdy. Také tam samozřejmě vidíte, kdo se na vás kouká. Třetí věc je, že máte šanci oslovit ty, co se nemůžou koukat v pátek večer na televizi, což je 12-16 let.

12 – 16? Proč si myslíte, že zrovna 12-16 se nemůže v pátek večer koukat na televizi?

No, protože to je od 22 hodin.

Jako, že je rodiče pošlou do postele?

No.

Já bych zrovna řekla, že to bude kategorie od 16-30, protože ti nesedí v pátek večer u televize.

Taky nesedí. Také to tak je. Když vidíte ty výsledky z YouTube, tak vás tam sleduje to publikum, o kterém televize sní. Nejsilnější skupinou je 20-45, na což můžete být pyšná. Já nemám nic proti starým lidem, jsem také starý a každý bude starý a také nemám nic proti dětem. Ale prostě v sobě mám nějakou ambici, že bych to chtěl hlavně pro tyhle. A další věc je uvědomit si, že když do pořadu pozvete třeba Rytmouse, nemůžete si myslet, že na to budou koukat penzisti. Já tohle nemám rád. YouTube je pro mě důležitý ukazatel.

Víte, kdy je nejvyšší sledovanost? O víkendu, a to sice v neděli a pak hlavně v pondělí dopoledne.

Když jsou lidé v práci. (smích) To se ale možná brzy změní. Možná jste už zaregistroval, že některé velké firmy zakazují svým zaměstnancům přístup na webové stránky.

To je správné. To máte úplně depresi, když to vidíte. Začne práce a on si tam dá na hodinu video. To je strašné. (smích) Představte si, že by pro vás třeba pracovali řemeslníci a místo práce by si na hodinu zapnuli video.

Když si to takhle pěkně mapujete, víte, který díl je na internetu nejúspěšnější?

Díl vám neřeknu, to nevím.

Nebo tedy alespoň host?

Rytmus. To dělá totiž Rytmus sám o sobě.

A není to spíš proto, že se diváci chtěli podívat, jak Jan Kraus rapuje společně s Rytmem?

Rytmus je na YouTube vřdycky hodně sledovaný. Rytmus je totiž člověk YouTube. Ten díl udělal asi půl milionu za týden. Dalo by se říct, že to byla až hysterie. Vy máte ve studiu hosta, který nemá zpočátku moc sledovanost a on ji postupně nabere. To je zajímavé. Druhá věc je, že na webu jsou finty, jak se to podporuje. To znamená, že když se diváci pohádají na Facebooku kvůli tomu, jak jsem se hnusně choval k nějaké Slovence, tak se pak jdou na ten díl všichni podívat. To je to, co se obecně na webu pěstuje. Někdo s tím ale umí pracovat. Třeba Rytmus je právě jeden z nich. Ten je tam ještě rozdráždí a má z toho pak srandu. Což je správné. V Googlu vám marketingově vysvětlí, že se zavřením diskuzí připravujete o určitou část kliknutí. Mě je ale kliknutí jedno. Diskuze nemám rád, a tak i když jsem poskytoval rozhovory na web, tak jsem nechtěl, aby tam byla diskuze. Nenechám se urážet někým, kdo se podepíše „Krték“ a odpovídá mu „Hrdlička“. Od té doby, co je Facebook, se to zlepšilo.

Ano, máte pravdu. Facebook už není tak anonymní.

Je to už o něčem jiném. Web je zajímavý fenomén a baví mě ho sledovat, často je to pro mě i překvapivé. Když chcete vědět, co je

nejsledovanější, stačí kliknout a hned se vám to seřadí do tabulky. Na druhou stranu nejsem zastáncem zas tak moc v tom ležet, protože z toho zblbnete. Začnete si zvat někoho, aby bylo hodně kliků, takže to ne. Naše ambice, a to jak moje, tak Simony je, právě jak internet, tak televize, tak ti lidé starší, tak mladší, tak významné osobnosti, tak úplná zvířata. Nemělo by tam být žádné konkrétní zacílení, jak rády používají marketingové agentury. Je mi odporný vybírat si: 15-25 cyklista, který má rád bramborové lupínky. Divadlo se taky takhle nedělá a nikdy nedělalo. Pro starší, spořivé. Ne, tam se vždycky doufá ve všechny. Ale nikdy vám také všichni na všechno nepřijdou. Cílovou skupinu ať si hledají u zubní pasty a ne u tohohle pořadu.

Myslíte si, že pro Váš pořad jsou hosté hodně důležití, že si diváci vybírají díly podle hostů?

Myslím si, že důležití jsou.

Když jsem dělala dotazník pro svou práci a ptala jsem se lidí, jak sledují pořad, jestli pravidelně, náhodou nebo jestli si vybírají podle hostů, tak mě překvapilo, že podle hostů si vybírala menšina, přestože jsem si myslela, že to bude nejčastější odpověď.

A teď vám řeknu naši zkušenost já. My jsme v jednom období k tomu také dospěli. Že možná ti hosté nejsou tak důležití, ale pak jsme zjistili, že jsou. Na určitou část publika vliv mají. Není to sice úplná podstata, ale na určitou část publika ten host vliv má. Také pozor, důležitý je i kontext té stanice. Nezapomínejte, že Prima má nejméně svých diváků. Nejvíce jich má Nova, pak ČT a pak Prima. Ta má nejméně těch svých. Na druhou stranu má více mladšího publika než ČT, ale ne tolik jako Nova. Takže vy, s tím slavnějším hostem máte větší šanci přilákat diváka, co nepatří úplně k Primě, ale k jiným stanicím. Nevím tak úplně přesně. Zkrátka zjistili jsme, že to má svůj význam. Říct, že hosté nehrají roli, nejde. Nehrají kardinální roli, ale nějakou určitě jo. Alespoň si to myslíme. Ale pozor, například Tomáš Klus v televizi nikoho moc nevzrušil, ale na internetu měl hned hausnumero. Díl s ním nebyl špatný, ale také nic extra. To samé i s Rytmusem.

Mám 13ti letého syna a ten si televizi nepustí jak je rok dlouhý, pomalu

si ji prohlíží, co to tady je za přístroj. Děje se to, že televize a web začínají mít rozdílné publikum. Je otázka, jak to bude trvat dlouho. Další důvod je to, že u televize musíte být v osm doma, kdežto u internetu ne. To je jako pevná linka u telefonu a mobil.

Venku v Americe jsou tři hlavní late night show a tři vedlejší (přibližně) a je tam 250 miliónů lidí. Takže vidíte, že se to zas tak frkat nedá. Výhoda late night show je to, že ji můžete mít puštěnou jako kulisu. A když vás něco zaujme, tak se podíváte, přidáte na hlasitosti. Vždy jsem říkal, že prvním úkolem je hned lidi nenasrat. Jedním z velkých cílů televizních pořadů je nenasrat diváka během prvních 5 minut, aby od toho odskočil.

Koho byste si přál mít ve studiu jako hosta, kterého asi nikdy nedostanete, když Usama Bin Ládín je již mrtvý (v rozhovoru s Evou Holubovou Jan Kraus uvedl, že by si přál mít Usama Bin Ládina ve studiu)?

No, to byla pro mě samozřejmě klíčová postava, tahle kurva. Je tu rozdíl. Představovat si člověka, kterého byste chtěla potkat a představovat si hosta, kterého byste chtěla lidem dát. Já mám díky tomuto pořadu ohromnou šanci poznat spoustu lidí, se kterými bych se normálně nesetkal a jsem za to vděčný. Pak máte také šanci divákům ukázat lidi, které máte ráda a oni je nemohli poznat. Kdybych mohl mít sen a říct: „Dneska mám hosta, to je něco a jsem šťastný, že tu je.“, tak by to byl třeba Miloš Forman.

Miloši Formanovi jste věnoval jeden celý díl, že?

Ano, to bylo k narozeninám, ale to televizní diváci nikdy nevidí, to nebylo pro Primu. Bylo to přísně tajné a je to pouze a jenom pro Miloše Formana. Zítra za ním s tím osobně letím.

Ale to Vám přeci musel vzniknout při natáčení skluz o jeden díl?

My jsme měli jeden díl k dobru z období, kdy zemřel Václav Havel. To jsme rychle zaměnili díl, kde kreslila paní chloupky z přirození, za nějaký starý schůdnější díl. Já jsem říkal, že Havlovi by se to určitě líbilo, ale bohužel nám to nemohl potvrdit.

Tak to v tom případě je fofr. Ve čtvrtek točíte a v pátek se již díl vysílá.

Ve čtvrtek se to natočí, v noci se to zkrátí a v pátek už to jde. Takže v době, kdy jsme točili díl pro Formana, jsme pustili ten ulitý díl s chloupačkou. Mohlo by se zdát, že když se teď hodně mluví o Formanovi kvůli jeho narozeninám, že mně ho to připomnělo, ale tak to není. Když jsem se s ním o účinkování bavil tak říkal, že by tam úplně zcepeněl, a navíc nesnáší prezentovat se před lidmi. Já vím ale, že kdyby ho lidi měli šanci poznat, že by byli úplně šťastní.

Ale mně se to zdá jako splnitelné přání?

Ne, není. Párkrát jsem se ho ptal, trochu jsem dorážel. Myslím si, že to, že někteří lidé nikdy nepřijdou, k tomu prostě patří. A bůh ví, jak by to dopadlo, kdyby přišli. Byl jsem s ním například v Čáslavi, kde po něm pojmenovali ulici, tak jsem tam s ním dělal při té příležitosti rozhovor. Forman je na jevišti velmi zdvořilý, ale já, protože to trochu znám, jsem říkal: “Tady je váš rodák Miloš Forman, máte příležitost se ho ptát, nevíte, kdy tu zase bude.” Protože znám jak to chodí, tak jsem jim řekl, že na to mají pár minut, jinak se sebereme a odejdeme. Načež se přihlásil Jáchym, můj syn, a položil mu první otázku. Miloš ji popsal, mile, vtipně. Druhou otázku položil zase můj syn. Tak Miloš zase odpověděl, a když jsem potřetí vyzval publikum a začal se Jáchym zase ptát, říkal jsem mu, že se nemůže ptát pořád on, že tady se musí ptát oni, publikum. Tak buď se chcete zeptat a nebo tedy pojdme domů. Forman začal mluvit z těch rozpaků sám, já mu říkal: „Ne Miloši, nemluv, když se na to nikdo neptá, tak to třeba nechtějí slyšet.“ Forman mi říkal, že jsem brutální, ale že oni jsou také brutální. Říkal: „To se ti v Americe nemůže stát, v Americe nikdy nebude publikum takhle tiché a bojácné.“ Já to znám. To je český syndrom. Naštěstí se to už zlepšuje. Poznám to z toho, když vyjedu někam takhle kecat a vyzvu publikum k aktivitě.

Už si pro mě přišli, musím jít na technickou zkoušku. Pokud Vás to zajímá, můžete se jít podívat.

Děkuji za pozvání a přijímám ho. Moc vám děkuji za rozhovor.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Lucie Šmídová

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Moderátorské mistrovství Jana Krause v pořadech Uvolněte se, prosím a Show Jana Krause

Rok: 2012

Počet stran textu bez příloh: 74

Celkový počet stran příloh: 31

Počet titulů české literatury a pramenů: 20

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 5

Vedoucí práce: PhDr. Albína Měchurová